

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE PRO ÚZEMÍ MAS HLUČÍNSKO NA OBDOBÍ 2014 - 2020

Pracovní verze
srpen 2014

Zpracovatelský tým

Mgr. Radim Lokoč, Ph.D.
Mgr. Veronika Frélichová
Bc. Hana Halasová
Mgr. Dagmar Quisková

Aktivity pro zkvalitnění tvorby a komunitní projednání SCLLD jsou finančně podpořeny v rámci OPTP. Projekt s názvem Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Hlučínsko má číslo CZ.1.08/3.2.00/14.00263.

Obsah

1	MAS Hlučínsko	5
2	Analýza území	6
2.1	Obyvatelstvo	6
2.1.1	Vývoj počtu obyvatel	8
2.1.2	Přírůstek a migrace	9
2.1.3	Věková struktura obyvatel	11
2.1.4	Sňatečnost a rozvodovost	12
2.1.5	Religiozita	12
2.1.6	Vzdělání obyvatelstva	13
2.1.7	Bydlení	15
2.1.8	SWOT analýza	19
2.2	Vybavenost obcí a služby	20
2.2.1	Občanská vybavenost	20
2.2.2	Školská vybavenost a její dostupnost	23
2.2.3	Další vzdělávání a osvěta	25
2.2.4	Další rozvoj školství	25
2.2.5	Vybavenost pro kulturní a společenskou činnost	26
2.2.6	Vybavenost zařízeními pro volnočasové sportovní aktivity	32
2.2.7	Cykloturismus	34
2.2.8	SWOT analýza	35
2.3	Zdravotní a sociální péče a služby	36
2.3.1	Zdravotnické služby	36
2.3.2	Sociální služby	37
2.3.3	Požadavky pro zlepšení sociálních služeb	40
2.3.4	SWOT analýza	40
2.4	Život v obcích	42
2.4.1	Společenské organizace	42
2.4.2	Činnost spolků	42
2.4.3	SWOT analýza	46
2.5	Technická infrastruktura	47
2.5.1	Obnovitelné zdroje energie	50
2.5.2	SWOT analýza	52
2.6	Dopravní infrastruktura	53
2.6.1	Silniční doprava	53

2.6.2	Železniční doprava.....	57
2.6.3	SWOT analýza	59
2.7	Podnikání a zaměstnanost.....	60
2.7.1	Podnikatelské subjekty	65
2.7.2	Těžba nerostných surovin.....	66
2.7.3	Zemědělství	66
2.7.4	Agroturistika	68
2.7.5	Řemesla	68
2.7.6	Prezentace místní produkce.....	68
2.7.7	SWOT analýza	69
2.8	Životní prostředí	71
2.8.1	Základní geografické charakteristiky	71
2.8.2	Klimatické podmínky	71
2.8.3	Nerostné bohatství.....	71
2.8.4	Příroda a krajina	72
2.8.5	Koeficient ekologické stability.....	72
2.8.6	Zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000	73
2.8.7	Památné stromy	74
2.8.8	Obecní a krajinná zeleň	75
2.8.9	Ovzduší	76
2.8.10	Odpady	78
2.8.11	Ekologické zátěže a brownfields.....	80
2.8.12	Vodní hospodářství.....	82
2.8.13	Hlukové znečištění.....	85
2.8.14	Zemědělská půda a lesy.....	85
2.8.15	Záměry obcí v oblasti životního prostředí	87
2.8.16	SWOT analýza	89
2.9	Potenciály a potřeby území.....	90
2.9.1	Potenciály	90
2.9.2	Potřeby	91
2.10	Strategické a další dokumenty s účinností na území MAS	96
3.	Strategická část.....	98
3.1.	Vymezení vize a strategických cílů	98
3.3.	Provázanost cílů.....	112
3.4.	Hierarchie cílů.....	114

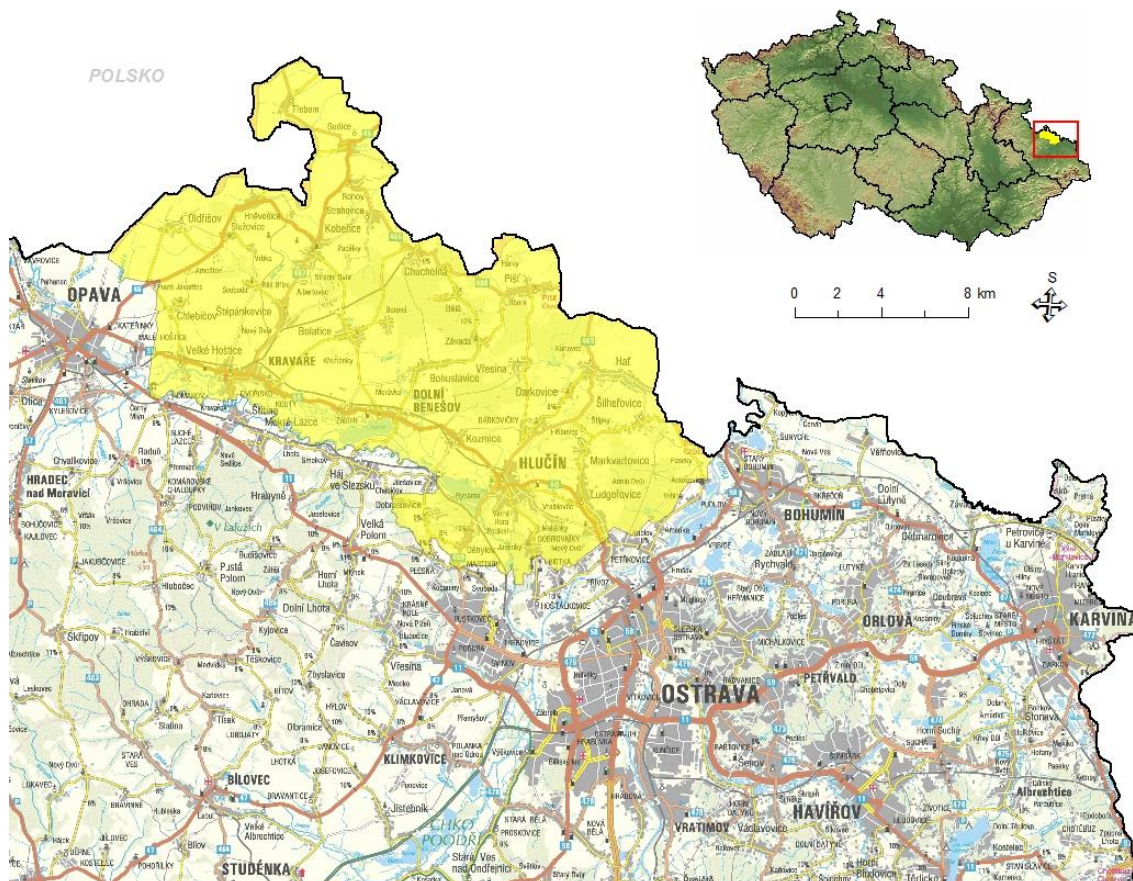
1 MAS Hlučínsko

Území MAS Hlučínsko se rozprostírá na území mikroregionů Hlučínsko a Hlučínsko-západ a zasahují do něj území tří obcí s rozšířenou působností: Opava, Hlučín a Kravaře. Území je vymezeno v severojižním směru tokem řeky Opavy a hranicemi s Polskem a v západovýchodním směru městy Opavou a Ostravou. Tato oblast je charakterizována specifickým historickým i národnostním vývojem, který se utvářel po dobu několika staletí.

Až do roku 1742 bylo Hlučínsko součástí zemí koruny české; po rakousko-pruských válkách a následném podepsání vřatslavského míru bylo Hlučínsko spolu s dalším dotčeným územím Slezska postoupeno Prusku. Tato událost měla na následný historický, národnostní i lingvistický vývoj regionu velký vliv. Po ukončení I. světové války bylo území Hlučínska, respektive jižní část původního ratibořského okresu, rozhodnutím Pařížské mírové konference přiznáno Československu, jehož součástí se stalo v únoru 1920, obce Hať a Píšť dokonce až v roce 1923.

I když zhruba 90% obyvatel tohoto území tvořili etnicky Češi, následkem dlouhodobého vývoje se tato oblast stala mezi válkami zázemím německých politických stran - obyvatelstvo mluvilo převážně německy a i kulturně bylo spjato s německým prostorem. V roce 1938 bylo území přímo přičleněno k německé říši (Altreich) a nebylo tedy součástí Sudet, jak je často nesprávně prezentováno. Od roku 1945 se Hlučínsko stalo opět součástí českých zemí, přesto zůstalo specifickým národnostním a kulturním fenoménem se svými vlastními tradicemi a vazbami na Německo - stále se používá lidové pojmenování Prajzsko, pro obyvatele Prajzáci.

Historicky k území Hlučínska přináleží rovněž 5 obcí, které jsou v současné době městskými částmi Ostravy – Koblov, Antošovice, Lhotka, Petřkovice a Hošťálkovice, a rovněž Malé Hoštice, které jsou nyní součástí města Opavy.

2 Analýza území

2.1 Obyvatelstvo

Území MAS Hlučínsko se skládá z katastrů 29 obcí. Mezi nimi se třetina obcí pohybuje v rozmezí 500-1000 obyvatel, třetina v rozmezí 1000-2000 obyvatel a třetina má od 2000 do 7000 obyvatel, s výjimkou obce s rozšířenou působností Hlučín (přes 13000 obyvatel). Hlučín má funkci spádové obce pro velkou část území, ale přesto v něm žije jen 21% obyvatel území MAS. Rozmístění obyvatel je tedy poměrně rovnoměrné s několika dalšími menšími centry (Kravaře, Dolní Benešov). Co se týče velikosti katastrálního území, rozdíly v rámci MAS jsou zde opět malé, největší katastr mají Šilheřovice, Hlučín a Kravaře. Výrazně nejmenší obcí je Třebom, nacházející se ve výběžku při hranicích s Polskem.

Tabulka 1: Území v MAS – sídelní struktura

Obec	Rozloha		Obyvatelstvo		Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Místní části	
	km ²	podíl na MAS (%)	počet (31. 12. 2012)	podíl na MAS (%)		Počet	Názvy
Bělá	2,9	0,9	668	1,0	233,2	1	Bělá
Bohuslavice	15,3	5,0	1 681	2,5	109,7	1	Bohuslavice
Bolatice	13,2	4,3	4 441	6,6	335,5	2	Bolatice, Borová
Darkovice	5,1	1,7	1 343	2,0	261,3	1	Darkovice
Děhylov	5,1	1,7	679	1,0	133,7	1	Děhylov
Dobroslavice	7,2	2,4	756	1,1	104,4	1	Dobroslavice
Dolní Benešov	14,8	4,8	4 116	6,1	278,0	2	Dolní Benešov, Zábřeh
Hať	15,7	5,1	2 546	3,8	161,7	1	Hať
Hlučín	21,1	6,9	14 042	20,7	664,3	3	Hlučín, Bobrovníky, Darkovičky
Hněvošice	6,2	2,0	1 030	1,5	167,1	1	Hněvošice
Chlebičov	3,6	1,2	1 093	1,6	301,9	1	Chlebičov
Chuchelná	7,7	2,5	1 266	1,9	165,0	1	Chuchelná
Kobeřice	17,2	5,6	3 280	4,8	191,2	1	Kobeřice
Kozmice	10,9	3,5	1 881	2,8	173,1	1	Kozmice
Kravaře	19,4	6,3	6 737	10,0	347,8	3	Kravaře, Kouty, Dvořísko
Ludgeřovice	10,8	3,5	4 777	7,1	441,3	1	Ludgeřovice
Markvartovice	6,8	2,2	1 933	2,9	284,8	1	Markvartovice
Oldřišov	15,8	5,1	1 363	2,0	86,4	1	Oldřišov
Píšť	15,7	5,1	2 104	3,1	134,2	1	Píšť
Rohov	6,6	2,2	607	0,9	91,4	1	Rohov
Služovice	6,0	1,9	820	1,2	136,8	2	Služovice, Vrbka
Strahovice	5,1	1,7	909	1,3	179,1	1	Strahovice
Sudice	9,4	3,1	655	1,0	69,5	1	Sudice
Šilheřovice	21,7	7,0	1 595	2,4	73,7	1	Šilheřovice
Štěpánkovice	12,5	4,1	3 167	4,7	252,8	3	Štěpánkovice, Bílá Bříza, Svoboda
Třebom	9,5	3,1	218	0,3	22,9	1	Třebom
Velké Hoštice	10,0	3,3	1 810	2,7	180,3	1	Velké Hoštice
Vřesina	6,9	2,2	1 580	2,3	229,2	1	Vřesina
Závada	5,3	1,7	583	0,9	110,7	1	Závada
MAS Hlučínsko	307,5		67 680		220,1		
Moravskoslezský kraj	5427,1		1 226 602		226,0		
Celá ČR	78866,2		10 516 125		133,3		

Zdroj: ČSÚ, 2012

Hustota zalidnění v území MAS podle dat z roku 2012 odpovídá hustotě okolních venkovských nížinných území Opavska a Ostravska, je poměrně vysoká s průměrnou hodnotou 220 obyvatel na km². To je více než hodnota pro ČR (133), ale o něco méně než hodnota pro celý Moravskoslezský kraj (226). Nejvyšších hodnot dosahuje urbanizované území Hlučína (665), přes 300 obyvatel na km² mají ještě Kravaře, Ludgeřovice, Chlebičov a Bolatice. Nejnižší hodnoty do 100 obyvatel na km² pak mají obce v severním polském výběžku - Sudice, Rohov, Třebom a také Oldřišov. Hustota obyvatel v případě jednotlivých obcí samozřejmě závisí vedle počtu obyvatel i na velikosti katastru.

2.1.1 Vývoj počtu obyvatel

Podle údajů z posledního sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 žije na území MAS 66 300 obyvatel, za předešlých 20 let se stav mírně snížil o 2,5% obyvatel, nicméně úbytek je menší než za celý Moravskoslezský kraj (-3,94 %). V posledních deseti letech je úbytek obyvatel na území MAS nepatrný (-0,2%), což poukazuje na sídelně stabilizované území, poměrně atraktivní pro obyvatele. V 16 obcích došlo v posledních 10 letech k přírůstku obyvatel, ve 13 obcích k úbytku. Nelze říci, že by obce s úbytkem obyvatel měly nějakou společnou charakteristiku - jsou různé velikosti i různé lokace v rámci MAS. Výrazně největší úbytek počtu obyvatel je pozorovatelný v Hlučíně (21,5%).

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel 1991 - 2011

Obec	Počet obyvatel			Vývoj počtu obyvatel			
	1991	2001	2011	2001-2011		1991-2011	
				změna	%	změna	%
Bělá	722	710	661	-49	-6,9	-61	-9,2
Bohuslavice	1 496	1 568	1 621	53	3,4	125	7,7
Bolatice	4 172	4 134	4 341	207	5,0	169	3,9
Darkovice	1 171	1 209	1 272	63	5,2	101	7,9
Děhylov	675	645	664	19	2,9	-11	-1,7
Dobroslavice	671	697	751	54	7,7	80	10,7
Dolní Benešov	4 382	4 383	4 131	-252	-5,7	-251	-6,1
Hať	2 470	2 569	2 516	-53	-2,1	46	1,8
Hlučín	16 903	14 347	13 917	-430	-3,0	-2 986	-21,5
Hněvošice	957	1 028	1 000	-28	-2,7	43	4,3
Chlebičov	1 044	1 069	1 059	-10	-0,9	15	1,4
Chuchelná	1 317	1 328	1 341	13	1,0	24	1,8
Kobeřice	3 122	3 204	3 222	18	0,6	100	3,1
Kozmice	1 821	1 806	1 761	-45	-2,5	-60	-3,4
Kravaře	6 548	6 684	6 570	-114	-1,7	22	0,3
Ludgeřovice	4 490	4 596	4 650	54	1,2	160	3,4
Markvartovice	1 695	1 768	1 826	58	3,3	131	7,2
Oldřišov	1 243	1 334	1 311	-23	-1,7	68	5,2
Píšť	2 103	2 095	2 070	-25	-1,2	-33	-1,6
Rohov	592	602	618	16	2,7	26	4,2
Služovice	760	816	790	-26	-3,2	30	3,8
Strahovice	872	896	920	24	2,7	48	5,2

Sudice	596	662	641	-21	-3,2	45	7,0
Šilheřovice	1 555	1 517	1 601	84	5,5	46	2,9
Štěpánkovice	2 956	3 037	3 060	23	0,8	104	3,4
Třebom	215	202	206	4	2,0	-9	-4,4
Velké Hoštice	1 608	1 644	1 756	112	6,8	148	8,4
Vřesina	1 258	1 308	1 450	142	10,9	192	13,2
Závada	561	576	574	-2	-0,3	13	2,3
MAS Hlučínsko	67 975	66 434	66 300	-134	-0,2	-1 675	-2,5
Moravskoslezský kraj	1 281 031	1 256 912	1 230 613	-26 299	-2,1	-50 418	-3,9
Celá ČR	10 302 215	10 230 060	10 436 560	206 500	2,0	134 345	1,3

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011

Zajímavé je také srovnání počtu obyvatel MAS Hlučínsko v delším historickém období. Z grafu je patrné, že počet obyvatel oblasti stabilně roste, z 34 tisíc obyvatel v roce 1869 na dnešních 66 tisíc obyvatel. Odsun Němců po druhé světové válce, který postihl demografický vývoj prakticky celého pohraničí ČR, se na Hlučínsku nijak zásadně neprojevil; díky komplikovaným národnostním poměrům daným historií tohoto území bylo odsunuto jen asi 4 tis. osob, i když určité množství mužů také padlo v německé armádě. Proto je patrné mírné snížení populace mezi lety 1930 a 1950, ale v roce 1961 už nastává opět rychlý nárůst.

2.1.2 Přírůstek a migrace

Data z roku 2013 ukazují na celkový drobný přírůstek obyvatel na území MAS, zapříčiněný především kladným migračním saldem. Migrační saldo úzce souvisí s atraktivitou území pro bydlení a možnostmi zaměstnání. Hodnoty celkového přírůstku a migračního salda jsou korespondující u většiny obcí MAS, zhruba v polovině obcí jsou obě hodnoty kladné a v polovině obcí záporné. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel jsou hodnoty poměrně malé, např. na celém území MAS činil celkový přírůstek v roce 2013 jen 0,1% obyvatel.

Na druhou stranu jsme na území MAS svědky mírného přirozeného úbytku obyvatel v důsledku většího množství zemřelých lidí než narozených. Přirozený přírůstek/úbytek vypovídá o ochotě mladé generace mít děti, příp. zůstat v území, ovlivňuje ho však také demografický vývoj celé ČR a populační vlny v průběhu generací. Např. v Ludgeřovicích došlo k poměrně velkému přirozenému úbytku (-20), ale byl zde vysoký počet přistěhovalých (51). Zcela naopak jsou na tom Velké Hoštice (vyšší přirozený přírůstek než migrační saldo). Migrační saldo dosahuje záporných hodnot především ve větších obcích (Kravaře, Hlučín, Dolní Benešov) a v menších obcích na hranici s Polskem dále od spádových měst, naopak příliv přistěhovalých zažívají často menší obce v těsném zázemí těch větších (Darkovice, Kozmice, Vřesina). Ve srovnání s daty z roku 2012 se MAS Hlučínsko vymyká Moravskoslezskému kraji, který má výrazný celkový úbytek obyvatel jak díky přirozenému úbytku, tak díky migraci z kraje. Co se týče přílivu migrantů, předstihuje Hlučínsko mírně i ČR a vyvažuje tím nižší přirozený přírůstek než je průměr ČR.

Tabulka 3: Přirozený přírůstek a saldo obyvatel v roce 2013

Obec	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí celkem	Vystěhovalí celkem	Saldo migrace celkem	Přírůstek/úbytek celkem	Narození v místě bydliště (%)
Darkovice	16	9	7	51	16	35	42	59,8
Kozmice	20	15	5	68	31	37	42	59,6
Vřesina	14	18	-4	57	18	39	35	54,1
Markvartovice	16	17	-1	75	42	33	32	55,9
Ludgeřovice	43	63	-20	134	83	51	31	53,6
Štěpánkovice	34	31	3	73	49	24	27	65,6
Kravaře	74	62	12	117	103	14	26	66,9
Oldřišov	20	11	9	29	18	11	20	60,3
Bohuslavice	26	17	9	25	15	10	19	63,6
Hněvošice	7	11	-4	33	13	20	16	66,2
Bolatice	44	36	8	58	59	-1	7	66,0
Služovice	8	1	7	13	13	-	7	51,1
Chlebičov	9	10	-1	26	22	4	3	69,3
Strahovice	9	3	6	6	9	-3	3	67,2
Závada	5	4	1	13	13	-	1	60,6
Rohov	9	9	-	7	7	-	-	61,8
Šilheřovice	15	14	1	36	37	-1	-	56,8
Třebom	2	2	-	6	7	-1	-1	44,7
Hať	26	29	-3	45	46	-1	-4	63,0
Chuchelná	11	16	-5	27	26	1	-4	53,3
Bělá	5	6	-1	14	21	-7	-8	67,8
Kobeřice	27	30	-3	36	42	-6	-9	68,5
Píšť	21	26	-5	31	36	-5	-10	63,3
Dobroslavice	7	11	-4	11	19	-8	-12	36,6
Děhylov	5	5	-	13	26	-13	-13	47,3
Velké Hoštice	16	4	12	18	46	-28	-16	58,6
Sudice	11	12	-1	13	30	-17	-18	50,9
Dolní Benešov	36	50	-14	60	82	-22	-36	57,3
Hlučín	105	164	-59	313	327	-14	-73	51,5
MAS Hlučínsko	641	686	-45	1408	1256	152	107	58,7
Moravskoslezský kraj	11 787	13148	-1 361	4369	7019	-2 650	-4 011	52,0
Celá ČR	108 576	108 189	387	30 298	20 005	10 293	10 680	47,1

Zdroj: MOS 2013

Zajímavým ukazatelem je procento obyvatel, kteří se narodili v obci, kde stále žijí. MAS Hlučínsko má tuto hodnotu velmi vysokou ve srovnání s ČR i Moravskoslezským krajem, průměrně 59% obyvatel obcí jsou jejich rodáci. ORP Kravaře má vůbec nejvyšší procento narozených v místě bydliště v celé ČR (65%). To potvrzuje stabilitu obyvatelstva v území, jeho ekonomickou prosperitu, konzervatismus (ovlivněný zmiňovaným historickým vývojem) a menší ochotu a potřebu obyvatel území opouštět.

2.1.3 Věková struktura obyvatel

Důležitým ukazatelem kvality života v území s výhledem do budoucnosti je také věkové složení obyvatelstva a stárnutí populace. Vyjadřuje to index stáří, neboli kolik obyvatel nad 65 let připadá na sto dětí do 15 let věku. Je-li velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak.

Tabulka 4: Index stáří, průměrný věk a index ekonomické závislosti

Obce	Počet obyvatel ve věku			Index stáří	Průměrný věk	Index ekonomické závislosti
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
Rohov	101	443	75	74,3	38,8	39,7
Oldřišov	230	967	174	75,7	38,9	41,8
Štěpánkovice	512	2 265	395	77,1	39,1	40,0
Bohuslavice	276	1 179	213	77,2	38,7	41,5
Kobeřice	518	2 337	416	80,3	39,3	40,0
Vřesina	250	1 083	204	81,6	39,1	41,9
Závada	94	410	78	83,0	39,9	42,0
Strahovice	151	641	127	84,1	39,0	43,4
Darkovice	224	924	192	85,7	39,5	45,0
Služovice	109	619	94	86,2	39,3	32,8
Bolatice	706	3 111	620	87,8	40,1	42,6
Hněvošice	148	757	130	87,8	40,1	36,7
Markvartovice	302	1 348	268	88,7	40,0	42,3
Chuchelná	195	904	174	89,2	40,6	40,8
Velké Hoštice	261	1 269	235	90,0	40,1	39,1
Šilheřovice	247	1 124	225	91,1	40,2	42,0
Sudice	91	479	83	91,2	39,8	36,3
Kravaře	1 042	4 709	1 011	97,0	40,3	43,6
Chlebičov	170	762	171	100,6	40,1	44,8
Třebom	32	153	33	103,1	40,7	42,5
Hať	364	1 829	378	103,8	40,6	40,6
Píšť	295	1 485	318	107,8	41,7	41,3
Kozmice	268	1 295	305	113,8	41,4	44,2
Dobroslavice	109	502	126	115,6	41,8	46,8
Dolní Benešov	562	2 935	670	119,2	41,3	42,0
Bělá	90	464	108	120,0	42,0	42,7
Hlučín	2 023	9 513	2 513	124,2	42,0	47,7
Děhylov	98	453	127	129,6	42,6	49,7
Ludgeřovice	664	3 228	861	129,7	42,2	47,2
MAS Hlučínsko	10 031	46 745	10 249	102,2	40,4	43,4
Moravskoslezský kraj	178 845	846 615	201 142	112,5	41,7	44,9
Celá ČR	1 560 296	7 188 211	1 767 618	113,3	41,3	46,3

Zdroj: ČSÚ, ÚAP 2012

Index stáří za celé území MAS Hlučínsko poukazuje na mírně vyšší počet seniorů nad 65 let než děti do 15 let. Moravskoslezský kraj a ČR mají však hodnotu indexu ještě o 10% vyšší. Mírná nadpoloviční většina obcí má však více dětí než seniorů. Hodnota indexu stáří nekoreluje příliš s velikostí obcí ani její polohou v rámci MAS, určitou paralelu můžeme vidět v přirozeném přírůstku, ale ani ten nekopíruje index stáří. Roli zde hraje totiž také migrace z/do obcí a historický vývoj věkové struktury obyvatel. Nejnižší hodnoty indexu stáří mají nejvíce „mladé“ obce jako Rohov, Oldřišov a Štěpánkovice, nejvyšších hodnot dosahuje Hlučín (což může být ovlivněno také přítomností pečovatelských zařízení pro seniory), Děhylov a Ludgeřovice. Hodnoty jsou charakterizovány poměrně velkým rozptylem, od 74 (Rohov) po 130 (Ludgeřovice).

Aritmetický průměr věku všech jedinců v dané obci ukazuje MAS Hlučínsko jako území mírně „mladší“ než Moravskoslezský kraj a ČR. Rozptyl zde není příliš velký, od 38,8 (Rohov) po 42,2 (Ludgeřovice). Nicméně při snižujícím se celkovém přírůstku obyvatelstva a celorepublikových demografických trendech lze očekávat postupné zvyšování průměrného věku i indexu stáří.

Index ekonomické závislosti ukazuje počet osob v neproduktivním věku (0-14 let a 65 a více let) na počet osob v produktivním věku (15-64 let). Čím nižší je jeho hodnota, tím příznivější věkovou strukturu má daná obec z hlediska poměru mezi aktivní a neaktivní složkou obyvatelstva. Ve skutečnosti i mezi obyvatelstvem ekonomicky aktivním dle věku je určité procento lidí nezaměstnaných, prezenčně studujících (zejm. ve věku 15-26 let), handicapovaných či z jiných důvodů nepracujících, takže procento výdělečně nečinných je ještě podstatně vyšší. Hodnoty indexu ekonomické závislosti nepřevyšují v obcích MAS průměr ČR ani Moravskoslezského kraje a pohybují se v rozmezí 33-50 ekonomicky neaktivních obyvatel na 100 aktivních. U indexu se pro celou Českou republiku předpokládá v následujících letech podstatně zvyšování související s demografickým stárnutím populace a nízkou porodností.

2.1.4 Sňatečnost a rozvodovost

Počet sňatků a rozvodů dává představu o ochotě mladých lidí zakládat rodiny a o jejich stabilitě. Jedním z ukazatelů je hrubá míra sňatečnosti, která vyjadřuje počet uzavřených sňatků na 1000 obyvatel. Čím vyšší je tato hodnota, tím více lidí žije v manželství na rozdíl od nesezdaného soužití nebo bez trvalého vztahu. Dalším důležitým ukazatelem je index rozvodovosti, který značí počet rozvodů na 100 sňatků. Čím je vyšší, tím více se dá v daném území mluvit o krizi rodiny, tradičních hodnot a soudržnosti populace. Vysoká rozvodovost má za následek vznik neúplných rodin, snižování životních standardů, komplikovanou situaci bytovou i ekonomickou pro samoživitele, zásahy do výchovy dětí a vyšší riziko sociálně patologických jevů (alkoholismus, drogy apod.).

Index rozvodovosti je v MAS Hlučínsko výrazně nižší než v Moravskoslezském kraji a také než v celé ČR. Je zde tedy relativně vyšší stabilita rodin, která může být dána i silnou katolickou tradicí. Hrubá míra sňatečnosti je mírně vyšší než v MSK a ČR, což také potvrzuje více tradiční hodnoty obyvatelstva. Index však zachycuje jen jeden zkoumaný rok 2012 a slouží tedy k porovnání mezi územími, ne k zachycení vývoje v čase, data by tedy byla odlišná za víceleté období. V dlouhodobějším horizontu se potvrzuje v celé ČR trend mírně se zvyšující rozvodovosti a klesající sňatečnosti.

2.1.5 Religiozita

MAS Hlučínsko se oproti ČR, Moravskoslezskému kraji a okolním MAS a obcím vyznačuje významně vyšší mírou religiozity. Dle sčítání lidu z roku 2011 uvedlo 46,7% obyvatel, že se hlásí k určité víře či církvi, zatímco hodnota pro celou ČR je 20,8% a pro Moravskoslezský kraj 26%. Indikátor však může

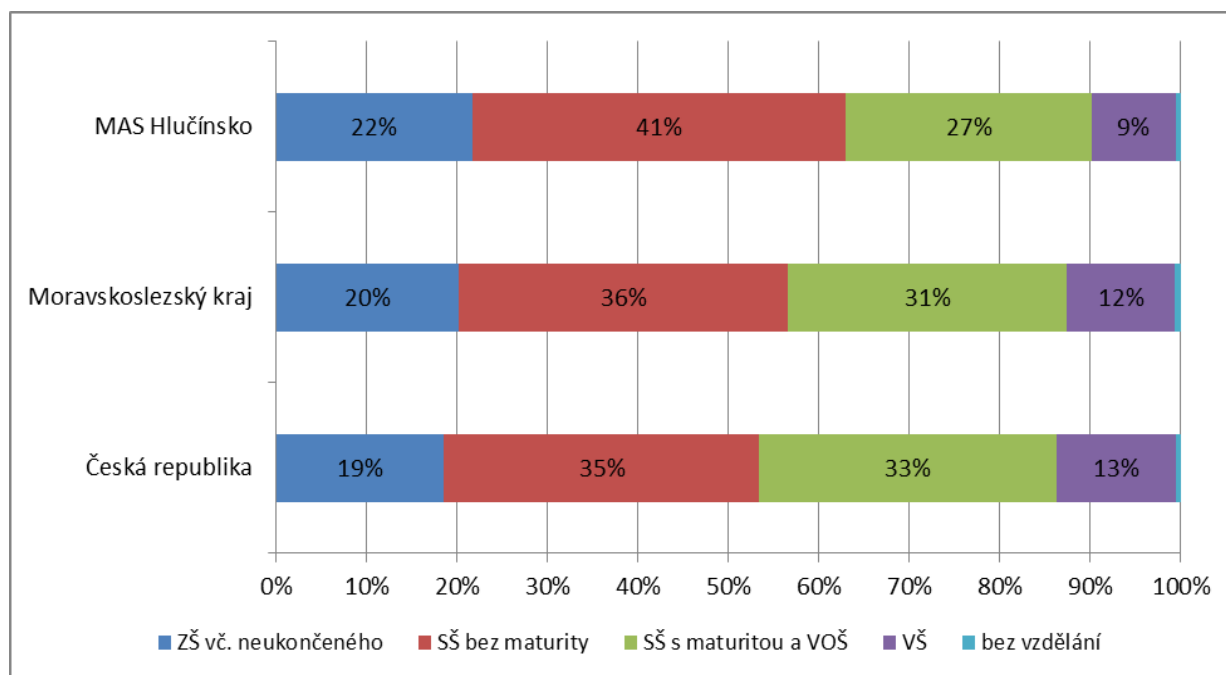
nabývat ještě vyšších hodnot, protože 45% dotazovaných z celkového počtu na otázku vůbec neodpovědělo a jejich názor tedy neznáme.

Vyšší náboženská aktivita ve srovnání s jinými oblastmi je dána odlišným historickým a kulturním vývojem oblasti. Projevuje se to také na území MAS, kde najdeme dobře spravované církevní památky, aktivní farnosti, udržování tradic. Podíl věřících obyvatel působící jako konzervativní prvek má vliv na stabilitu území v oblasti rodiny i pohybu obyvatelstva.

2.1.6 Vzdělání obyvatelstva

Vzdělanostní struktura je důležitým demografickým ukazatelem, majícím významný vliv na aktivity, postoje, potřeby a přání obyvatel v území. Vyšší podíl vzdělaných obyvatel v území má potenciál pro ekonomický rozvoj, snížení nezaměstnanosti a zlepšení sociální a kulturní vybavenosti obcí. Vzdělání je sledováno pouze u obyvatel starých 15 a více let.

Graf 1: Srovnání vzdělanosti MAS Hlučinsko, Moravskoslezského kraje a ČR

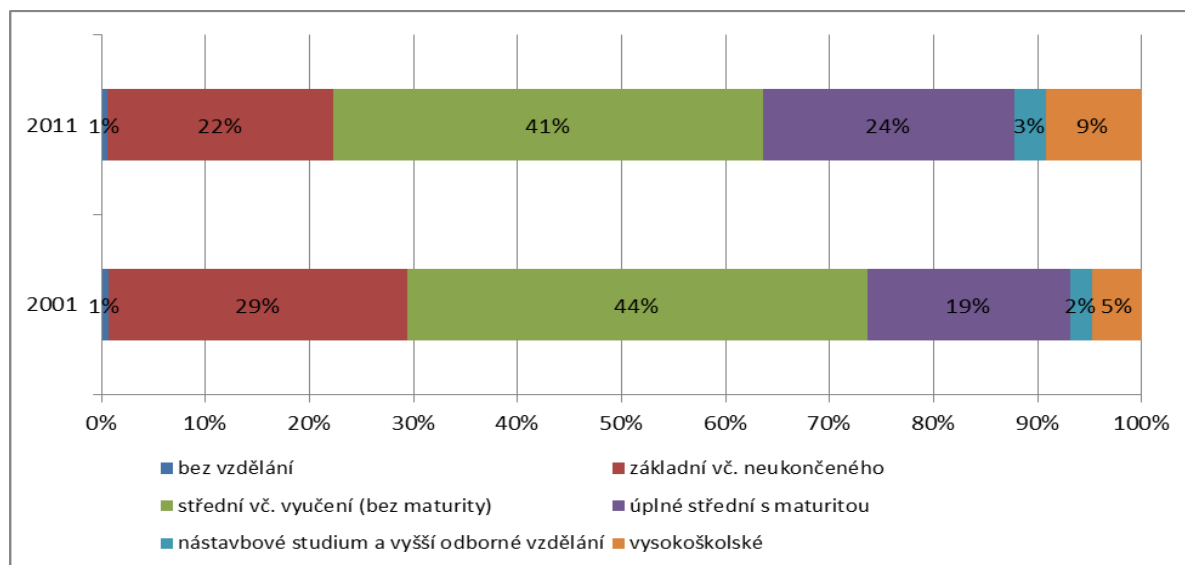

Zdroj: SLDB 2011

Ve vzdělanostní struktuře potvrzuje území MAS tradiční venkovský charakter, kdy je zde vyšší procento lidí se ZŠ a SŠ vzděláním bez maturity na úkor vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou. Alespoň 9% VŠ vzdělaných obyvatel napovídá, že určitou roli zde hraje těsná blízkost Ostravy jako spádového centra zaměstnanosti lidí s vyšším vzděláním, na druhou stranu mnoho lidí v MAS je zaměstnáno přímo v regionu v drobném podnikání či zemědělství, na pozicích bez potřeby VŠ vzdělání.

Ve srovnání s vzdělanostní strukturou v roce 2001 vykazuje MAS trend patrný v celé ČR - zvyšování počtu vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou na úkor lidí se základním vzděláním a bez maturity. Trend je dán postupným umíráním starších obyvatel s nižším vzděláním a nástup mladších obyvatel s relativně vyšším vzděláním, než bylo obvyklé o generaci dříve.

Graf 2: Vzdělanostní struktura MAS Hlučínsko v roce 2001 a 2011

Zdroj: SLDB 2011

Data vzdělanosti za jednotlivé obce jsou vyjádřeny v indexu vzdělanosti, tzn. podílu obyvatel SŠ s maturitou a VŠ v populaci starší 15 let. Vysokoškoláci mají přitom v indexu dvojnásobně váženou hodnotu. Čím vyšší je index vzdělanosti, tím více SŠ a VŠ vzdělaných lidí se podílí na celkové populaci obce. Index má poměrně vysoké rozpětí – na jedné straně „nejméně vzdělanou“ obec Třebom (která je také nejodlehlejší) a na opačném pólu „nejvíce vzdělanou“ obec Dobroslavice, vysoké hodnoty vykazuje také Děhylov. Tyto obce mohou fungovat více právě jako pracovní síla v zázemí Ostravy. Není zde jednoznačná souvislost mezi velikostí obce a indexem vzdělanosti.

Tabulka 5: Index vzdělanosti v obcích MAS Hlučínsko

Obec	Index vzdělanosti	Obec	Index vzdělanosti
Třebom	17,9	Kozmice	44,6
Rohov	28,9	Bohuslavice	44,8
Bělá	32,4	Bolatice	44,9
Závada	32,7	Hněvošice	45,0
Chlebičov	33,6	Markvartovice	45,6
Sudice	35,9	Dolní Benešov	45,8
Strahovice	37,1	Velké Hoštice	45,9
Oldřišov	38,1	Chuchelná	49,8
Služovice	38,5	Hlučín	50,4
Píšť	40,1	Vřesina	52,0
Darkovice	41,2	Ludgeřovice	52,3
Hať	41,5	Děhylov	65,1
Štěpánkovice	41,6	Dobroslavice	73,1
Kravaře	43,1	MAS Hlučínsko	45,7
Kobeřice	43,9	Moravskoslezský kraj	54,7
Šilheřovice	44,0	Celá ČR	59,2

Zdroj: SLDB 2011

2.1.7 Bydlení

Charakter bytového fondu, k němuž jsou dostupná především data z pravidelných Sčítání lidu, domů a bytů ukazuje na atraktivitu území pro stávající i nové obyvatele, typ zástavby v území i jeho rekreační využití. Prvním důležitým ukazatelem je podíl neobydlených bytů na celkovém počtu bytů, který se v MAS Hlučínsko pohybuje těsně pod celorepublikovým průměrem - je zde neobydlených 13,3% bytů. Především v menších obcích je podíl neobydlených bytů vyšší, až k 17%, nejvyšší hodnotu má nejmenší obec Třebom (29%). Naopak Dolní Benešov, Hlučín, ale také Chlebičov mají podíl neobydlených bytů pod 10%.

Neobydlené byty mohou být prázdné z důvodu jejich špatného stavu, ale také probíhající rekonstrukce, nebo mohou sloužit k rekreaci. V posledním případě se obyvatelé sice neúčastní každodenního života v obci, ale alespoň byt udržují v dobrém stavu a jsou zde přítomni v sezóně a o víkendech. V celé ČR tvoří byty určené k rekreaci čtvrtinu neobydlených bytů, v Moravskoslezském kraji je to 13%, v MAS Hlučínsko ale pouze necelá 4%. To vypovídá o velmi nízkém využití těchto obcí jako rekreačních míst – obyvatelé obcí zde mají výhradně trvalá bydliště. Rekreační byty se nacházejí v širším regionu spíše v oblasti Nížkého Jeseníku a Podbeskydí. Z obcí MAS mají rekreační významnější podíl neobydlených bytů jen v Dobroslavicích (32%) a Třebomi (16%), následují Bělá a Šilheřovice a ostatní obce se již pohybují pod 7%.

Tabulka 6: Údaje o bytovém fondu v MAS Hlučínsko

Obec	Celkový počet bytů	Počet neobydlených bytů	Podíl neobydlených bytů (%)	Podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci (%)	Podíl obydl. bytů v rodinných domech (%)
Bělá	259	41	15,8	9,8	98,2
Bohuslavice	624	82	13,1	0,0	97,0
Bolatice	1702	206	12,1	0,5	94,6
Darkovice	473	61	12,9	1,6	99,0
Děhylov	289	49	17,0	10,2	94,6
Dobroslavice	326	50	15,3	32,0	95,7
Dolní Benešov	1748	129	7,4	7,0	59,7
Hať	1018	136	13,4	5,9	96,5
Hlučín	5905	531	9,0	3,0	52,4
Hněvošice	409	43	10,5	7,0	98,1
Chlebičov	374	20	5,3	0,0	98,3
Chuchelná	513	57	11,1	1,8	76,5
Kobeřice	1207	163	13,5	1,2	93,1
Kozmice	724	88	12,2	2,3	95,0
Kravaře	2602	348	13,4	2,3	91,1
Ludgeřovice	1939	248	12,8	6,9	95,0
Markvartovice	701	116	16,5	0,9	98,3
Oldřišov	552	96	17,4	2,1	90,8
Píšť	868	116	13,4	6,0	92,8

<i>Obec</i>	<i>Celkový počet bytů</i>	<i>Počet neobydlených bytů</i>	<i>Podíl neobydlených bytů (%)</i>	<i>Podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci (%)</i>	<i>Podíl obydl. bytů v rodinných domech (%)</i>
Rohov	255	43	16,9	0,0	98,1
Služovice	315	35	11,1	0,0	90,4
Strahovice	336	36	10,7	2,8	98,7
Sudice	264	38	14,4	2,6	83,2
Šilheřovice	637	81	12,7	8,6	79,3
Štěpánkovice	1205	144	12,0	2,8	95,7
Třebom	110	32	29,1	15,6	79,5
Velké Hoštice	703	78	11,1	1,3	92,3
Vřesina	538	64	11,9	1,6	97,3
Závada	240	31	12,9	3,2	96,7
MAS Hlučínsko	27 296	3 622	13,3	3,4	90,6
Moravskoslezský kraj	532 334	52 176	9,8	12,7	38,0
Celá ČR	4 756 572	651 937	13,7	26,0	43,7

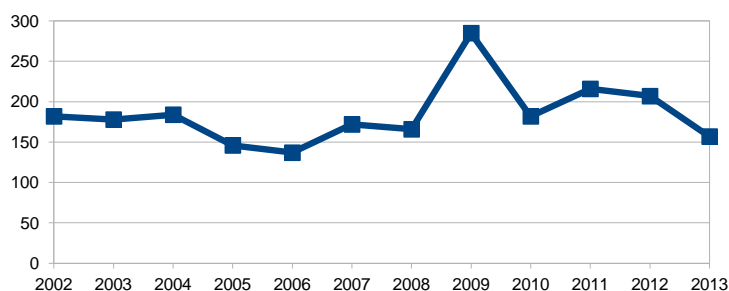
Zdroj: SLDB 2011

Vzhledem k venkovskému charakteru většiny území MAS je rozhodující podíl bytů v rodinných domech, který je zde přes 90%, tedy podstatně více než průměr ČR (44%) i Moravskoslezského kraje (38%). Ve většině sídel je podíl bytů v rodinných domech přes 90%, nižší hodnoty mají větší obce – města Hlučín a Dolní Benešov (50-60%), kde se nacházejí sídliště s panelovými domy. Na druhé straně obec s rozšířenou působností Kravaře má také vysoký podíl bytů v rodinných domech (91%), srovnatelný s menšími obcemi. Z menších obcí se relativně více bytových domů vyskytuje ještě v Třebomi, Chuchelné a Šilheřovicích.

Důležitým ukazatelem rozvoje území je výstavba nových domů a bytů i stáří bytového fondu a jeho obnova, což koresponduje i s vývojem počtu obyvatel v území a spokojeností se životem v území. V MAS Hlučínsko se za posledních 11 let (2002-2013) postavilo ročně průměrně 140-220 nových bytů. Téměř 300 bytů bylo postaveno v roce 2009, kdy mohly hrát roli ve vyšší výstavbě také státní dotace na byty Zelená úsporám. V posledních dvou letech počet nově postavených bytů opět klesá. Největší přírůstek nových bytů zaznamenaly za sledované období v největších obcích v Hlučíně (504), poté v Kravařích (193), Bolaticích (141), či obcích v zázemí Ostravy v Ludgeřovicích (182) a Vřesině (121). Nejméně nových bytů (do 20) přibýlo v Třebomi, Strahovicích, Služovicích, Rohově a Děhylově.

Graf 3: Vývoj počtu nově postavených či rekonstruovaných bytů v MAS Hlučínsko, 2002-2013

Zdroj: ČSÚ 2013

O kvalitě bydlení vypovídá také stáří bytů. Starší byty znamenají zpravidla větší ekonomickou zátěž pro obyvatele a environmentální zátěž pro území, menší pohodlí bydlení a menší atraktivitu území pro nové obyvatele. Z tohoto ohledu má MAS Hlučínsko mírně novější bytový fond, než jsou celorepublikové i krajské hodnoty. Rozdělíme-li byty do pěti skupin podle stáří, těch nejstarších, postavených do roku 1919, je v ČR 9%, zatímco v MAS jen 5,4%. Nejnovějších, postavených nebo také rekonstruovaných v období 2001-2011, je v MAS 8% a v celé ČR 9%, v kraji pak jen 6,3%. Celkově výrazněji nejstarší bytový fond je v obci Třebom, následuje Hlučín, kde se o stáří bytů zasluhuje výstavba bytových domů do roku 1971, dále Dolní Benešov, Rohov, Děhylov a Chuchelná, následují Sudice a Šilheřovice s vyšším podílem bytů do roku 1919. Nejvyšší podíl nově postavených a opravených bytů v letech 2001-2011 má Vřesina, dále Darkovice, Markvartovice a Oldřišov – tzn. obce, v nichž v minulých letech vznikaly nové obytné části. U těchto obcí lze také předpokládat větší rozvoj a přírůstek obyvatel.

Kvalitu bydlení vyjadřuje řada ukazatelů – vedle zmíněného stáří také vybavenost bytů, tj. připojení vodovodu, plynu, kanalizace, teplé vody, topení a WC. Vybavenost obydlených bytů v MAS v porovnání s krajem a ČR byla v roce 2011 dle sčítání lidu následující:

- Připojení na vodovod má v celé ČR naprostá většina bytů a nejinak je tomu i v MAS (99,85% bytů). Stejně tak zde má velká většina bytů vlastní splachovací záchod (95%), koupelnu (95%) a přívod teplé vody (95%). To je více než v ČR, kde se tyto hodnoty pohybují mezi 90-92%.
- Plynofikace je v MAS Hlučínsko vyšší (88%) než je průměr ČR (68%) i krajský průměr (83%). Vzhledem k venkovské zástavbě je to pozitivní hodnota ve smyslu, že velká většina rodinných domů zde má zavedený plyn na topení, což snižuje nutnost topení pevnými palivy a může pak korelovat s lepším stavem ovzduší. Bohužel ne všichni obyvatelé této možnosti využívají a řada z nich dále topí pevnými palivy. Plyn k topení využívá 73% obyvatel. Zbytek domácností topí pevnými palivy – buď uhlím, koksem a briketami, nebo dřevem, 1% domácností pak topí elektřinou.
- Dalším rysem venkovského prostředí v MAS je ovšem výrazně nižší procento bytů připojených na kanalizaci – 50,2% v MAS oproti 78% v ČR. Zatímco ve vodovodních přípojkách a plynofikaci nejsou mezi obcemi velké rozdíly, u kanalizace ano (více v tématu věnovaném technické infrastruktuře). S chybějící kanalizací souvisí také fakt, že 47% bytů v MAS má jímku či žumpu, oproti 24% v kraji a 18% v ČR.
- 83% bytů v MAS je vytápěno ústředním topením pro více bytů, což je o 3% více než průměr ČR. Jen necelých 5% bytů má vlastní kamna nebo etážové topení pro jeden byt (kotel), v ČR je to 16%.

Tabulka 7: Požadavky rozvoje obcí

Obec	Požadavek
Bolatice	Výstavba infrastruktury 60 RD V Důlku - 60
Bohuslavice	Infrastruktura výstavby RD
Darkovice	Inženýrské sítě a komunikace pro nové RD
Hlučín	Regenerace panelového sídliště; Podnikatelská zóna Hlučín - za viaduktem
Ludgeřovice	Nové pozemky pro individuální výstavbu
Rohov	Rekonstrukce bývalého OU - bytový dům; Rozvoj infrastruktury pro individuální výstavbu
Služovice	Příprava pozemku pro výstavbu RD; Vybudování infrastruktury pro nové RD
Sudice	Příprava lokalit pro RD

2.1.8 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Mírně kladné migrační saldo a tím pádem také celkový přírůstek obyvatel v území. • Celkově populačně stabilizované území z hlediska vývoje, struktury a kontinuity osídlení. Vysoká identifikace obyvatel s územím, solidarita. • Geograficky výhodná poloha s dobrou dostupností center Opavy a Ostravy. • Klidné místo pro život, vyšší bezpečnost, nižší kriminalita v rámci MSK. • Ve většině obcí (18 z 29) převyšují počty dětí počty seniorů. • Nižší rozvodovost a vyšší sňatečnost než a vysoký podíl věřících obyvatel v porovnání s ČR a MSK. • Převažující bydlení v rodinných domech. • Zájem o bydlení v regionu – stabilní vývoj počtu nově postavených či opravených bytů nabídka stavebních míst, kladné saldo migrace. • Nižší stáří, vyšší kvalita a vybavenost bytů, relativně nízký podíl neobydlených bytů ve srovnání s ČR a MSK. • Pozvolně rostoucí úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mírný přirozený úbytek obyvatelstva – bilance narození oproti zemřelým. • Nejmenší obec Třebom v mnoha indikátorech zaujímá nejslabší pozice (vzdělanost, stáří, bytový fond apod.) • Stárnutí obyvatelstva – celkový počet seniorů převyšuje počet dětí. • Přetrvávající nižší úroveň vzdělanosti navzdory zlepšením v posledním desetiletí - menší podíl středoškoláků s maturitou a vysokoškoláků. • Starší bytový fond v některých obcích (Hlučín, Dolní Benešov apod.).
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora obyvatel v pozitivním vztahu k tradičním hodnotám, regionální identitě, které představují významný potenciál oblasti. • Podpora především mladých lidí v jejich setrvání v oblasti a nepotřebě území opouštět. • Vytváření podmínek pro přistěhování mladých rodin, které vyhledávají kvalitní místo pro život poblíž Opavy a Ostravy. • Spolupráce samosprávy, podnikatelského a občanského sektoru při využití finančních prostředků ze strukturálních fondů EU na nové investice. • Vytváření dobrého sociálně- ekonomického prostředí (dostatek pracovních příležitostí, příznivé prostředí pro bydlení, rekreaci atd.). • Realizace projektů zaměřených na energetické úspory, která sníží provozní náklady a zvýší kvalitu bydlení a zlepší kvalitu ovzduší. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vylidňování venkova, zejména migrace obyvatel v produktivním věku za prací. • Celorepublikový trend vyšší rozvodovosti a nižší sňatečnosti. • Stárnutí obyvatel a převaha seniorů nad mladou generací. • Vyčerpání lokalit pro výstavbu. • Nárůst kriminality. • Stagnující index vzdělanosti, nadále nižší podíl vzdělanějších obyvatel a méně pracovních příležitostí pro ně. • Útlum nové výstavby a rekonstrukcí bytů. Neúnosné provozní náklady nerekonstruovaných domů. • Nerespektování principů trvale udržitelného rozvoje území – nekontrolovaná výstavba. • Zvyšování počtu neobydlených bytů.

2.2 Vybavenost obcí a služby

Atraktivita venkovského prostředí pro život, obdobně také spokojenost občanů jsou dány především kvalitou a dostupností občanské vybavenosti. Do občanské vybavenosti můžeme zařadit zařízení a služby, jež naplňují základní potřeby, dále poskytují zdravotní, sociální péči a volnočasové vyžití nebo zázemí pro turistický ruch a rekreaci. Nelze opomenout vliv na rozvoje i ve sféře podnikání a vlastní realizaci.

2.2.1 Občanská vybavenost

Při posuzování základní občanské vybavenosti je nutné zohlednit takové služby, které jsou potřebné pro fungování obce z hlediska uspokojení základních potřeb občanů, jako např. obchod, pošta, zdravotní a sociální služby, restaurace. Zejména znevýhodněné skupiny obyvatel jako jsou senioři, matky na mateřské dovolené, postižení jsou při absenci výše zmíněných služeb (musí dojíždět do vedlejších nebo vzdálenějších obcí) mnohem více znevýhodněny.

Existují i výjimky vyplývající z charakteru služby nebo zařízení, kdy jejich bezpodmínečné zřízení v obci není nutné, je dáno historickými vazbami (farnost – kostel, hřbitov) nebo velikostí a spádovostí jednotlivých obcí a jejich skupin (specializovaný lékař, některé sociální služby). Je samozřejmě žádoucí, aby docházelo v rámci struktury území, velikosti a charakteru sídel k úměrné dostupnosti těchto zařízení. Výhodou území je dobrá dostupnost do obou regionálních center – Ostravy a Opavy, kde je nabídka uvedených zařízení občanské vybavenosti na dobré úrovni.

Tabulka 8: Zařízení základní vybavenosti

Obec	Obchod	Kulturní dům a společenský sál	Restaurace bez stravování	Restaurace se stravováním	Pošta	Knihovna	kostel/kaple	Hřbitov	Smuteční síň	Sběrné místo	Sběrný dvůr
Bělá	A	A	A	A		A	A	A	A	A	
Bohuslavice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Bolatice	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A
Darkovice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Děhylov	A	A	A		A		A			A	
Dobroslavice	A	A	A				A			A	
Dolní Benešov	A	A	A	A	A	A	A	A		A	
Hať	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Hlučín	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Hněvošice	A	A	A		A	A	A	A		A	A
Chlebičov	A	A	A	A	A	A	A			A	
Chuchelná	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Kobeřice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Kozmice	A	A		A	A	A	A	A	A	A	
Kravaře	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Ludgeřovice	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A
Markvartovice	A	A	A			A	A	A		A	

<i>Obec</i>	<i>Obchod</i>	<i>Kulturní dům a společenský sál</i>	<i>Restaurace bez stravování</i>	<i>Restaurace se stravováním</i>	<i>Pošta</i>	<i>Knihovna</i>	<i>kostel/kaple</i>	<i>Hřbitov</i>	<i>Smuteční síň</i>	<i>Sběrné místo</i>	<i>Sběrný dvůr</i>
Oldřišov	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Píšť	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A
Rohov	A	A	A	A	A	A	A			A	
Služovice	A	A	A	A		A	A	A		A	
Strahovice	A	A	A		A	A	A	A		A	
Sudice	A	A	A	A	A	A	A	A		A	
Šilheřovice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Štěpánkovice	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A
Třebom	A					A	A	A		A	
Velké Hoštice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Vřesina	A	A	A		A	A	A	A		A	
Závada	A	A	A			A	A	A	A	A	
MAS Hlučínsko	29	28	27	21	23	27	29	25	13	29	10

A – ano, v obci dané zařízení funguje, celkový počet znamená počet obcí s daným zařízením nebo službou.

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Zjednodušená tabulka vypovídá o dobrém stavu i dostupnosti všech vyjmenovaných zařízení. V městech a ve větších venkovských obcích je četnost obchodů, restaurací, knihoven atd. větší, ve středně velkých a malých obcích funguje obvykle jedno zařízení nebo je dostupné ve vedlejší obci. Nejčastěji je tomu v případě Dobroslavic, Děhylova a Třebomi. Obchod, kostel nebo kaple, jsou ve všech obcích, kulturní dům nebo sál a restaurace chybí pouze v Třebomi. Nejčastěji chybí pošta, restaurace se stravováním, smuteční síň a sběrný dvůr. Nejedná se ovšem (s výjimkou prvně jmenované) o taková zařízení, jejichž absence by byla velkým znevýhodněním. V minulých letech došlo v mnoha obcích k doplnění základní vybavenosti (nové hřbitovy, restaurace a obchody, případně k jejímu zkvalitnění – zlepšení služeb, nové nebo zrekonstruované budovy. Tyto služby jsou často umístěny v multifunkčním objektu společně s obecním úřadem, se zdravotním a nebo sociálním zařízením.

Do přehledu nebyly zařazeny samozřejmé součásti vybavenosti, jako jsou obecní úřady a hasičské zbrojnice, které se nacházejí v každé obci.

Zástupci obcí vyjádřili v rámci komunitního plánování další potřeby, jež se týkají zlepšení nabídky vybavenosti, rekonstrukce budov, adaptace nevyužitých prostor, brownfieldů na občanskou vybavenost, snižování energetické náročnosti budov atd.:

Tabulka 9: Požadavky obcí v oblasti občanské vybavenosti

Obec	Potřeba
Bělá	Rekonstrukce hasičské zbrojnice
Bohuslavice	Rekonstrukce, výstavba domu služeb; Zateplení hasičské zbrojnice; Rozšíření hřbitova
Bolatice	Rozšíření hřbitova včetně oplocení, zeleň; Výstavba smuteční síně; Modernizace KD - podlahy, elektřina, omítky; Rekonstrukce kostela - výmalba, lavice, topení, fasáda; Modernizace vybavení IT OÚ + veřejné správy; Zateplení obecních budov - hasičárna, KD, FK hřiště, koupaliště, hasičárna na Borové, dům obchodů a služeb; Přístavba knihovny; Výstavba nového centra obce - budovy + plochy
Děhylov	Rekonstrukce rozvodů vody v obecních budovách
Dobroslavice	Oprava kulturního domu - střecha, schodiště; Oprava kaple - výměna krovů a střechy, fasáda
Dolní Benešov	Odvodnění a rozšíření hřbitova; Výměna střešní krytiny zámku; Výměna oken v zámku; Odvodnění a izolace kostela
Hať	Oprava kostela – varhany; Kostel - oprava fasády; Oprava smuteční síně
Hněvošice	Oprava hřbitovní zdi; Zateplení obecních budov – OÚ; Zateplení obecních budov – společenský sál; Revitalizace obecního dvora
Chuchelná	Zřízení nového OÚ v místě bývalé lesní správy
Kobeřice	Zateplení hasičské zbrojnice; Zateplení budovy OÚ; Komunitní centrum (sál, komerční prostory, domov důchodců apod.); Stavební dvůr
Kozmice	Kostel - rekonstrukce schodů; Hřbitov - oprava plotu
Kravaře	Rekonstrukce náměstí; Rozšíření centrálního pohřebiště Kravaře - Kouty dle ÚPD + parkové úpravy, zázemí; Údržba a renovace OÚ, kaple, a fary
Ludgeřovice	Rekonstrukce požární zbrojnice + solární panely
Oldřívov	Multifunkční dům v budově zámku OÚ, lékaři, spolkové místnosti, zázemí pro společenské a kulturní akce; Rekonstrukce smuteční síně - okna, fasáda, vybavení; Rekonstrukce kostela - topení, elektro, výmalba; Oprava varhan a fasády kostela
Píšť	Informační a kulturní centrum obce - polyfunkční objekt - sál, divadelní scéna, knihovna; Rekonstrukce budovy brownfields na občanskou vybavenost – polyfunkční objekt, ubytování 15 - 20 lidí + wellness + bowling
Rohov	Modernizace domu služeb včetně zateplení; Vybudování hřbitova
Služovice	Rozšíření obchodu; Snižování energetické náročnosti objektů v majetku obce – bytovky; Rekonstrukce budovy OÚ; Prostory pro drobné podnikání a služby - oprava garáží; Vybavení pro jednotku SDH Služovice
Strahovice	Občanské vybavení a služby - nové prostory; Oprava kaple - krov a krytina; Oprava kostela – fasáda; Multifunkční areál pro sporty a hasiče
Sudice	Rekonstrukce víceúčelového zařízení (včetně zřízení 2 bytů); Obnova hřbitovní kaple; Odstranění brownfieldu evangelické školy
Šilheřovice	Rekonstrukce náměstí; Kostel - nové omítky; Rekonstrukce kulturního domu
Třebom	Rekonstrukce budovy č.p. 114 - adaptace na multifunkční dům - OU, hospoda, sál; Oprava kapličky
Velké Hoštice	Rekonstrukce hasičské zbrojnice; Rekonstrukce objektu pošty
Vřesina	Zateplení budovy OÚ; Rozšíření multifunkčního domu; Oprava varhan v kostele; Zateplení fary
Závada	Obnova interiéru kostela sv. Urbana; Vybavení OÚ - PC, nábytek, stoly, stolky do sálu - na pořádání akcí

2.2.2 Školská vybavenost a její dostupnost

Z celé škály vzdělávacích zařízení jsou na území MAS mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy a také školy poskytující středoškolské vzdělání zakončené maturitou nebo výučním listem.

Tabulka 10: Školská zařízení

Obec	Mateřská škola	Základní škola		Střední škola				Základní umělecká škola
		1. - 5. ročník	1. - 9. ročník	gymnázium	střední odborná škola	střední odborné učiliště	nástavbové studium	
Bělá	A	A						
Bohuslavice	A		A					
Bolatice	A ²		A					A ^P
Darkovice	A	A						
Děhylov	A ^P	A						
Dobroslavice	A	A ^P						A ^P
Dolní Benešov	A ²		A ³					A ^P
Hať	A		A					A ^P
Hlučín	A ⁴	A ²	A ⁴	A	A	A		A
Hněvošice	A	A						
Chlebičov	A	A						
Chuchelná	A		A					
Kobeřice	A ²		A					A ^P
Kozmice	A	A						
Kravaře	A ²	A	A					A
Ludgeřovice	A ³	A	A					A ^P
Markvartovice	A	A						
Oldřišov	A		A					
Píšť	A		A					A ^P
Rohov	A							
Služovice	A	A						
Strahovice	A	A						A ^P
Sudice	A		A					
Šilheřovice	A		A		A	A	A	A ^P
Štěpánkovice	A		A					A ^P
Třebom								
Velké Hoštice	A		A					
Vřesina	A	A						
Závada	A							
Počet obcí	28	14	15	1	2	2	1	11
Počet zařízení	38	15	20	1	2	2	1	11

A – ano, v obci dané zařízení funguje, celkový počet znamená počet obcí s daným zařízením nebo službou.

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Jesle, ani podobné formy zařízení, nejsou na území MAS Hlučínsko zřízeny.

Mateřské školy fungují až na výjimku, kterou tvoří obec Třebom, ve všech obcích. Třebomské děti mají možnost navštěvovat školku v sousedních Sudicích.

Zejména ve městech a větších obcích je více těchto zařízení - Bolatice (v Bolaticích a na Borové), Dolní Benešov (v Dolním Benešově a Zábřehu), v Hati (v ZŠ, Na Chromině 2 a Dělená), Hlučín (MŠ Cihelní, MŠ Severní a odloučené pracoviště MŠ Beneše, MŠ Darkovičky, MŠ Bobrovníky, a soukromá Školička Malí Bobři) a Koberčice (MŠ Slezská a MŠ Školní). Někdy působí MŠ samostatně, jindy jsou sdruženy pod jedním subjektem nebo jako součást ZŠ, případně jsou detašovanými pracovišti MŠ z okolních obcí (např. Děhylov, Závada, Borová).

Kapacity mnoha školek jsou v současnosti nedostatečné. Je to dáno dvěma faktory – na straně jedné vyšším počtem narozených dětí, na straně druhé hygienickými normami, které stanovují poměrně nízké maximální počty dětí ve třídách a snižují tak maximální kapacity mateřských škol. Častěji se proto stává, že nejsou do mateřských škol přijímány děti.

Podobně jako u mateřských škol, najdeme také **základní školy** téměř ve všech obcích – nižší stupeň ve 14 obcích a oba stupně v 15 obcích (tj. polovině obcí). Ve větších sídlech se nachází i několik školských zařízení – města Dolní Benešov (3) a Hlučín (6), Kravaře (2) a Ludgeřovice (2). Zcela postrádají školu pouze menší obce Rohov, Třebom a Závada, pro jejichž žáky jsou dobře dostupná školská zařízení v okolních obcích. Platí to i pro žáky vyššího stupně v obcích, v nichž tato zařízení nejsou.

Stav počtu žáků je v současné době na podprůměrné úrovni téměř ve všech školách, výjimkou není spojování tříd a doplácení učitelů. S ohledem na demografický vývoj (projevuje se to v současnosti již zvýšením počtu žáků v MŠ) se v příštích letech alespoň na krátké období situace částečnělepší.

K úbytku žáků dochází v nemálo případech také vlivem odlivu žáků do měst při přechodu z 1. na 2. Stupeň ZŠ.

Malé obce do budoucna usilují o udržení a zachování školských zařízení na svém území i za předpokladu nepříznivého demografického vývoje. Důvodem je skutečnost, že školy v malých obcích fungují také jako centra kulturního dění.

Přesto, že bylo v minulých dvou desetiletích hodně investováno do školských budov i do vybavení, je v tomto ohledu ještě stále co zlepšovat – zejm. se jedná o speciální učebny, školní sportoviště, výuku cizích jazyků, aprobace pedagogů atd.

Pro dosažení kvalitního vzdělání je samozřejmě nezbytné zajistit dostupná a kvalitní **středoškolská zařízení** s co nejširší nabídkou oborů, které budou schopny vyhovět jak poptávce žáků a rodičů na jedné straně, tak i zaměstnavatelů na straně druhé.

Vzhledem k venkovskému charakteru MAS je pochopitelné, že nabídka středních škol je zajištěna jen z malé části:

- *Gymnázium Josefa Kainara Hlučín, příspěvková organizace* – nabízí šestileté a čtyřleté studium.
- *Odborné učiliště a Praktická škola Hlučín, příspěvková organizace* – vyučuje tříleté obory: Potravinářská výroba - Cukrářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Stravovací a ubytovací služby - Kuchařské práce, Prodavačské práce, Pečovatelské služby - Pečovatelské práce; dvouleté obory: Potravinářské práce - Pekařské práce, Praktická škola dvouletá.
- *Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb SČMSD Šilheřovice, s.r.o.* – Nabízí střední odborné vzdělání s výučním listem v oborech: Kuchař, Číšník, Cukrář, Kadeřník; střední

odborné vzdělání s maturitou v oborech: Hotelnictví, Analýza potravin, Kosmetické služby, Cestovní ruch; nástavbové studium v oboru Podnikání, Gastronomie.

Kompletní nabídku středoškolských zařízení poskytují města Opava a Ostrava.

Z hlediska středoškolského vzdělání je v posledních letech problematická klesající poptávka po řemeslných oborech. Vzhledem ke stanoveným cílům zvýšení nabídky a kvality služeb, rozvoji řemesel a pracovního uplatnění, je nezbytné podporovat právě výuku řemeslných oborů, také již na ZŠ ve výuce a formou kroužků, což může zároveň působit jako prevence proti sociálně patologickým jevům.

Také v oblasti MAS se dlouhodobě potýká s problémem, kdy velká část absolventů škol nemůže sehnat zaměstnání. Je proto žádoucí, aby byla již při výuce zajištěna co největší propojenost s potenciálními budoucími zaměstnavateli – firmami v oblasti, což zvýší šance integrace absolventů do pracovního procesu a jejich setrvání v regionu.

Nabídku vysokoškolského vzdělání nemůže venkovské území MAS z pochopitelných důvodů nabídnout. Nejbližší **vysoké školy** však působí v nedalekých městech Opavě (Slezská univerzita) a Ostravě (Vysoká škola báňská – Technická univerzita, Ostravská univerzita a Vysoká škola podnikání) nebo ve vzdálenější Olomouci (Univerzita Palackého).

Dle přehledu v tabulce fungují ve více než třetině obcí základní **umělecké školy** nebo jejich pobočky. V Hlučíně působí Základní umělecká škola P. J. Vejvanovského s pobočkami v Dolním Benešově, Hati, Šilheřovicích a Píšti; v Kravařích Základní umělecká škola Ivo Žídka s pobočkami v Bolaticích, Kobeřicích a Strahovicích; v Ludgeřovicích působí pobočka ZUŠ Ostrava – Petřkovice; v Dobroslavicích pobočka ZUŠ z Háje ve Slezsku.

Požadavky po rozvoji vzdělávání uměleckých škol a zřízení poboček byly zaznamenány i v dalších obcích v území MAS.

2.2.3 Další vzdělávání a osvěta

Podstatnou roli při rozvoji venkova a venkovského života hraje další vzdělávání a osvěta, které mohou napomoci nejen k aktivnímu a kreativnímu využití volného času, udržení a rozvoji řemesel a tradic, nýbrž také napomoci při boji s nezaměstnaností a v rozvoji podnikání.

V minulých letech probíhaly v obcích na Hlučínsku kurzy, semináře a přednášky s následující tematikou:

- Kurzy – jazykové kurzy, počítačová gramotnost, fotografování, pěstování ovoce
- Přednášky – bezpečnost dopravy, zdravotní péče, právní gramotnost, třídění odpadů, kompostování, ochrana před povodněmi, protierozní opatření, ekologické vytápění budov
- Vzdělávání zastupitelů
- Univerzita třetího věku Hlučíně

- Všechny obce regionu mají snahu pokračovat ve vzdělávacích aktivitách ať již ve spolupráci s SOH, neziskovými organizacemi nebo školami.

2.2.4 Další rozvoj školství

V minulých letech doznalo školství v oblasti změn, které se týkaly oprav budov, renovace učeben, školy úspěšně realizovaly vzdělávací programy. Požadavky na dalším vývoji jsou proto dále upřeny směrem k opravám budov mateřských a základních škol, opravám nebo vybudování tělocvičen a sportovišť, a dalším způsobům zkvalitnění výuky, případně rozvoji celoživotního vzdělávání. Konkrétní problémy vychází z komunitní plánování:

Tabulka 11: Požadavky obcí v oblasti školství

Obec	Potřeba
Bělá	Zateplení budovy ZŠ a MŠ
Bohuslavice	Škola - vybavenost odborných učeben
Bolatice	Vzdělávání občanů - Vzdělávací centrum při ZŠ; Výstavba MŠ Borová
Darkovice	Výstavba ZŠ (1.-5- stupeň)
Děhylov	Rekonstrukce ZŠ - schodiště, WC, třídy, podlahy; Rekonstrukce rozvodů vody v obecních budovách
Hať	Odborné učebny ve škole
Hlučín	Výstavba tělocvičny u ZŠ Bobrovníky; Výstavba tělocvičny u ZŠ Darkovičky; Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ a MŠ; Rozvoj vzdělávací infrastruktury; Podpora celoživotního vzdělávání - Univerzita 3. věku při Gymnáziu Hlučín
Hněvošice	Vybavení školy - učebny
Kobeřice	Rekonstrukce školy - rozvody topení, podlahy
Kravaře	Vybudování školního hřiště při ZŠ Komenského; Modernizace učeben ZŠ s dopadem na rozvoj výuky; Zřízení tělocvičny u ZŠ Kouty
Ludgeřovice	Rekonstrukce ZŠ
Služovice	Rekonstrukce ZŠ a MŠ; Zavádění informačních a komunikačních technologií do výuky; Modernizace školní jídelny
Šilheřovice	Sloučení ZŠ a MŠ – stavební úpravy; Vybavení školy učeb. pomůcky
Vřesina	Zkapacitnění MŠ; Modernizace MŠ – sítě + vybavení tříd

2.2.5 Vybavenost pro kulturní a společenskou činnost

Hlučínsko neoplývá památkami republikového významu, tuto kategorii zde naplňuje pouze několik zámků a kostelů, najdeme zde však pamětihodnosti významné v rámci regionu i kraje, celou řadu památek místního významu a zařízení, která prezentují region Hlučínska nejen k turistům, ale přibližují zdejší historii a tradice místním obyvatelům – zámky, muzea, skanzen, naučné stezky. Péče o památky se v minulých letech, také za přispění dotačních titulů, zlepšovala, část z nich ještě čeká na opravu.

Tabulka 12: Přehled kulturní a společenské vybavenosti

Obec	Kino	Kulturní dům	Společenský sál	Klubovny spolků	Zámek /hrad / tvrz	Kostel	Kaple	Samostatné farnosti	Církevní centra	Centrum vol. času	Muzeum / skanzen	Galerie / výstavní síň	Park / odpočinková zóna
Bělá		1		1		1							1
Bohuslavice		1	1	1		1		1			1		1
Bolatice	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1		1
Darkovice		1	1	1		1	1		1				1
Děhylov		1		1			1						
Dobroslavice		1		1			1						1
Dolní Benešov		1	1	1	1	2	1	1					1
Hať		1	1	1		1		1	1				
Hlučín		1	1	1	1	4		1		1	1	2	1

<i>Obec</i>	<i>Kino</i>	<i>Kulturní dům</i>	<i>Společenský sál</i>	<i>Klubovny spolků</i>	<i>Zámek /hrad / tvrz</i>	<i>Kostel</i>	<i>Kaple</i>	<i>Samostatné farnosti</i>	<i>Církevní centra</i>	<i>Centrum vol. času</i>	<i>Muzeum / skanzen</i>	<i>Galerie / výstavní síň</i>	<i>Park / odpočinková zóna</i>
Hněvošice			1	1		2		1					1
Chlebičov		1		1			1						1
Chuchelná		1		1	1	1	1	1					1
Kobeřice			1	1		1	1	1					1
Kozmice			1	1		1		1					1
Kravaře			1	1	1	2	1	1		1	1	1	1
Ludgeřovice		1	1	1		1		1					1
Markvartovice		1	1	1			1						1
Oldřišov			1	1	1	1		1					1
Píšť			1	1		1		1					1
Rohov			1	1			1						1
Služovice		1		1			3						1
Strahovice			2	2		1	1	1					1
Sudice			1	1		2		1	1				1
Šilheřovice		1	1	1	1	1		1					1
Štěpánkovice	1	1	1	1		1	1	1					1
Třebom						1							
Velké Hoštice			1	1	1	1		1			1		1
Vřesina			1	1		1		1					
Závada		1		1	1	1	1						
MAS Hlučínsko	2	17	22	29	9	30	16	19	4	3	5	3	24

A – ano, v obci dané zařízení funguje, celkový počet znamená počet obcí s daným zařízením nebo službou.

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Mimořádný je zejména vysoký podíl sakrálních památek od kostelů přes kaple po kapličky, poklony a kříže, téměř vždy v dobrém technickém stavu. V katastru každé obce bývá kromě kostela nebo kaple vždy minimálně 5 křížů, kapliček nebo Božích muk (viz přehled pamětihodností po obcích)

O náboženské tradici a praxi svědčí také vysoký počet 19 samostatných farností, pod některé z nich spadá více kostelů i obcí. Farnosti jsou římskokatolické, v Sudicích nalezneme i kostel patřící evangelické a pravoslavné církvi.

Kromě liturgických obřadů, oslav svátků jsou sakrální stavby centrem dalších aktivit – tradice, koncerty, a rovněž cílem venkovského turismu.

O živých farnostech a aktivních farnících vypovídají např. církevní centrum v Darkovicích u kostela Sv. Hedviky, v Bolaticích, Sudicích a Archa v Hati, dále aktivity ve farské stodole v Kravařích a při farách v mnoha dalších obcích. V každé obci pak probíhá během roku oslava celé řady církevních svátků – viz kapitola věnovaná životu v obci.

V 17 obcích je kulturní dům, případně jsou pro účely kulturních a společenských akcí využívány společenské sály v soukromém vlastnictví, případně multifunkční prostory, které zároveň slouží jako tělocvičny (22). Zde jsou představiteli obcí nejčastěji označovány problémy – nevyhovující budovy, zastaralé technické sítě, vybavení, vysoká energetická náročnost.

Významnými centry společenského života v obcích bývají venkovské zámky, které upomínají také na významné šlechtické rodiny, které v minulosti ovládaly panství na Hlučínsku. Stavby zámků najdeme v Bolaticích, Dolním Benešově, Hlučíně, Chuchelné, Kravařích, Oldřišově a Šilheřovicích. Často slouží ke kulturním a společenským účelům, také jako obecní úřady, muzea nebo rehabilitační ústav (Chuchelná). Oldřišovský zámek není využíván, v plánu je rekonstrukce na multifunkční dům. U zámků se také často nacházely parky, které dodnes slouží ke společenským a kulturním akcím, v případě Šilheřovic, Kravař a Velkých Hoštic i jako golfové hřiště. V jiných obcích slouží k těmto účelům veřejná prostranství např. u obecních úřadů, kluboven spolků atd.

Centra volného času jsou v regionu v Bolaticích, Kravařích a Hlučíně, orientují se především na děti školního ale i předškolního věku, a nabízí jim rozličné aktivity. Zájemci si mohou vybrat ze sportovních, pohybových, estetických, hudebních technických či přírodovědných kroužků. Pro zájemce jsou dostupná i obdobná zařízení v Opavě a Ostravě. Nabídku volnočasových aktivit zaměřených zejm. na hudbu nabízí Základní a umělecké školy, které působí v 11 městech a obcích. Různé kroužky nabízí i školská zařízení.

Naopak jsou zde pouze 2 kina v Bolaticích a Štěpánkovicích. Nevelká vzdálenost od Ostravy a Opavy, kde jsou k dispozici multikina, umožňuje obyvatelům Hlučínska návštěvu těchto kulturních stánků. Budování multikin je ekonomicky efektivní ve větších městech, proto nelze s jistotou určit, zda by více kin v regionu byla konkurenceschopná.

Také nejbližší divadla jsou ve zmíněných dvou městech, v obcích funguje několik ochotnických spolků, jsou pořádány zájezdy. Galerie a výstavní síně najdeme v Hlučíně a Kravařích.

Zejména s historií Hlučínska se mohou místní i přespolní zájemci seznámit v muzeích na zámcích v Kravařích, velkých Hošticích a Hlučíně, kde byla ve zdejším Muzeu Hlučínska uvedena na počátku roku 2014 nová expozice *Kdo jsou lidé na Hlučínsku*. S životem a prací na venkově seznamují exponáty skanzenu v Bolaticích. Také se zde během roku koná řada akcí regionálního charakteru, které jsou zaměřeny na tradice a život našich předků.

Významné místo v prezentaci regionu a v rekreaci mají naučné stezky:

- NS Okolo Vřesiny
- NS Hněvošický háj
- NS Chuchelenský les
- NS Suché poldry Bolatice
- NS Československé opevnění
- NS Zajímavosti Hlučínska – více než 50 tabulí ve více než 10 obcích

Tabulka 13: Kulturní a přírodní pamětihodnosti

Bělá	Kostel svatého Jana Křtitele Kapička Panny Marie Lurdské Statek Rothschildů Pstruží sádky Léčivý pramen	Památník obětem I. světové a II. světové války Labyrint Významný prvek s výskytem mravkoleva
Bohuslavice	Kostel Nejsvětější trojice 4 kapličky a Boží muka Kamenné a dřevěné kříže Pomník sovětským letcům padlým v obci Desky padlých farníků (Bohuslavice, Bělá, Závada – umístěno na zadní straně oltáře) Pomník padlým rodákům ve II. světové válce	Špakovská kovárna Kůlna na selském dvoře u Miketů Návesní rybník Rybníky Chobot, Bobrov, Rakovec, Bezedno, Lihovarský Struhalův dub Dominikův dub
Bolatice	Zámek – obecní úřad Kostel svatého Stanislava Skanzen lidových tradic	Památník obětem I. světové a II. světové války NS Po poldrech

	Kaple Sv. Mikuláše 3 kapličky	NS Chuchelenský les
Darkovice	Kostel Sv. Hedviky Kaple Sv. Floriána Stavební historický objekt čs. Opevnění Orel	Veřejný prostor oddechu a setkávání, parková úprava ve sportovně rekreačním areálu
Děhylov	Kaple navštívení Panny Marie Památník obětem I. světové a II. světové války	Kaplička Kříže PR Štěpán
Dobroslavice	Obecní kaple z r. 1896 Kříž u kaple, kříž na rozcestí Háj ve Slezsku, kříž rozcestí Děhylov Ostrava Plesná Památník I. a II. světové války Barokní váza Jonský sloup se soškou Panny Marie Kamenná socha Jana Nepomuckého	Zámecký park Zřícenina kamenného mostu v Zámeckém parku Dva smírčí kříže Lípa u Sýkorů Památník sovětským letcům
Dolní Benešov	Zámek Dolní Benešov Kostel Sv. Martina Kaple Sv. Kříže Kostel Sv. Urbana v Zábřehu Socha Immaculaty	Památník obětem I. a II. světové války Zámecký park PR Koutské a Zábřežské louky Rybníky Nezmar, Chobot, Bobrov, Rakovec, Bezedno
Hať	Kostel Sv. Matouše Kaplička Sv. Urbana Kaplička Sv. Jana Pomníky obětem I. a II. světové války	Lípa na farském dvoře Topol černý u točny autobusu Mohutné duby
Hlučín	Hlučínský zámek Kostel sv. Jana Křtitele, Farní budova Hřbitovní kostel sv. Markéty Kostel Panny Marie Nanebevzaté Červený kostel Kaplička na ulici Cihelní Kaplička Panny Marie Galerie Červený kostel Muzeum Hlučínska Areál čs. Opevnění Hlučín – Darkovičky Památník a pohřebiště ruské armády Bývalá restaurace Slezan Židovský hřbitov Ohradní zeď kolem hřbitova	Hasičská sušárna Hlučínské hradby Kremerova vila Radnice s Mírovým náměstím Vila čp. 762 Rodinný dům Tajemný kámen „bábovka“ Vodárna Mauzoleum rodiny Wettekampovy Pietní místo židovského pohřebiště Buk lesní v parčíku u polikliniky Buk lesní červenolistý Javor mléč u Domu dětí a mládeže Lípa malolistá u Kromrového mlýna
Hněvošice	Dřevěný kostel sv. Petra a Pavla Kostel Krista – Dobrého pastýře 4 kapličky na ul. Opavské Památník osvobození obce II. světové války Památník padlých v I. a II. světové válce	Památník obětem II. světové války Relaxační zóna Cikalův mlýn PR Hněvošický háj NS Hněvošický háj
Chlebičov	Kaple Panny Marie Růžencové	
Chuchelná	Kaple sv. Kříže – hrobka knížat Lichnovských Kostel Povýšení sv. Kříže	Bytový dům Heim
Kobeřice	Kostel Nanebevzetí Panny Marie Kaple Sv. Urbana Kaplička Blahoslavené Panny Marie Lurdské Kaplička Božského Srdce Páně Kaplička Krista Krále	Kaplička Nejsvětější trojice Kaplička Sv. Antonína Paduánského Kaplička 12 srubků 2 mlýny

	Kaplička Sv. Jana Nepomuckého	Památník padlým I. a II. světové války
Kozmice	Kostel sv. Floriána Švédská kaple Cihlová zeď Památník padlých I. a II. světové války	Kolečkův mlýn Štěrkovna Kozmické louky
Kravaře	Zámek Kravaře Kostel sv. Bartoloměje v Kravařích Kostel sv. Mikuláše v Koutech Kaple sv. Jana Křtitele Malá Koutská kaple Kaplička sv. Michala Kaplička sv. Floriána Zemské muzeum Kravaře	Klášter Řádu nejsvětějšího srdce Ježíšova, dnes budova MěÚ Kravaře Farní úřad 2 památník obětem I. světové války Zámecký park PR Koutské a Zábřežské louky NPP Odkryv v Kravařích
Ludgeřovice	Kostel Sv. Mikuláše Švédská kaple Kaplička u Tichého 2 kapličky	1 Boží muka Památník obětem I. světové války (Vrablovec) Památník obětem II. světové války
Malé Hoštice	Kaple Panny Marie Kaplička sv. Jana Nepomuckého	P. Jakartice – Památník osvobození II. světové války
Markvartovice	Kaple sv. Trojice Památník padlým obou světových válek Hřbitov u kaple sv. Trojice	Parčík u hřbitova Dub u kaple sv. Trojice
Oldřišov	Kostel Narození Panny Marie Zámek Barokní kříž na hřbitově Kaplička sv. Antonína Drobné sakrální stavby – 3 kapličky, 2 poklony a 4 kříže v obci a okolí Bývalý lihovar Bývalá mlékárna Zámecký park Studánka ve Chmulovci	Metasekvoj čínská – památný strom Rybník a mokřad Chmulovec Zaniklá osada a rybníček Frajhuby Školní sad – genofond ovocných stromů Hlučínska Pískovcový balvan k osvobození obce Památník obětem I. světové války Válečný hrob padlých ve II. světové válce Lipová alej na Opavské ulici
Píšť	Kostel Sv. Vavřince Mariánská poutní svatyně Kaplička Sv. Jana Nepomuckého	Boží muka Římskokatolický farní úřad PP Hranečnick
Rohov	Kaple Sv. Petra a Pavla Památník padlých německých vojáků z I. a II. světové války Památník padlých ruských vojáků z II. světové války	Boží muka u zemědělského statku Areál bývalého státního statku a areál zemědělského stavení – č. p. 20 3 srubky
Služovice	Kaple Nanebevzetí Panny Marie Kaple Navštívení Panny Marie ve Vrbce Kaple sv. Jana Křtitele	Kamenné a dřevěné kříže Pamětní deska padlých za II. světové války Studánka ve Vrběckém lesíku
Strahovice	Kostel Sv. Augustýna Kaple Panny Marie Schonstattske, Kapličky Sv. Jana Křtitele, Panny Marie Pomocné, Sv. Urbana Lamlův kříž, Komárkův kříž, Nevřelův kříž, Hladíkův kříž	Boží muka – Sv. Antonička, Sv. Florián Památník obětem I. světové a II. světové války u kostela Společný hrob padlých vojáků za II. světové války
Sudice	Chrám svatého Jana Křtitele Evangelický a pravoslavný kostel	Německý památník Pamětní deska

	6 křížů Mariánský sloup Český památník	Tank Letadlo
Šilheřovice	Zámek Šilheřovice Kostel Nanebevzetí Panny Marie Kaplička Sv. Huberta Kaplička Sv. Jana Nepomuckého Zámecký park	Památník obětem I. a II. světové války Pieta Aleje PR Černý les I a II
Štěpánkovice	Kostel Sv. Kateřiny Kaple Sv. Josefa na Svobodě	Hřebčín Albertovec
Třebom	Kostel Sv. Jiří Kaplička Sv. Anny	Památník obětem I. světové války
Velké Hoštice	Zámek Velké Hoštice Kostel Svatého Jana Křtitele Kaplička Panny Marie Socha Sv. Jana	Boží muka Pomník padlým Zámecký park Vojenská pevnůstka (bunkr)
Vřesina	Kostel Sv. Viléma Kaplička Na Chabovci Památník padlých a obětem války NS Okolo Vřesiny	Mechtilde eiche - památník Genofondový sad ovocných stromů Hlučínska
Závada	Středověký hrádek Kostel Sv. Urbana	Obecní sad

Tabulka 14: Požadavky na vybavenost pro kulturní a společenskou činnost

Obec	Požadavek
Bohuslavice	Rozhledna
	Údržba a renovace kulturních památek ve městě (OÚ, kaple, kapličky, fara)
Bolatice	Rekonstrukce a modernizace budovy staré školy - DO Kondor; Rekonstrukce skanzenu; Rozhledna
Děhylov	Oprava drobných sakrálních objektů
Hlučín	Obnova kulturních památek, objektů v MPZ
Hněvošice	Rekonstrukce myslivecké chaty
Chlebičov	Přebudování areálu pro český svaz chovatelů
Chuchelná	Volnočasové aktivity pro střední a starší generaci; Oprava kulturní památky - kaple
Kozmice	Výstavba rekreační zóny Štěrkovna
Kravaře	Rekonstrukce areálu Mezivodky Rekonstrukce kulturní památky Zámek Kravaře
Oldřišov	Rekonstrukce zámku; Výstavba kapličky sv. Jana
Píšť	Vybudování rozhledny
Šilheřovice	Rekonstrukce kulturního domu; Dokončení areálu Baumšula; Oprava sochy Sv. Jana Nepomuckého
Velké Hoštice	Rekonstrukce oken zámku

2.2.6 Vybavenost zařízeními pro volnočasové sportovní aktivity

Ke spokojenému životu a trávení volného času na venkově slouží kromě výše uvedených kulturních a společenských zařízení i celá řada zařízení poskytující tělesný a společenský rozvoj obyvatel.

Tabulka 15: Zařízení pro sportovní aktivity

Obec	Fotbalové hřiště	Sportovní hala / tělocvična	Tenisový kurt / hala	Squashový kurt	Koupaliště / bazén	Zimní stadion	Kluziště	Jezdecký areál / jízďárna	Golfové hřiště	Minigolf	Dětské hřiště	Posilovna	Inline / skate-board dráha	Letiště	Jiné
Bělá	1	1	1				1				1				
Bohuslavice	1	1	1								1		1		
Bolatice	1	1	1	1	1			1			1	1			5
Darkovice	1	1	1		1						1	1			2
Děhylov	1		1								1				
Dobroslavice	1	1	1								1				2
Dolní Benešov	1	3	1	1			1				1	1		1	
Hať	1	1	1					1			1	1		1	
Hlučín	1	5	1		1			1		1	1	1			3
Hněvošice	1	1	1								1				
Chlebičov	1	1	1		1						1	1			1
Chuchelná	1	1	1								1				1
Kobeřice	1	1	1				1	1			1	1			2
Kozmice	1	1	1		1						1				2
Kravaře	1	2	1		1	1			1	1	1	1	1	1	2
Ludgeřovice	1	1	1					1			1	1			1
Markvartovice	1	1	1								1				
Oldřišov	1	1									1	1			
Píšť	1	1	1		1					1	1	1			
Rohov	1						1				3	1	1		
Služovice	1		1								1				2
Strahovice	1	1	1							1	2				
Sudice	1	1	1				1				1				1
Šilheřovice	1	1	1	1				1	1		1				
Štěpánkovice	1	2	1				1	1			1	1			
Třebom											2				
Velké Hoštice	1	1	1				1		1		1	1		1	1
Vřesina	1	1	1	1							1				2
Závada	1		1								1				
MAS Hlučínsko	28	32	23	4	7	1	6	6	3	4	33	13	2	3	23

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Jiné:

Dobroslavice – ping pong, víceúčelové hřiště
 Chlebičov – plážový volejbal
 Bolatice – hřiště volejbal, horolezecká stěna, hřiště s umělým trávnickem
 Darkovice – plážový volejbal, nohejbal
 Hněvošice – relaxační zóna s víceúčelovým hřištěm
 Hlučín – atletický stadion, víceúčelová hřiště
 Chuchelná – volejbalové hřiště
 Kobeřice – běžecká dráha, volejbalová hřiště
 Kozmice – víceúčelové hřiště, hřiště pro plážový volejbal
 Kravaře – hřiště volejbal, badminton
 Velké Hoštice – univerzální hřiště
 Vřesina – volejbalové hřiště, hasičské hřiště
 Ludgěřovice – bowling

Bilance vybavenosti zařízeními pro sportovní a jiné pohybové aktivity potvrzuje poměrně dobrou nabídku pro aktivní trávení volného času, a to co se týká zastoupení v jednotlivých obcích i pestrosti jednotlivých zařízení.

Nejčastější jsou samozřejmě dětská hřiště, která se vyskytují v každé obci, často i ve větších počtech; fotbalová hřiště, která potvrzují oblibu tohoto sportu na Hlučínsku; tělocvičny, zpravidla při školách nebo v soukromých rukou; tenisové kurty pod širým nebem nebo zastřešené. V Buly centru v Kravařích je zimní stadion, k bruslení slouží kluziště v dalších pěti obcích.

Na své si přijdou také milovníci menšinových sportů, pro něž jsou k dispozici zařízení v několika obcích – squashové kurty, jezdecké areály, hřiště pro míčové sporty, badminton, in-line dráha, minigolfová hřiště atd. Ve 14 obcích byly v rámci škol, tělocvičen nebo v soukromém vlastnictví vybudovány posilovny.

Více než jinde mají obyvatelé Hlučínska možnosti koupání – na koupalištích ve 4 obcích (Bolatice, Darkovice, Chlebičov, Píšť), přírodní koupání na Štěrkovně u Hlučina a Kozmic a u Dolního Benešova, v aquaparku v Kravařích, který kromě vodních radovánek nabízí i další wellnes zařízení.

Širokou nabídku sportů doplňují golfová hřiště v Kravařích, Velkých Hošticích a Šilheřovicích.

Poměrně dobrá je také nabídka víceúčelových sportovišť, která umožňují provozování více sportovních odvětví v jednom prostoru.

K jejich dalšímu zřizování a k opravě nebo vybudování dalších sportovišť a zařízení k provozování pohybových aktivit se vztahují požadavky, které vzešly z komunitního plánování v obcích MAS.

Tabulka 16: Požadavky na vybavenost pro sportovní a pohybové aktivity

Obec	Požadavek
Bohuslavice	Rekonstrukce hřiště SK
Bolatice	Revitalizace skládky - víceúčelové hřiště na Borové; Rekonstrukce hřiště FK; Rozšíření sportovního areálu z koupaliště včetně chatky a tobogánu; Přístavba haly - stolní tenis
Darkovice	Zazemí pro TJ a tribuna
Dobroslavice	Rekonstrukce víceúčelového hřiště - nový povrch; Oprava a zateplení kuželny; Vytápění šaten hřiště
Dolní Benešov	Dobudování sportovního areálu ZŠ, venkovní sportoviště - atlet. dráha, volejbal, tenis
Hať	Vybudování dětského hřiště
Hlučín	Hlučínské jezero – revitalizace a další rozvoj; Park volnočasových aktivit Rovniny
Hněvošice	Rekonstrukce sportovního areálu
Kobeřice	Výstavba dětských a seniorských hřišť a údržba stávajících (8 ks); Stavba sportovní haly; Umělá zvlaha hřiště TJ

Kozmice	Přístavba tělocvičny
Kravaře	Rekonstrukce areálu SK Kravaře - tribuna, plochy, oplocení
Ludgeřovice	Výstavba hřiště s umělým povrchem; Výstavba dětského hřiště
Markvartovice	Přístavba šaten TJ Sokol
Oldřišov	Multifunkční hřiště; Oprava kabin a zázemí SK Moravan Oldřišov; Skateboard
Píšť	Modernizace bazénů koupaliště; Výstavba multifunkčního sportoviště
Služovice	Inovace stávajících dětských hřišť a sportovišť
Strahovice	Dobudování sportovně rekreačního areálu Chata Královna - chatky a hřiště
Sudice	Vybudování dětského hřiště
Třebom	Vybudování multifunkčního hřiště
Velké Hoštice	Výstavba nádstavby tělocvičny na kulturní sál
Vřesina	Vybudování tělocvičny; Rozšíření dětského hřiště a hřiště; Úprava koupaliště

2.2.7 Cykloturismus

Krajina Hlučínska není, až na krátkodobější vycházky v okolí obcí, nakloněna pěšímu turismu. Naopak mírně zvlněná krajina, hustota sídel a dostatek komunikací je příznivé pro cykloturismus. V posledních letech také nejen u obyvatel Hlučínska stoupá zájem o tzv. zdravý životní styl a mimo jiné právě i o cykloturistiku.

V minulých dvou desetiletích zde vznikla poměrně hustá síť cyklotras, které procházejí méně frekventovanými komunikacemi, polními a lesními cestami zhruba polovina z délky přes 200 km má asfaltový povrch, na jedné čtvrtině je šotolina a na druhé hlína. Páteř tvoří část cyklostezky *Moravská brána*, která je součástí evropské sítě Euro-velo, na kterou navazují další dálkové trasy např. *Prajzská stezka*, *Slezská magistrála*, *Opava – Raciborz*, *Jantarová stezka* a další místní cyklotrasy. Na kole je tedy možné poznat Hlučínsko od Ludgeřovic a Markvartovic na východě, až po obce Chlebičov a Oldřišov, které se nacházejí u západní hranici regionu a po obce v sudickém výběžku. Díky projektů Sdružení obcí Hlučínska bylo provedeno jejich značení, vybudována odpočinková místa s mapami a posezením, vznikly mapy a brožurky o zajímavých místech v regionu. Byly realizovány také první cyklostezky. Další cyklostezky však doposud nebyly budovány z důvodů nevyjasněných vlastnických práv a nedostatku financí. Projekty budování cyklotras jsou nachystány k realizaci (více v tématu infrastruktura).

2.2.8 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvinutá občanská vybavenost v téměř všech obcích. • Dostatečná kapacita a dobrá dostupnost školských zařízení. ZUŠ v ... obcích. • Zapojení škol do dění v obcích. • Zlepšující se vybavení škol. • Dobrá nabídka a dostupnost středoškolských zařízení v okolních městech. • Dobré zkušenosti s dalším vzděláváním a osvětovou činností. • Poměrně velké množství památek místního významu, sakrálních staveb, venkovských zámků, regionální muzeum a skanzen. • Zlepšená péče o kulturní dědictví – opravy stavebních památek. • Poměrně široká škála zařízení pro společenské, kulturní a sportovní aktivity. • Stanovené priority obcí směřující k budování sportovní a kulturní vybavenosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící vybavenost v některých menších obcích. • Špatný stav některých budov občanské vybavenosti – obecní úřady, školy, hřiště, tělocvičny, školní hřiště atd. • Nízké počty dětí v mnoha ZŠ znamenají ohrožení její existence. • Nedostatečná kapacita MŠ. • Na území MAS schází jesle. • Nutnost dojíždění do mateřských a základních škol z menších obcí. • Nedostatky v kvalitě vybavení a výuky škol – speciální učebny, školní sportoviště, výuka cizích jazyků, aprobace pedagogů. • Snižující se poptávka po řemeslných oborech na školách.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Využití dotačních prostředků na rekonstrukci a výstavbu zázemí pro pestřejší společenské, kulturní a sportovní aktivity. • Zřízení jeslí a rozšíření kapacit mateřských škol. • Dovybavení školských zařízení ke zvýšení úrovně výuky a vzdělanosti žáků. • Zvyšování kvalifikace učitelů. • Zvýšení zájmu o řemeslné obory u žáků pro lepší budoucí pracovní uplatnění. • Rozvoj komunitního celoživotního vzdělávání. • Osvěta a vzdělávání proti sociopatogenním jevům a ke zlepšení života na venkově. • Vytváření integrovaných projektů sportovní a společenské vybavenosti. • Spolupráce škol navzájem, s rodiči, s místními samosprávami, neziskovým sektorem jako předpoklad kvalitního a praktického vzdělávání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neřešení chybějící vybavenosti v obcích povede k úpadku života v obci a k migraci z oblasti. • Rušení mateřských a základních škol z důvodu nedostatku žáků a chybějících prostředků v rozpočtech obcí. • Nevhodná školská reforma a financování škol, nevhodné normativy vedoucí k rušení nebo omezování chodu ZŠ a MŠ. • Nezájem žáků o technické obory povede ke snížení diverzity podnikání a k omezení nabízených služeb. • Nezájem a nedostatek prostředků ze strany obcí a společenských organizací zapříčiní havarijní stav zařízení pro trávení volného času. • Neopravené a chátrající památky z důvodu nedostatku financí.

2.3 Zdravotní a sociální péče a služby

Fungující a dostupná zdravotní a sociální péče je jedním z předpokladů spokojeného života, zejména pro znevýhodněné skupiny obyvatel (senioři, zdravotně postižení, ženy na mateřské dovolené) je tato podmínka zásadní.

2.3.1 Zdravotnické služby

Na území Hlučínska existuje poměrně dlouhodobě nastavená síť zdravotní péče – praktičtí lékaři pro dospělé, děti a mládež, někteří specializovaní lékaři, v okolních městech Opavě a Ostravě je pak zajištěna široká nabídka zdravotnických zařízení a nemocnic.

Tabulka 17: Zdravotnická zařízení na území MAS Hlučínsko

<i>Obce</i>	<i>Praktický lékař</i>	<i>Dětský lékař</i>	<i>Stomatolog</i>	<i>Gynekolog</i>	<i>Lékař specialista</i>	<i>Ostatní samostatná zařízení</i>	<i>Lékárna</i>	<i>Záchraná služba</i>	<i>Ambulantní zařízení</i>
Bělá									
Bohuslavice	1								
Bolatice	2	1	2		1	1	1		1
Darkovice									
Děhylov									
Dobroslavice									
Dolní Benešov	2	1	4	2		1	2	1	
Hať	1	1	1	1			1		
Hlučín	6	2	11	3	24	7	5	2	
Hněvošice	1	1			1				
Chlebičov	1								
Chuchelná	1		2				1		
Kobeřice	2	1	2	1	2	1	1		
Kozmice				1					
Kravaře	2	2	2	1	8	3	1		
Ludgeřovice	2	1	1	1	1		1		
Markvartovice									
Oldřišov	1	1							
Píšť	1		1				1		
Rohov									
Služovice									
Strahovice	1								
Sudice									
Šilheřovice	1		1						
Štěpánkovice	1	1	1						
Třebom									
Velké Hoštice	1								

Vřesina									
Závada									
MAS Hlučínsko – obce	17	10	10	7	6	5	9	2	1

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Pokrytí území MAS zdravotnickými zařízeními koreluje velmi často s velikostí obce – v malých obcích nejsou zřízeny ordinace lékařů, ve středně velkých obcích jsou zpravidla ordinace praktického lékaře pro dospělé a méně často praktického lékaře pro děti a mládež. Města a velké obce mají nabídku ordinací lékařů v rámci možností kompletní – tzn. že zde disponují ordinacemi specialistů, lékárnami. Vzhledem k husté síti osídlení a dobré dostupnosti obcí s ordinacemi lékařů, není obyvateli malých obcí neexistence ordinace v místě zpravidla vnímána jako zásadní problém. Neplatí to však zcela pro seniory a zdravotně postižené občany, jejichž mobilita je omezena a často jsou při návštěvě lékaře odkázáni na asistenci, zejm. rodinných příslušníků.

I některé větší obce mají potíže s udržením lékařské péče, případně se získáním lékaře na své území. Problémem přitom není nedostatek případných prostor, které jsou obce ochotny poskytnout, ale nedostatek lékařů a neochota poskytovatelů služeb v důsledku ekonomické nerentability. Jedná se o dlouhodobý a setrvalý stav.

Nedostatky zdravotní péče se dle dotazníkového šetření nejčastěji vztahují k omezeným ordinačním hodinám (zejména u detašovaných pracovišť), omezené zdravotní péči (chybí často lékař pro děti a mládež, byly uvedeny i výhrady ke kvalitě lékařské péče, nutnosti dojíždět pro léky do lékárny ve vzdálenějším městě nebo obci. Vedení obcí se ve svých rozvojových plánech snaží vycházet těmto požadavkům vstříc a také zkvalitňovat zázemí, tzn. prostory, v nichž se ordinace lékařů nacházejí.

2.3.2 Sociální služby

Poptávka po sociálních službách se v posledních letech zvyšuje, v příštích letech lze vzhledem ke stárnutí obyvatelstva očekávat její další nárůst. Je proto nutné, aby se rozvíjely jak stávající, tak také další sociální služby s ohledem na široké možnosti a potřeby.

V území MAS můžeme sledovat pozitivní trendy v posledním desetiletí, kdy jsou zakládány nové a zkvalitňovány stávající služby. V současnosti se zpracovávají komunitní plány na úrovni ORP a mikroregionů na zkvalitnění těchto služeb. Také obce vyjádřily během komunitního plánování požadavky na zřízení a zkvalitnění těchto služeb.

Tabulka 18: Přehled sociálních služeb na území MAS Hlučínsko

Obec	Asistenční služba	Denní stacionář	Dům dýchacích	Dům s peč. službou	Dům pro zdrav. postižené	Sociální bydlení	Chráněné dílny	Azylové domy	Sociální rehabilitace	Jiné
Bělá	A									
Bohuslavice	A									
Bolatice	A		A	A						
Darkovice	A					A				
Dolní Benešov	A			A					A	
Hať	A					A				
Hlučín	A	A	A		A	A				A
Hněvošice	A									

<i>Obec</i>	<i>Asistenční služba</i>	<i>Denní stacionář</i>	<i>Domov důchodců</i>	<i>Dům s peč. službou</i>	<i>Domov pro zdrav. postižené</i>	<i>Sociální bydlení</i>	<i>Chráněné dílny</i>	<i>Azylové domy</i>	<i>Sociální rehabilitace</i>	<i>Jiné</i>
Chlebičov	A			A						
Chuchelná	A									
Kobeřice	A			A		A	A			
Kozmice	A									
Kravaře	A		A							A
Ludgeřovice	A			A			A	A	A	
Markvartovice	A									
Oldřišov	A									
Píšť	A			A						
Rohov	A									
Služovice	A									
Strahovice	A					A				
Sudice	A									
Šilheřovice	A									
Štěpánkovice	A									
Třebom	A									
Velké Hoštice	A		A	A			A			
Vřesina	A									
Závada	A									
MAS Hlučínsko – počet obcí se službou	29	1	4	7	1	5	3	1	2	2

A – ano, v obci dané zařízení funguje, celkový počet znamená počet obcí s daným zařízením nebo službou.

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

V obcích MAS funguje celoplošně asistenční služba, kterou poskytují Charita Hlučín, Charita Opava a DomA z Kobeřic. Z možností pobytových sociálních služeb lze využít pouze jeden denní stacionář v Hlučíně, některé další obce tuto službu plánují; dále domovy důchodců ve 4 místech – v Bolaticích, Hlučíně, Kravařích a Velkých Hošticích a domovy s pečovatelskou službou v sedmi obcích – v Bolaticích, Dolním Benešově, Chlebičově, Kobeřicích, Ludgeřovicích, Píšti a Velkých Hošticích; domov pro osoby se zdravotním postižením v Hlučíně. Řada těchto zařízení je kapacitně naplněna a nedokáže vyhovět poptávce, také proto je v několika případech a v několika dalších obcích naplánováno rozšíření, resp. zřízení nové sociální služby tohoto typu (viz přehled potřeb obcí).

Sociální bydlení je k dispozici v 5 obcích. Tato sociální služba je v současnosti dosti preferována, jak vyplynulo z komunitního plánování. V plánu zřídit sociální bydlení má 8 obcí, z toho 2 obce již sociální bydlení mají k dispozici (Bolatice, Kobeřice), nově je plánováno v obcích Hněvošice, Kozmice, Rohov, Sudice, Štěpánkovice a Oldřišov.

Mezi další sociální služby, které mají své sídlo a působí na Hlučínsku, patří: chráněné dílny v Kobeřicích, Ludgeřovicích a Velkých Hošticích, sociální rehabilitace v Dolním Benešově a Ludgeřovicích a azylový dům v Ludgeřovicích.

V Hlučíně se dále nachází denní stacionář pro děti, chráněné bydlení, nízkoprahový klub pro děti a mládež, v Kravařích pak Bydlení pro občany bez domova. Charita Hlučín dále provozuje půjčování kompenzačních pomůcek.

Na rodinu s malými dětmi se zaměřují rodinná centra v Bolaticích, Štěpánkovicích a Kobeřicích.

Problémem v městech a obcích regionu jsou stále častěji se objevující sociopatologické jevy jako je alkoholismus, drogy, kouření, kriminalita, xenofobie. Této problematice se na Hlučínsku věnuje několik sociálních služeb. Je potřeba, aby se snižovalo riziko spojené s touto problematikou zejm. u mladých lidí. Měly by proto být udržovány a nadále rozvíjeny volnočasové aktivity, osvěta zdravého životního stylu, prevence závislostí atd.

Zejména dlouhodobě nezaměstnaným lidem, lidem na okraji chudoby, neúplným rodinám a dalším ohroženým skupinám hrozí sociální vyloučení, jež často souvisí s dalšími negativními jevy jako je zadlužování, kriminalita, alkoholismus, závislosti atd. Řešením v takových případech je včasná sociální integrace takových osob, např. formou sociálního podnikání.

Sociální vyloučení se však netýká pouze zmíněných skupin obyvatelstva, které jsou v produktivním věku, nýbrž také seniorů. Nedostatečná nabídka zdravotních a sociálních služeb, volnočasových aktivit, zdravotní omezení, chybějící rodinné nebo sousedské zázemí, nedostatek prostředků a sil na chod domácnosti může také je přiblížit sociálnímu vyloučení. Důležitou roli zde vedle sociálních služeb hrají kluby důchodců, které působí v mnoha obcích, rozvíjet by se vedle rozvozu obědů, potravin přímo do domu měla také pomoc seniorům při chodu domácnosti.

Detailní seznam těchto služeb je uveden v přílohách dokumentu.

Existují další sociální služby, které nemají své sídlo na území Hlučínska, ale jsou dostupné a využívány občany této oblasti. Příkladem mohou být nejrůznější pobytové služby (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, azylové domy, atd.), ambulantní služby (např. noclehárny) nebo poskytovatelé terénních služeb v Ostravě a Opavě.

Mezi takovéto nejvýznamnější poskytovatele sociálních služeb, kteří jsou uvedeni v Komunitním plánu Hlučínska, patří např.:

- Renarkon, o.p.s. (Ostrava) – terénní služba je poskytována v Hlučíně osobám od 15 let závislým na alkoholu a drogách
- Elim (Opava) – křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Opava, o.s. – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Slezská diakonie (Ostrava) – Matana – raná péče
- Občanské sdružení Nová šance (Ostrava-Koblov) – Azylový dům Nová šance
- Domov pro seniory Ludmila, p.o. (Háj ve Slezsku-Smolkov)
- Charita Ostrava
- Charita Opava

2.3.3 Požadavky pro zlepšení sociálních služeb

Na otázku, které sociální služby by měly obce zajišťovat, se starostové v největší míře shodli na následujících: poskytování pečovatelských služeb, domovy pro seniory, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. V menší míře pak terénní programy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, domovy se zvláštním režimem a odborné poradenství.

Jelikož je zřízení i provozování sociálních služeb pro obce velmi finančně náročné, nelze se proto divit tomu, že část obcí není rozhodnuta samostatně tyto služby nabízet. Nabízí se zde již zmiňovaná možnost komunitně koncipované služby společně pro více obcí v regionu. Zde jsou vyjádřeny potřeby po obcích:

Tabulka 19: Požadavky obcí v oblasti sociálních služeb

Obec	Potřeba
Bolatice	Denní stacionář
Bohuslavice	Dům s pečovatelskou službou - Dům spokojeného stáří Vincence Hurníka
Bolatice	Sociální byty na nádraží
Darkovice	Penzion pro seniory v budově staré školy
Dolní Benešov	Zateplení domů s pečovatelskou službou
Hlučín	Rozvoj domova důchodců; Nové sociální byty pro lidi bez domova; Nízkoprahové centrum pro mládež; Rekonstrukce rehabilitačního centra pro děti - Dětská rehabilitace
Hněvošice	Denní stacionář pro seniory
Kozmice	Sociální byty
Kravaře	Terapeutická dílna provoz s Charitou
Ludgeřovice	Sociálně terapeutické dílny č. II
Oldřišov	Sociální bydlení v objektu hasičské zbrojnice
Strahovice	Dům s pečovatelskou službou a denní stacionář; Startovací byty pro mladé
Sudice	Rekonstrukce budovy bývalé MŠ - adaptace na sociální byty
Šilheřovice	Dům s pečovatelskou službou; Podporované bydlení
Štěpánkovice	Dům s pečovatelskou službou

2.3.4 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Fungující základní lékařská péče ve větších obcích, specializovaní lékaři ve městech. Dobrá dostupnost zdravotních zařízení pro obyvatel většiny obcí. Nabídka nových sociálních služeb a jejich růst, modernizace stávajících zařízení Existence terénních služeb Charity a dalších organizací. Zájem a záměry obcí a poskytovatelů nabízet sociální a zdravotní služby. Tvorba komunitních plánů sociálních 	<ul style="list-style-type: none"> V některých obcích je hůře dostupná a postrádána lékařská péče. Chybějící nebo hůře dostupní specializovaní lékaři. Nedostatky lékařské péče – nedostatečná kvalita péče a vybavení, omezené ordinační hodiny, nevyhovující prostory. Nedostatek finančních zdrojů v obecních rozpočtech na zřízení a provoz sociálních služeb Přetrvávající nedostatečná nabídka

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<p>služeb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivní kluby pro seniory v mnoha obcích. • Dosud velká soudržnost rodin, fungující sousedská výpomoc. 	<p>některých druhů sociálních služeb, nedostatečná kapacita pobytových služeb Chybějící sociální bydlení ve většině obcí atd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek vhodných prostor pro zařízení poskytující sociální služby. • Existující bariéry na komunikacích a v některých veřejných budovách • Nedostatečná informovanost občanů o nabídce sociálních služeb. • Stále častější sociopatologické jevy (alkoholismus, drogy, kouření, kriminalita, xenofobie).
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Čerpání prostředků na výstavbu, rekonstrukci občanské vybavenosti zajistí snížení nákladů na provoz a zkvalitnění zdravotní a sociální péče. • Kvalitně zpracované strategické dokumenty a jejich realizace • Vytvoření optimální a efektivní sítě soc. služeb na území na základě strategického plánování – doplnění, posílení dostupnosti, zřízení chybějících služeb. • Pokračování v budování bezbariérových tras a přístupů do veřejných budov • Zájem o práci v sociálních službách, rozvoj dobrovolnictví a udržování sousedské výpomoci • Přípravované zákony o sociálních službách a sociálním bydlení • Kooperace místní samosprávy, podnikatelského a neziskového sektoru při řešení sociální problematiky. • Vytvoření jednotného informačního systému. • Podpora tvorba sociálního podnikání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rušení ordinací lékařů, špatně dostupná lékařská péče • Rušení zdravotnických a sociálních zařízení a služeb v důsledku nedostatku financí. • Rušení stávajících zařízení sociálních služeb z důvodu nedostatku financí. • Podfinancovaný provoz sociálních služeb. • Nenalezení vhodných poskytovatelů zdravotnických a sociálních služeb. • Neochota spolupracovat při plánování sociálních služeb a na projektech týkajících se sociálních služeb. • Nárůst počtu sociálně patologických jevů. • Snižování ochoty rodin pečovat o své potřebné členy. • Zvyšování chudoby v důsledku zvyšující se nezaměstnanosti a zadluženosti obyvatel • Vznik sociálně vyloučených lokalit.

2.4 Život v obcích

Infrastruktura a vybavenost obcí jsou základními předpoklady pro spokojený život na venkově, venkovská pospolitosť, rozvinutá občanská společnost a její pestrá činnost pak vytváří předpoklady bohatého života. Bez nadsázky lze říci, že obce na Hlučínsku žijí pestrým kulturním a společenským životem. Z hlediska počtu a pestrosti zaměření spolků i bohatosti pořádaných akcí patří tato oblast k nejrozvinutějším oblastem. Nenajdeme zde ani jednu obec, v níž by nefungovala spolková činnost.

2.4.1 Společenské organizace

Na kulturním a společenském životě se podílí řada organizací. Většina z nich patří mezi obecní spolky, které působnost své činnosti zaměřují na obec, v níž mají sídlo, a mají také zpravidla členy pouze z této obce. Najdeme zde také několik organizací, jejichž činnost je vyvíjena na území více obcí nebo v celém regionu, kde jsou členové nejen samostatné osoby, ale také podnikatelé, organizace nebo obce.

Činnost některých organizací je dokonce stará více než 100 let, část byla založena v meziválečném období, jiné působí čtyři nebo pět desetiletí. Řada organizací vznikla nebo byla obnovena v minulých dvou desetiletích. Za dlouhou spolkovou tradicí stojí i kontinuita vývoje v oblasti, velká religiozita, udržování mnoha tradic, pospolitosť, sousedská výpomoc atd.

Z hlediska struktury zde najdeme tradiční a nejrozšířenější organizace – sportovní kluby, hasiče, myslivce, zahrádkáře, chovatele atd.; kluby ručních prací i několik dalších spolků zaměřených na kulturu – divadelní, pěvecké soubory; na náboženství, folklor, tradice a zvyky, práci s mládeží nebo na historii, obnovu krajiny a interpretaci místního dědictví atd. Významné jsou i kluby seniorů a žen, účast neziskových organizací v oblasti poskytování sociálních služeb. Kompletní seznam společenských organizací je uveden v příloze.

Za samotnou zmínku stojí organizace věnující se hlučínským tradicím, prohlubování povědomí o historii Hlučínska. V tomto ohledu zde pracují: Sdružení obcí Hlučínska, Společnost přátel Muzea Hlučínska, Klub vojenské historie Hlučínsko, kluby důchodců a další.

Hudbě, tanci a folkloru se věnují hudební pěvecké a folklorní soubory: Seniorky z Bolatic, Burianky (Bolatice), Dolnobenešovské Karmašnice, Městský orchestr mladých, Pěvecký sbor Nezmar (oba Dolní Benešov), dechová hudba Hlučíňanka, Hlučínský smíšený sbor, Kobeňanka, Karmašnice Kravaře, folklorní soubory dospělých Srubek a dětí Škobránků (oba Štěpánkovice), dechová kapela Rohovanka (Rohov), folklorní soubor Majiček, taneční soubor Slunečnice a taneční skupina Vřes.

V téměř každé farnosti působí chrámové sbory, které se kromě doprovodu pobožností zúčastňují a pořádají tradiční akci Setkání chrámových sborů Hlučínska.

2.4.2 Činnost spolků

Podobně jako struktura spolků je různorodá i jejich činnost. Nejlépe je to vidět na seznamu společenských akcí (viz tabulka v příloze), které se v obcích konají dlouhodobě a provází obyvatele obcí po celý rok. Je obvyklé, že se organizace věnují nejen své činnosti zaměřené na zájmy svých členů, nýbrž pořádají celou škálu společenských akcí – plesy, karnevaly, slavnosti, odpustové slavnosti, stavění a kácení máje, koncerty, myslivecké a gulášové hody, den matek atd.

Oproti společenskému životu ve městě se jednotlivé akce a události v obci většinou týkají většiny obyvatel obce, kteří působí buď jako organizátoři, přímí účastníci, či jako diváci. Na organizačním zajištění jednotlivých akcí se zpravidla společně s organizacemi nebo obecními spolky podílí obec – příprava prostor pro pořádání akcí, zapůjčení vybavení atd.

Významnou roli v životě obyvatel Hlučínska hrála a hraje víra. Dodnes je také z tohoto důvodu udržována celá řada činností, které mají náboženský původ nebo se odehrávají jako součást liturgie. Z hlediska uchování identity, udržování tradic atd. patří mezi významné následující společenské, kulturní a náboženské akce:

- Tradice a zvyky – odpust, karmaš, dožínky, stavění a kácení májky, pálení čarodějnic a další
- Náboženské akce – Boží tělo, Sv. Duch, poutě a pobožnosti u příležitosti oslavy svátku svěťce, křížové cesty, oslavy dalších církevních svátků, dožínky, betlém, živý betlém
- Folklorní a hudební akce – Festival kultury a řemesel Hlučínska, Kulaja, koncerty, adventní a vánoční koncerty, setkání chrámových sborů
- Výstavy, velikonoční a vánoční výstavy

V minulosti byly vydány 3 CD lidových písní z Hlučínska, společný zpěvník hlučínských a polských písní.

Velká část akcí by se neuskutečnila bez **Sdružení obcí Hlučínska**, jeho finanční a organizační podpory. V mnoha případech je toto sdružení nositelem kulturních, společenských a vzdělávacích projektů. Dlouhodobá spolupráce se sousedními polskými gminami Kietrz, Krzanowice a Krzyzanowice vyústila do celé řady aktivit:

- Krásy a zajímavosti Hlučínska (Moravskoslezský kraj, 2005 – 2006)
- Písňe v hlučínském nářečí (Moravskoslezský kraj, 2007)
- Vybavení cyklostezek Hlučínska - rozvoj cestovního ruchu mikroregionu (Moravskoslezský kraj, 2008)
- Festival kultury Hlučínska (Moravskoslezský kraj, 2009 – 2010)
- Festival kultury Hlučínska a jarmark řemesel (Moravskoslezský kraj, 2011)
- Na kole a pěšky po zajímavostech Hlučínska (Program rozvoje venkova, MAS Hlučínsko, 2011 – 2012)
- Partnerstvím k poznávání regionu (Euroregion Silesia, 2011 – 2012)
- Na kole bez hranic (Euroregion Silesia, 2011 – 2012)
- Partnerstvím k propagaci regionu (Euroregion Silesia, 2012 – 2013)
- Ovocnářské vzdělávání na Hlučínsku (Program rozvoje venkova, MAS Hlučínsko, 2012 – 2013)
- Výměnou zkušeností ke zkvalitnění života na Hlučínsku (Podpora obnovy a rozvoje venkova, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013)
- Festival přeshraniční kultury (Euroregion Silesia, 2013)
- Projektovým managementem k rozvoji regionu Hlučínska (Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2013, Moravskoslezský kraj, 2013 – 2014)
- Propagací a výměnou zkušeností k rozvoji regionu Hlučínska (Euroregion Silesia, 2013 – 2014)
- Česko-polský příběh na mapě regionu Hlučínska a čtyř partnerských gmin (Euroregion Silesia, 2013 – 2014)
- Hlučínsko a polské gminy očima malířů a fotografů (Euroregion Silesia, 2013 – 2014)
- Zahrada plná plodů a radosti (Program rozvoje venkova, MAS Hlučínsko, 2013 – 2015)
- Pokračujeme v rozvoji regionu Hlučínska (Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje, 2014 – 2015)

Mimořádným počinem SOH je fungování Televize Hlučínska, která informuje o životu na Hlučínsku, bohatém výběru společenských a kulturních akcí, významných událostech atd.

Také do budoucna je SOH připraveno věnovat se rozvíjení dosavadních aktivit a dalším novým aktivitám, rovněž ve spolupráci s okolními regiony, zejména se sousedícími polskými gminami. Náměty pro další činnost:

- prezentace historie Hlučínska a Horního Slezska
- prezentace přírodního a kulturního dědictví

- propagace regionálních produktů, řemesel a služeb
- udržování tradic a folkloru
- prezentace regionu v blízkém okolí i na veletrzích
- budování a opravy cyklotras a cyklostezek, včetně doprovodného vybavení
- budování naučných stezek
- tvorba turistických balíčků (pro různé cílové skupiny - školy, rodiny s dětmi, cyklisty, seniory apod.) - tipy na výlety apod.
- vzdělávání – zvyšování jazykových dovedností, informatika, environmentální vzdělávání
- rozšíření spolupráce mezi školami (např. hry bez hranic, dětské tábory apod.), v kultuře (folklorní soubory, sbory apod.), v cestovním ruchu, ve sportu, spolupráce se spolky

Cílem je zapojení všech skupin obyvatel Hlučínska – dětí a mládeže (prostřednictvím škol, kroužků atd.), různých profesí a zájmových organizací, žen, seniorů atd.

Také **MAS Hlučínsko** v minulém programovém období obdržela v rámci výzev řadu žádostí o podporu neziskových organizací, část z nich také podpořila. Také probíhala českopolská spolupráce s LGD ...

Společnost přátel Hlučínského muzea je věrna svému jménu, je zaměřena zejména na historii a národopis Hlučínska. Snaží se ji přiblížit profesionálním i amatérským historikům a zájemcům z řad široké veřejnosti tento region několika způsoby – vydává časopis Hlučínsko, pořádá debaty, semináře, exkurze atd.

Aktivity pro děti a mládež jsou součástí činnosti mnoha tradičních sportovních nebo jiných zájmových organizací (sportovní kluby, hasiči), některá sdružení (Sdružení maminek, oddíly Junáku, Orla atd.) jsou na děti a mládež přímo zaměřeny. Mezi obvyklými akcemi jsou: den dětí, Mikulášská nadílka, maškarní ples, atd.

Možnosti aktivního trávení volného času nabízí dětem a mládeži také Centra volného času v Hlučíně, Kravařích a Bolaticích, církevní centra při několika farnostech, v téměř každé farnosti funguje skupina pro děti a mládež a schola, a další organizace – např. Dětská organizace Kondor, dětská centra nebo kroužky, které pořádají ZŠ. Zejména v menších obcích jsou možnosti trávení volného času dětmi a mládeží omezenější.

Problémem je menší zájem mládeže o zapojení se do spolkových aktivit tradičních venkovských spolků. Důvodem jsou rozdílné zájmy, málo atraktivní témata z pohledu mladých lidí, kteří mají často rozdílný životní styl než starší generace. Důsledkem je stárnoucí nebo málo aktivní členská základna, v krajních případech i zrušení spolků.

Řada aktivit je zaměřena na **seniory**, ať jde o kluby seniorů nebo kluby důchodců nebo aktivity, které pořádají samotné obce, jako je Posezení se seniory, zájezdy. V řadě obcí však jsou nedostatečně rozvinuté možnosti trávení volného času pro seniory, chybí spolek seniorů, nejsou k dispozici prostory pro scházení, chybí finance na činnost atd.

Velmi úspěšně se vyvíjí **přeshraniční spolupráce** se subjekty z Polska, jak na úrovni obcí, zájmových sdružení, mikreregionů MAS.

Dle prováděného výzkumu v rámci komunitního plánování se projevila velký zájem i vysoká návštěvnost s ohledem na místo konání kulturních, společenských, sportovních a náboženských akcí. Pořadatelé jsou spokojeni s návštěvností pořádaných akcí. Tento zájem lze přisoudit atraktivností akcí, která zaujme poměrně širokou škálu diváků, dobré organizaci a také jistě vhodné propagaci akcí, která osloví dostatečný počet návštěvníků.

Na základě vyjádření respondentů je patrné, že návštěvníky jsou převážně obyvatelé dané obce, ve které je akce pořádaná, pouze část návštěvníků přichází z okolních obcí, celého regionu a příhraničních obcí. Výjimku tvoří některé akce většího významu – např. odpusty, výstavy na zámcích, festivaly aj. nebo akce pořádané ve spolupráci s polskými spolupracujícími obcemi nebo organizacemi.

Organizátoři akcí mají rezervy pro zveřejňování a propagaci pořádaných aktivit napříč celým okresem, krajem i v oblastech mimo blízké okolí.

Kulturní a společenské akce mají také potenciál v rozvoji turistického ruchu – případné rozšíření skladby návštěvníků zvýší turistickou návštěvnost regionu, a to také s ohledem na další pamětihodnosti regionu.

Část pořádaných společenských a kulturních akcí navazuje na dlouhou tradici, přibyly některé nové.

Je vhodné akce opakovat či rozvíjet. Avšak podobně jako i v jiných oblastech došlo i zde v minulých letech v několika případech k zániku spolků i ke zrušení pořádání akcí. V rámci tvorby analýzy byly osloveny neziskové organizace v území MAS. Jejich činnost je financována z členských příspěvků, vlastních aktivit, příspěvků obcí, sponzorských darů a dotací. Důvodem byly nedostatky v zázemí pro činnost. Důvody jsou následující:

- nedostatečné finanční prostředky,
- slabá a stárnoucí členská základna,
- nedostatečné zázemí a vybavení,
- pasivní přístup některých obyvatel, menší motivace k zapojení se u mladých lidí
- nedostatečná propagace

Dle zástupců oslovených organizací by měla MAS nabízet těmto organizacím svou podporu zejména následujícím způsobem:

- dotace na zajištění zázemí a činnosti
- společná propagace aktivit
- školení v oboru účetnictví atd.

Nedostatek možností trávení volného času zvyšuje rizika sociopatologických jevů (kriminalita, závislosti atd.) a sociálního vyloučení. Platí to jak pro sociální skupinu seniorů, tak pro mládež. Je tedy potřeba podporovat jejich zapojení do života obce ve všech oblastech – do rozvoje obce, kulturního, sportovního a společenského dění. V případě mládeže je třeba vytvářet podmínky pro volný čas formou SVC, klubů a kroužků zaměřených na umění, sport, podnikavost a kreativitu.

2.4.3 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ve všech obcích pracují neziskové organizace a významně se podílejí na dění v obci. • Velmi pestrá spolková činnost – sportovní, kulturní a společenské akce. • Fungující střediska volného času v Hlučíně, Bolaticích a Kravařích, církevní centra a nabídka kroužků pro děti a mládež • Udržování a obnovování mnoha tradic, folklor, významné náboženské tradice a zvyky. • Rozvinutá péče o místní dědictví (oprava a údržba památek, péče o krajinu), a jeho interpretace (expozice Muzea Hlučínska, výstavy, naučné stezky, publikace atd). • Fungující Sdružení obcí Hlučínska pořádající řadu společenských, kulturních a vzdělávacích akcí. • Rozvinutá přeshraniční česko-polská spolupráce na úrovni spolků, obcí, svazků obcí a MAS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatky v zázemí a činnosti neziskových organizací – absence vhodných prostor a vybavení, • Stárnoucí členská základna, menší zájem zejm. mládeže o zapojení se do spolkových aktivit. • Omezené možnosti trávení volného času pro děti a mládež zejm. v menších obcích. • Nerozvinuté možnosti trávení volného času pro seniory v některých obcích. • Nedostatečné financování neziskového sektoru. • Nedostatečná propagace spolkové činnosti a pořádaných akcí.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora obcí i podnikatelů v činnosti společensky prospěšných organizací, poskytnutí prostor, vybavení, finanční podpora apod. • Společná prezentace volnočasových aktivit přiláká více místních i přespolních zájemců. • Zapojování dětí a mladých lidí do spolkové činnosti a rozvoje obce. • Podpora občanské společnosti v oblastech, které nedokáže řešit samospráva. • Rozvoj dobrovolnictví, filantropie. • Cílená podpora zdravého životního stylu. • Cílená podpora podnikavosti a kreativity mládeže. • Spolupráce obcí, škol, podnikatelského a neziskového sektoru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zánik společenského a kulturního života a zhoršování mezilidských vztahů na venkově v důsledku pasivity a neochoty obyvatel zapojit se do dění v obci. • Nedostatek možností trávení volného času – zvyšování rizika sociopatologických jevů (kriminalita, závislosti atd.) a sociálního vyloučení. • Nízká podpora neziskového sektoru za strany státu a obcí. • Zánik spolků v obci z důvodu stárnutí členské základny, neatraktivního zaměření pro mladší generaci. • Negativní sociodemografický vývoj – nedostatek nových členů, chybějící cílová skupina. • Legislativa omezující pořádání společenských a kulturních akcí. • Rušení kulturních, sportovních a společenských akcí z důvodu nezájmu a nedostatku financí.

2.5 Technická infrastruktura

Při analýze stavu technické infrastruktury byla využita statistická data, důležité byly ovšem také údaje uvedené zástupci samospráv, které napomohly identifikovat hlavní a aktuální problémy v této oblasti.

Tabulka 20: Vybavenost obcí technickou infrastrukturou

<i>Název obce</i>	<i>Kanalizace</i>	<i>ČOV</i>	<i>Vodovod</i>	<i>Plynofikace</i>
Bělá	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Bohuslavice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Bolatice	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Darkovice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Děhylov	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Dobroslavice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Dolní Benešov	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Hať	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Hlučín	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Hněvošice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Chlebičov	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Chuchelná	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Kobeřice	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Kozmice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Kravaře	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Ludgeřovice	oddělená dešťová a splašková	nápojení na Petřkovice	ano	ano
Markvartovice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Oldřišov	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Píšť	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Rohov	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Služovice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Strahovice	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Sudice	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Šilheřovice	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Štěpánkovice	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Třebom	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
Velké Hoštice	oddělená dešťová a splašková	ano	ano	ano
Vřesina	jednotná dešťová a splašková	ano	ano	ano
Závada	jednotná dešťová a splašková		ano	ano
MAS Hlučínsko	8 oddělená kanalizace 21 jednotná kanalizace	15	29	29

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Zásobování vodou

Ve všech obcích je zajištěno zásobování vodou, které je řešeno vodovodním řadem. Podíl obyvatel napojených na vodovod se téměř ve všech obcích blíží 100%. Některé domácnosti využívají vlastní studny pro pitnou, častěji pak pro užitkovou vodu. Vodovodní síť v obcích je buď napojena na

nadregionální vodárenskou soustavu – Ostravský oblastní vodovod (OOV), nebo jsou obce zásobovány vodou z vlastních zdrojů.

Problematická je situace v Bolaticích, Hlučíně, Kobeřicích a Píšti. Pro bezproblémové zajištění zásobování vodou je zde potřeba zrealizovat následující opatření.

Tabulka 21: Požadavky obcí v oblasti zásobování vodou

Obec	Potřeba
	Zabezpečení zdroje pitné vody, přivaděč z Dolního Benešova
Bolatice	Rekonstrukce přivaděče pitné vody z vlastních vrtů
Hlučín	Nový podzemní vodní zdroj
Kobeřice	Oprava "starého" vodojemu
Píšť	Rekonstrukce úpravny pitné vody a zřízení hlubinného vrtu HV 3 pro zásobování obyvatel obce Píšť

Kanalizace

Povinnost čištění odpadních vod ukládá obcím nad 2000 obyvatel směrnice o čištění odpadních vod. Možnosti odkanalizování jsou: společná dešťová i splašková kanalizace, oddělená dešťová i splašková kanalizace. Existují dvě možnosti řešení čištění odpadních vod - centrální a decentrální čištění odpadních vod, přičemž v praxi se používá i kombinace těchto možností. V území Hlučínska se obce uchýlovaly výhradně k centralizovanému řešení čištění odpadních vod.

Většina obcí (14) má vybudovanou pouze dešťovou kanalizaci, do níž ústí splašky domácností – přepady ze septiků, společně pak odtékají do vodotečí.

Oddělenou dešťovou a splaškovou kanalizaci s následným přečištěním má 8 obcí – Hať, Hlučín, Kravaře, Ludgeřovice, Oldřišov, Sudice, Šilheřovice a Velké Hoštice, společnou kanalizaci se zaústěním do ČOV pak 7 obcí - Bolatice, Dolní Benešov, Chlebičov, Chuchelná, Kobeřice, Štěpánkovice a Vřesina. Zejména u novostaveb v obcích, kde není zajištěno centrální čištění, byly vybudovány domácí čistírny odpadních vod.

Zejména vysoká nákladnost a nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí s nižším počtem obyvatel limituje přikročení k realizaci vybudování kanalizace a čistírny odpadních vod.

V minulých letech docházelo k investicím do zlepšení stavu kanalizace, také za přispění dotačních programů, např. v obcích Hať, Oldřišov, Píšť.

Výstavba nebo rekonstrukce kanalizace a ČOV je plánována v následujících obcích.

Tabulka 22: Požadavky obcí v oblasti kanalizace a ČOV

Obec	Potřeba
Bohuslavice	ČOV + oddělená splašková kanalizace
Bolatice	Rekonstrukce kanalizace
Darkovice	Splašková kanalizace a ČOV
	Rekonstrukce stávající a výstavba části kanalizace
Děhylov	Vybudování malé ČOV pod 50 EO
Dolní Benešov	Kanalizace v Zábřehu
	Nová kanalizace
Hlučín	Čistírna odpadních vod, příp. přečerpávací stanice
Hněvošice	ČOV + splašková kanalizace
Chlebičov	Zatrubnění příkopy kanalizace
Chuchelná	Oddělená kanalizace + biologická a mechanická ČOV
Kobeřice	Odkanalizování Horní a Dolní Olšina

Obec	Potřeba
	Monitoring kanalizace (čištění, monitoring, případná oprava kanalizace)
Kozmice	Výstavba ČOV
Kravaře	Rekonstrukce stávající dešťové kanalizace
Markvartovice	Nová kanalizace
Píšť	Odkanalizování obce a výstavba ČOV
Rohov	ČOV - biologická
Služovice	ČOV - projektová dokumentace
Strahovice	Oddílná kanalizace a ČOV
Šilheřovice	Prodloužení splaškové kanalizace
	Nová splašková kanalizace - ul. Kostelní
Velké Hoštice	Dokončení splaškové kanalizace

Zásobování plynem je zajištěno ve všech obcích. Přes nadprůměrný podíl plynofikace se však spíše snižoval podíl domácností, které používají plyn k topení, vlivem zdražování této komodity v minulých letech.

Území MAS je v celém rozsahu zajištěno **elektrickou energií**, případné budoucí požadavky na zvýšenou spotřebu by měly být bez problémů pokryty. Vzhledem k tomu, že nebyly zaznamenány problémy s tímto druhem energie, nebyla tato položka uvedena v souhrnné tabulce ani v problémech. Výpadky proudu nejsou běžné. Jistým problémem pro rozvodnou síť může být rozvoj větrné a solární energetiky.

Systém **vytápění** je decentralizovaný s individuálním vytápěním rodinných domů. Základním palivem po výrobu tepla a ohřev teplé užitkové vody je zemní plyn, dále tuhá paliva jako dřevo, uhlí a flot, zřídka elektrická energie. Soustava centralizovaného zásobování teplem (CZT) je ve městě Hlučíně provozována společností TEPLA Hlučín, s.r.o. Alternativní zdroje ohřevu (tepelné čerpadlo, ...) používají pouze soukromé subjekty.

Telekomunikační síť je plně digitalizována, všem obyvatelům ORP umožněno napojení na fixní linky. Pokrytí území signály jednotlivých provozovatelů sítí (síť T-Mobile, Telefonica O2, Vodafone) je obecně velmi dobré. Připojení k **internetu** je zajišťováno pomocí pevného připojení ADSL, mobilních operátorů a velkou roli v této oblasti hrají lokální poskytovatelé wi-fi.

K technické infrastruktuře patří také kvalitní **veřejné osvětlení**, které přispívá k bezpečnosti obyvatel. Stávající veřejné osvětlení již v některých obcích zastarává a k jeho optimálnímu stavu nedostačuje běžná údržba. Rekonstrukce veřejného osvětlení je plánována např. v Děhylově, Hlučíně, Kobeřicích, Kozmicích, Píšti a Velkých Hošticích.

Pro zajištění vyšší bezpečnosti obyvatel přistupují obce ke zřízení **kamerového bezpečnostního systému**, tento systém je požadován např. v Bolaticích, Hněvošicích, Kravařích a Vřesině.

Stav **místního rozhlasu** je nevyhovující v Bolaticích, Píšti a Vřesině.

Tabulka 23: Požadavky obcí

Obec	Potřeba
Bolatice	Rekonstrukce místního rozhlasu
	Krizové řízení + kamerový systém
Děhylov	Rekonstrukce veřejného osvětlení
Hlučín	Rekonstrukce veřejného osvětlení

Obec	Potřeba
Hněvošice	Kamerový systém
Kobeřice	Rekonstrukce veřejného osvětlení
Kozmice	Rekonstrukce veřejného osvětlení
Kravaře	Zvýšení pasivní a aktivní bezpečnosti ve městě - kamerové systémy, měření rychlosti, radary, úprava dopravy, parkování - pasportizace dopravy ve městě - návaznost na parkování
Píšť	Rekonstrukce veřejného osvětlení
	Rekonstrukce místního rozhlasu
Velké Hoštice	Rekonstrukce veřejného osvětlení
Vřesina	Instalace bezpečnostního kamerového systému
	Bezdrátový rozhlas

2.5.1 Obnovitelné zdroje energie

I když se v posledních letech obecně rozvíjela výroba energie z obnovitelných zdrojů, zaostává území za svým potenciálem a nejsou zde ani záměry na výstavbu nových významnějších energetických zdrojů. Výjimku tvoří soukromá větrná elektrárna v Hati s výkonem 2 MW postavená koncem roku 2012 a soukromá větrná elektrárna v Oldřišově s výkonem 2 MW, jež bude dokončena do konce roku 2014.

Významným distribučním uzlem elektrické energie ve správní obvodu ORP Hlučín je rozvodna R 110/22kV v Dolním Benešově. V obcích jsou provozovány malé soukromé fotovoltaické elektrárny s výkonem v řádech většinou tisícin, maximálně setin MW. Výjimkou jsou fotovoltaické elektrárny v Chlebičově (s celkovým instalovaným výkonem provozovny 1,0 MW) v Bolaticích (0,474 MW), Hlučíně (0,18 MW), Kobeřicích (0,12 MW), Třebomi (0,12 MW).

V Kozmicích je malá vodní elektrárna (EKO Kolečko a syn s.r.o., 0,0275 MW), druhá MVE je ve Velkých Hošticích (Rudolf Šindler, 0,022 MW).

Tabulka 24: Přehled obnovitelných zdrojů elektrické energie na území MAS (přehled provozoven k platným licencím k výrobě elektřiny)

Obec	Solární energie		Větrná energie		Vodní energie	
	Počet provozoven	Výkon (MW)	Počet provozoven	Výkon (MW)	Počet provozoven –	Výkon (MW)
Bělá	1	0,004				
Bohuslavice	5	0,052				
Bolatice	21	0,700				
Darkovice	2	0,010				
Děhylov	2	0,012				
Dobroslavice	2	0,022				
Dolní Benešov	5	0,091				
Hať	7	0,039	1	2		
Hlučín	47	0,516				
Hněvošice	2	0,015				
Chlebičov	4	1,014				
Chuchelná	2	0,011				
Kobeřice	22	0,438				

<i>Obec</i>	<i>Solární energie</i>		<i>Větrná energie</i>		<i>Vodní energie</i>	
	<i>Počet provozoven</i>	<i>Výkon (MW)</i>	<i>Počet provozoven</i>	<i>Výkon (MW)</i>	<i>Počet provozoven –</i>	<i>Výkon (MW)</i>
Kozmice	6	0,047			1	0,275
Kravaře	20	0,209				
Ludgeřovice	25	0,206				
Markvartovice	8	0,060				
Oldřišov	4	0,026	1	2		
Píšť	9	0,061				
Rohov	6	0,061				
Služovice	6	0,035				
Strahovice	1	0,004				
Sudice	2	0,065				
Šilheřovice	3	0,066				
Štěpánkovice	20	0,151				
Třebom	2	0,143				
Velké Hoštice	17	0,271			1	0,022
Vřesina	8	0,036				
Závada	0					
Celkem	259	4,365	2	4	2	0,0297

Zdroj: ERÚ 2014

Počet obcí s vybudovanou technickou infrastrukturou řadí oblast MAS Hlučínsko na přední místa. Tento stav (i v případě průměru oblasti MAS) svědčí o vysoké úrovni technické vybavenosti, což je dobrým předpokladem pro rozvoj území.

Kompletní technickou infrastrukturou disponuje 15 obcí: Bolatice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Chlebičov, Chuchelná, Koberžice, Kravaře, Ludgeřovice, Oldřišov, Sudice, Šilheřovice, Štěpánkovice, Velké Hoštice a Vřesina. To ovšem neznamená, že uvedené obce v této oblasti nevykazují další potřeby. Již vybudovanou technickou infrastrukturu je potřeba neustále rekonstruovat a doplňovat o nové úseky podle aktuálních potřeb.

Nedostatky jsou zejména u menších obcí, hlavně v oblasti čištění odpadních vod.

2.5.2 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ve všech obcích je zajištěno zásobování pitnou vodou. • Zvyšující se podíl obcí s ČOV. • Všechny obce jsou plynofikovány. • Bezproblémové zásobování elektrickou energií. • Zvyšující se podíl obnovitelných zdrojů pro vytápění budov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečný podíl obcí i domácností připojených na čistírnu odpadních vod. • Vysoký podíl využívání fosilních paliv v kotlích s nedokonalým spalováním pro vytápění domácností a veřejných budov. • Oblast zaostává za svým potenciálem v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů. • Zastaralé veřejné osvětlení.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Řešení čištění odpadních vod, včetně řešení decentralizovanými způsoby čištění. • Modernizace topenišť znamená efektivní spalování, úspory a menším dopadům na životní prostředí. • Podpora využívání šetrnějších způsobů vytápění a zateplení domů. • Kombinace úspor a využití místních zdrojů energie je cestou ke zvýšení energetické a materiálové soběstačnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká nákladnost a nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí s nižším počtem obyvatel zamezí vybudování kanalizace a čistírny odpadních vod. • Zvyšování zátěže a znečištění vod v důsledku neřešení čištění odpadních vod v obcích. • Trend návratu k vytápění tuhými palivy z důvodu vysokých cen plynu. • Postupné zastarávání technické infrastruktury. • Vysoká závislost na vnějších zdrojích energie spojená s nestabilitou cen a dodávek, i nejistotu ve společnosti.

2.6 Dopravní infrastruktura

2.6.1 Silniční doprava

Nejvýznamnější dopravní tepnou v oblasti MAS Hlučínsko je silnice první třídy I/56, která zde tvoří spojnici mezi Ostravou a Opavou. Na této spojnici leží nejvýznamnější města MAS – Kravaře, Dolní Benešov a Hlučín. Intenzita dopravy na této silnici je cca 9000 vozidel/den, záleží na konkrétním úseku. Na tuto silnici se napojují menší komunikace II. a III. třídy, které tvoří hlavní dopravní síť zajišťující spojení jednotlivých obcí. Intenzita dopravy na těchto silnicích je nižší než 3500 vozidel za den. Spojení s Polskem je zajištěno další silnicí I. třídy (46), která vede z Opavy do Sudic. Intenzita dopravy na této komunikaci je však relativně nízká (odpovídá intenzitám na silnicích II. či III. kategorie).

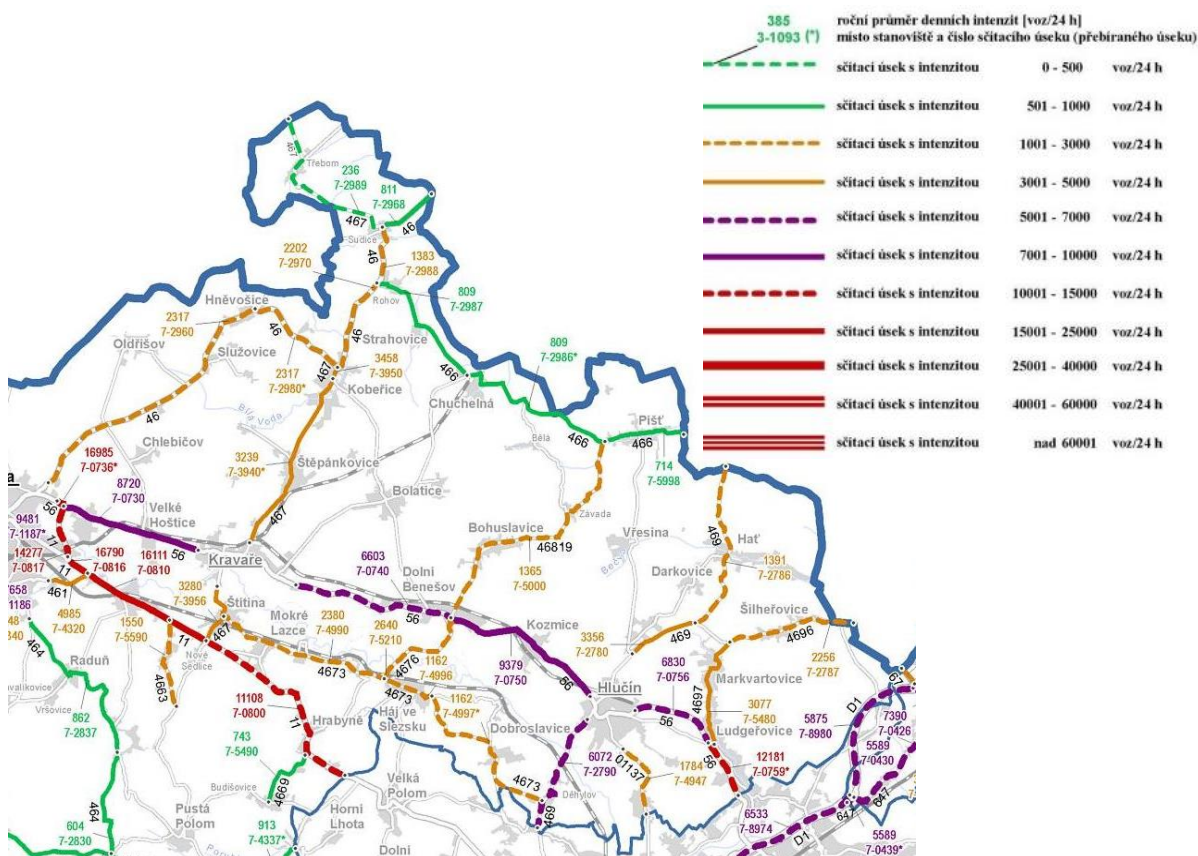
Silnice I/56 prochází centry obcí, což je a vzhledem k vysokému počtu vozidel, které zde projíždějí, nevyhovující stav. K řešení tohoto problému by mohla napomoci přeložka silnice I/56. Tato je uvedena jak v Koncepti rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje (2008). V současné době má Ředitelství silnic a dálnic zpracovány technické studie (v rámci tzv. studií dlouhých tahů), které navrhují změnu trasy stávající silnice I/56 (v úseku Opava-Ostrava) tak, aby procházela mimo zastavěné území a odpovídala parametrům čtyřpruhové rychlostní silnice. Jedná se ovšem zatím pouze o technickou studii, termín realizace výstavby není stanoven.

Dalším úsekem, který je problematický, je silnice I/46 v obci Služovice, i zde je výhledově uvažováno o přeložce v obci Služovice.

Problematické negativních vlivů dopravy – znečištění ovzduší a hluk – se věnujeme v kapitole životní prostředí.

Obrázek 1: Intenzita dopravy

Zdroj: ŘSD, 2010

Tabulka 25: Problematický stav dopravní infrastruktury

Obec	Bezproblémový	Úzká vozovka	Most v havarijním stavu	Havarijní stav vozovky – výtluky, koleje	Nezpevněná krajnice	Nepřehledná křižovatka	U hlavních nebo frekventovaných silnic chybí chodníky	U hlavních nebo frekventovaných silnic chybí přechody pro chodce	Jiné závady
Bělá				A					
Bohuslavice			A	A	A	A		A	
Bolatice		A		A		A	A		
Darkovice		A		A				A	
Děhylov			A						
Dobroslavice		A	A			A	A		
Dolní Benešov			A	A		A			
Hať		A		A			A		
Hlučín				A		A	A	A	
Hněvošice		A	A	A	A	A	A		
Chlebičov				A				A	
Chuchelná		A		A		A	A		
Kobeřice		A	A		A	A		A	
Kozmice		A	A	A	A	A	A		
Kravaře			A	A	A	A			
Ludgeřovice						A			
Markvartovice		A		A				A	
Oldřišov			A	A	A	A			
Píšť		A	A		A				
Rohov				A	A				
Služovice		A		A	A	A	A	A	
Strahovice		A		A	A	A		A	
Sudice		A	A	A	A	A			
Šilheřovice		A	A	A	A		A	A	
Štěpánkovice		A		A		A			
Třebom					A				
Velké Hoštice				A				A	
Vřesina		A	A	A	A	A	A	A	
Závada		A		A		A		A	
MAS Hlučínsko	0	17	13	23	14	18	10	12	0

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní šetření

Problematiku spojenou se silnicemi I., II. a III. třídy nemůže obec sama řešit, protože vlastníkem dálnic a silnic I. třídy je stát, vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj, na jehož území se silnice nacházejí.

Obec tedy může ovlivňovat kvalitu a bezpečnost komunikací IV. třídy, chodníky, přechody pro chodce, cyklostezky a cyklotrasy. Kvalitní komunikace IV. třídy přispívají k bezpečnosti obyvatel a návštěvníků a přispívají k image obce.

Dopravní infrastruktura je problémem ve všech obcích MAS. Ani v jedné obci nelze její stav označit jako bezproblémový. Nejčastějším problémem je havarijní stav povrchu vozovek (23 obcí) – výtluky a vyjeté koleje, dalším problémem jsou nepřehledné křižovatky (v 18 obcích) a úzká vozovka (v 17 obcích). I další problémy jako nezpevněná krajnice, chybějící chodníky či chybějící přechody pro chodce na frekventovaných silnicích představují významné bezpečnostní riziko pro obyvatele obcí. Důležité je také řešení dopravy v klidu – parkování.

Tabulka 26: Požadavky obcí v oblasti dopravní infrastruktury

Obec	Potřeba
Bělá	Opravy chodníků a vjezdů, opravy místních komunikací
	Opravy místních komunikací
Bohuslavice	Rekonstrukce místních komunikací
	Parkoviště v zastavěné části obce
Bolatice	Výstavba parkovací plocha a nové točny autobusů Borová
	Oprava místních komunikací - Padoly, Lesní, Sadová, Třešňová, K lesu, Družstevní
	Chodníky
	Bezpečnost dopravy - inteligentní semaforey
Darkovice	Výstavba a oprava komunikací a chodníků
Děhylov	Rekonstrukce chodníků
	Rekonstrukce komunikací
	Zvýšení bezpečnosti dopravy - typové projekty
Dobroslavice	Oprava místních komunikací
	Chodník ulice Přerovská
	Centrum obce - křižovatka
Dolní Benešov	Revitalizace osady Míru - odstavné plochy a komunikace
	Rekonstrukce komunikací
	Rekonstrukce chodníků
	Kruhový objezd u kaple (včetně přeložek sítí)
Hať	Oprava komunikace Lomená
	Opravy polních komunikací na základě KPÚ
	Vybudování chodníků II. 496
Hlučín	Parkovací dům
	Obchvat města
	Opatření na průtahu městem I/56 - semaforey u autobusového terminálu Hlučín
	Rekonstrukce mostů
	Opravy silnic a komunikací ve městě
	Rekonstrukce komunikace za Mountfieldem
	Parkoviště u sportovní haly
	Oprava schodiště a chodníku kolem KD Hlučín
	Propojení ul. Cihelní s Dukelskou
	Chodník na ul. Okrajová

Obec	Potřeba
	Chodník pro pěší z Malánky - hřbitov Březiny Semaforey u ATH
Hněvošice	Rekonstrukce místních komunikací
	Infrastruktura pro bydlení - ul. Masarykova a Družstevní Dokončení chodníků Oprava místních komunikací po kanalizaci
Chuchelná	Autobusové zastávky
	Oprava chodníků
Kobeřice	Opravy cest - Příkopy , Hlučínská, Záhumenní, Jasanová, Dubová
	Rekonstrukce polních cest - KPÚ Prodloužení chodníků - ul. Poručíka Hoši
Kozmice	Opravy místních komunikací
Kravaře	Rekonstrukce cest a chodníků
Ludgeřovice	Obnova Farské cesty + výsadba
Markvartovice	Opravy komunikací po vybudování kanalizace
	Oprava místních komunikací Oprava chodníků
Oldřišov	Rekonstrukce polních cest - Alejní, Za Humny, Hněvošická cesta
Píšť	Obnova a rekonstrukce komunikací příhraničního prostoru obce Píšť - místní komunikace
	Chodník Služovice - Vrbka Vybudování manipulačních ploch u bytových domů Rekonstrukce a úpravy stávajících komunikací
Služovice	Opatření pro zvýšení bezpečnosti na komunikacích v obci
Strahovice	Oprava komunikací
	Oprava komunikace Sudice - Stěbořice Velké - 1,5 km
Sudice	Oprava místních komunikací
	Vybudování chodníků Rekonstrukce komunikací
Šilheřovice	Rekonstrukce autobusové zastávky + dopravní značení
	Oprava chodníků
Třebom	Oprava komunikací
	Rekonstrukce komunikací
Velké Hoštice	Obnova povrchu místních komunikací
	Rekonstrukce komunikací Chodníky na Chabovci Vybudování nových přechodů
Vřesina	Nové autobusové zastávky
Závada	Oprava komunikací

2.6.2 Železniční doprava

Územím prochází železniční trať 317 vedoucí z Opavy do Hlučína a 318 z Kravař do Chuchelné. Vlakové zastávky jsou v obcích Velké Hoštice, Kravaře, Kravaře-Kouty, Štěpánkovice, Bolatice, Chuchelná, Dolní Benešov-Zábřeh, Dolní Benešov, Kozmice, Hlučín.

Na trase Opava – Hlučín projede denně (v pracovních dnech i o víkendech) 20 spojů (v každém směru) s hodinovou frekvencí.

Na trase Kravaře – Chuchelná je situace obdobná, v pracovních dnech zde projede 20 spojů v hodinových intervalech v každém směru, o víkendech jsou ubrány časné ranní spoje, takže zde projede 18 spojů ve směru Kravaře-Chuchelná a 19 spojů v opačném směru.

Podle Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje (2008) je jedním z výhledových námětů pro sledovanou oblast prověření možné obnovy kolejového propojení železničních tratí v česko-polském příhraničí pro vazby Opava – Kravaře – Chuchelná -Krzanowice-Racibórz. Dalšími náměty je vybudování zastávky Dolní Benešov – U kaple nebo upravení trati Hlučín – Opava pro smíšený provoz nákladní dopravy a vlakotramvaj. Předpokládá se propojení této trati se železniční nebo tramvajovou sítí v Ostravě. Trať Hlučín – Opava by měla být ve vytipovaných úsecích zdvoukolejněna, protože se předpokládá taktová doprava ve špičce s 15 min intervalem v jednom směru. Doba jízdy Hlučín – Opava se zkrátí ze 40 minut na 30 minut.

Jedná se ovšem o finančně náročné záměry, které jsou pouze ve fázi námětů a termín jejich realizace není stanoven.

Moravskoslezský kraj má vypracovaný Plán dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje, vydaný v listopadu 2011. Tento strategický dokument stanoví pro MAS Hlučínsko následující priority: Zajištění návaznosti mezi železniční a autobusovou dopravou v relaci Kravařsko – Ostrava (zajištění pravidelného autobusového spojení severního okolí Kravař – Kravaře – Štítina, případně Háj ve Slezsku s návazností na vlakovou dopravu Esko, optimalizace autobusové dopravy v oblasti, větší propojení se železnicí).

Jsou zde plánované následující činnosti: nová železniční zastávka Dolní Benešov (sídliště). Stavba je v souladu s územním plánem, avšak z finančních důvodů se prozatím nerealizuje; žádný stupeň stavební dokumentace dosud není zpracován. Dokončení stavby zlepší dostupnost železniční dopravy v Dolním Benešově, realizace bude mít vliv na zvýšení rychlosti železniční dopravy v rámci možnosti na trati č. 317 (Opava východ – Hlučín).

Letecká doprava

Na území regionu Hlučínska jsou 3 letištní areály (**Dolní Benešov – Zábřeh, Hať a Velké Hoštice**). Letiště v Dolní Benešově – Zábřehu je veřejným vnitrostátním letištěm, provozuje jej Slezský aeroklub Zábřeh.

Cyklostezky

Oblast je protkána sítí značených cyklostezek, jedná se především o trasy, které jsou vedeny po silnicích místního významu. Při jižním okraji oblasti vede páteřní **cyklotrasa 55 Slezská magistrála**, která vede z Jeseníku, v naší oblasti trasa pokračuje po místních komunikacích a nových cyklostezkách kolem zámku ve Velkých Hošticích a golfového hřiště a zámku v Kravařích. Poté po nové cyklostezce k Mokřým Lazcům (již mimo území MAS Hlučínsko) a dále místní komunikaci přes Háj ve Slezsku do Jilešovic, odkud pokračuje podél vodní nádrže v Hlučíně, na jejímž konci se napojuje na Jantarovou stezku **č.5. Jantarová stezka** spojuje Krakov a Vídeň, na území MAS se jedná o úsek od Hlučína přes Darkovičky, Darkovice, Hať k polské hranici. Další důležitou trasou je cyklotrasa č. 552 vedoucí z Opavy do Ratiboře. Trasa vede přes Chlebičov, Kobeřice opět k polské hranici. Tato trasa je vedena mimo komunikace pro motorová vozidla. Na tuto páteřní síť je napojena celá řada dílčích tras. Některé z nich využívají blízkosti s Polskem a vytvářejí turisticky zajímavé okruhy vedoucí po území obou států.

I přesto je stávající síť cyklostezek nedostatečná, nevyhovující je často i jejich povrch, nebezpečí představuje i časté vedení cyklostezek v trasách frekventovaných silnic. Pro zajištění kvalitního a bezpečného cyklistického provozu je potřeba dobudovat ve vybraných úsecích další cyklostezky a věnovat dostatečnou péči stávajícím úsekům.

Tabulka 27: Požadavky obcí na budování cyklostezek

Obec	Potřeba
Bohuslavice	Výstavba cyklostezek a polních cest (Bohuslavice, Dolní Benešov)
Bolatice	Cyklostezky (Bolatice - Kravaře - Benešov + Bolatice - Bohuslavice)
Dolní Benešov	Vybudování cyklotras Dolní Benešov - Bolatice a Dolní Benešov - Bohuslavice
	Vybudování cyklotras Dolní Benešov - Kravaře
Hlučín	Cyklostezky
Kobeřice	Cyklostezka Kobeřice - v obci
	Cyklostezka Kobeřice - Svoboda
Kozmice	Výstavba cyklostezek Hlučín
Kravaře	Cyklotrasa Kravaře - Kouty - Zábřeh - Dolní Benešov
Oldřišov	Cyklostezka Oldřišov - Opava
Píšť	Výstavba spojovacího chodníku a cyklostezky mezi obcí Píšť a polskou obcí Owsiszczce
	Chodník - cyklostezka Píšť - Pila s návazností na obce Bělá a Závada
Rohov	Cyklostezky Rohov - Sudice, Rohov - Strahovice, Rohov - Kobeřice, Rohov - Krzyzanowice
Služovice	Rozšíření a rekonstrukce sítě cyklostezek a cyklotras
Šilheřovice	Rekonstrukce povrchu cyklostezek
Vřesina	Cyklostezka (Píšť - Vřesina - Hlučín)

2.6.3 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Hustá síť silnic, územím probíhají důležitá komunikace spojující centra Opavu a Ostravu. • Dobrá dopravní obslužnost, zejména pro obce v blízkosti Opavy a Ostravy. • Vybudované cyklostezky v některých obcích, síť cyklotras. • Probíhající opravy cest. • Prosazování bezpečnostních prvků na komunikacích. • Blízké napojení na dálnici. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká intenzita dopravy na silnicích I. třídy (I/56 a I/46), které nejsou dostatečně zkapacitněné a vedou zastavěnými částmi obcí. • Špatný stav silnic nižších tříd, místních komunikací a některých dopravních staveb ve většině obcí. • V některých obcích nejsou vytvořeny bezpečné podmínky pro chodce (chybějící chodníky, přechody atd.) a cyklisty (chybějící cyklostezky). • Horší dostupnost hromadnou dopravou v obcích na periferii regionu.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce silnic, realizace plánované přeložky silnic I/56 a I/46 – zvýšení bezpečnosti a snížení znečištění životního prostředí, hluku v obcích. • Využívání nákladní železniční dopravy. • Další rozvoj cyklodopravy pro cesty do zaměstnání i turistické cyklostezky a cyklotrasy. • Realizace opatření na zvýšení bezpečnosti na komunikacích. • Modernizace a ekologizace hromadné dopravy s nižším ekologickým dopadem a ekonomickými úsporami. • Doplnění systému hromadné dopravy, zlepšení návaznosti mezi vlakovou a autobusovou dopravou na úrovni ODIS, zejména pak v periferních územích. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odkládání oprav z důvodu nedostatku finančních prostředků znamená havarijný stav silnic a dopravních staveb. • Nezájmem ze strany vlády ČR o vybudování rychlostní komunikace I/56 • Omezování železniční dopravy, snaha o rušení regionálních tratí. • Zrušení některých autobusových spojů. • Zhoršení dopravní obslužnosti s negativním vlivem na dostupnost zaměstnání, škol, úřadů atd. a na růst individuální automobilové dopravy s negativními dopady na životní prostředí. • Růst intenzity dopravy (hlavně nákladní) a absence obchvatů znamená zhoršenou dopravní situaci, bezpečnost, větší hluk a zhoršení stavu životního prostředí v obcích a městech.

2.7 Podnikání a zaměstnanost

Ekonomická aktivita obyvatel regionu je hybatelem jeho rozvoje. Podobně jako sociální sféra prošlo také hospodářství na území MAS v posledních desetiletích mnoha změnami. Restrukturalizace a racionalizace ovlivnily fungování velkých podniků, některé z nich musely ukončit činnost. Na druhé straně se obnovilo a rozvíjelo drobného podnikání. Objevují se stále nové obory podnikání, které reagují na poptávku spotřebitelů. Jiné obory zaznamenaly úpadek nebo dokonce krach. Současným trendem je zvyšování zaměstnanosti v průmyslové výrobě a ve službách, naopak úbytek ve stavebnictví a zemědělství. Změny zasáhly také mnohé zaměstnance, nezaměstnanost se stala celospolečenským problémem, který se nevyhýbá ani vzdělaným odborníkům v oboru. Pro posouzení ekonomické aktivity území se využívá analýza několika ukazatelů.

Tabulka 28: Ukazatele ekonomické aktivity a zaměstnanosti

Obec	Počet obyvatel (2011) SLDB	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2011) SLDB	Míra ekonomické aktivity % (2011) MPSV, EKOTOXA¹	Index ekonom. zatížení (2012) ČSÚ, EKOTOXA²	Podíl nezaměstnaných osob % (2013) MPSV³	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob % (2013) MPSV⁴
Bělá	661	308	65,0	34,6	9,1	1,5
Bohuslavice	1 621	793	68,3	35,1	5,3	0,4
Bolatice	4 341	2 236	71,3	35,5	8,9	1,6
Darkovice	1 272	617	67,6	37,3	7,1	1,3
Děhylov	664	339	72,1	38,8	6,4	1,1
Dobroslavice	751	363	70,5	37,4	6,0	1,2
Dolní Benešov	4 131	2 045	68,8	34,2	7,3	1,1
Hať	2 516	1 264	68,7	33,6	6,3	1,6
Hlučín	13 917	6 467	67,2	37,7	8,2	1,9
Hněvošice	1 000	508	67,8	31,3	9,0	1,2
Chlebičov	1 059	523	68,5	36,5	8,0	1,6
Chuchelná	1 341	664	73,3	34,2	8,5	1,5
Kobeřice	3 222	1 636	70,0	33,9	9,7	1,5
Kozmice	1 761	868	68,0	35,8	7,5	1,1
Kravaře	6 570	3 282	69,5	35,9	11,3	2,4
Ludgeřovice	4 650	2 291	71,7	37,3	6,3	1,6
Markvartovice	1 826	909	68,1	35,3	5,5	1,5
Oldřišov	1 311	640	66,3	35,4	9,7	1,9
Píšť	2 070	1 021	68,2	34,0	5,9	0,6
Rohov	618	310	70,1	34,0	10,2	1,6
Služovice	790	442	70,5	28,5	7,6	1,3
Strahovice	920	440	67,7	36,2	10,8	2,2
Sudice	641	328	66,9	31,0	13,4	1,9
Šilheřovice	1 601	790	70,6	35,0	5,6	1,2

¹ Podíl ekonomicky aktivních (tedy zaměstnaných a nezaměstnaných) k populaci 15-64 let.

² Podíl osob ve věku nad 65 let a osob ve věku do 15 let k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku.

³ Podíl registrovaných dosažitelných uchazečů k 31.3.2014 k počtu obyvatel celkem ve věku 15-64 k 31.12.2012.

⁴ Podíl registrovaných dosažitelných uchazečů nezaměstnaných déle než 12 měsíců k 31.3.2014 k počtu obyvatel celkem ve věku 15-64 k 31.12.2012.

<i>Obec</i>	<i>Počet obyvatel (2011) SLDB</i>	<i>Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2011) SLDB</i>	<i>Míra ekonomické aktivity % (2011) MPSV, EKOTOXA¹</i>	<i>Index ekonom. zatížení (2012) ČSÚ, EKOTOXA²</i>	<i>Podíl nezaměstnaných osob % (2013) MPSV³</i>	<i>Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob % (2013) MPSV⁴</i>
Štěpánkovice	3 060	1 539	67,9	34,1	8,1	1,5
Třebom	206	95	61,3	34,9	20,9	3,9
Velké Hoštice	1 756	900	69,4	33,0	8,8	1,3
Vřesina	1 450	742	70,2	35,3	5,1	0,6
Závada	574	277	67,4	35,2	8,8	2,4
MAS Hlučínsko	66 300	32 946	68,9	35,6	8,4	1,6
Moravskoslezský kraj	1 205 834	575 689	67,1	36,3	10,5	3,0
ČR	10 436 560	5 080 573	70,0	37,2	8,2	1,9

Zdroje: SLDB 2011, MPSV 2013, EKOTOXA

Míra ekonomické aktivity (podíl ekonomicky aktivních obyvatel k populaci 15-64 let) se pohybuje ve většině obcí kolem 70%, výjimkou jsou Třebom a Bělá (61,3 a 65,0%), které jsou níže pod průměrem. Průměrné hodnoty jsou v podstatě shodné s hodnotami pro Moravskoslezský kraj i pro celou Českou republiku. Tento indikátor vyjadřuje potenciál lidských zdrojů v území a připravenost populace v území pro trh práce.

Index ekonomického zatížení vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku – čím menší je hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury. V MAS Hlučínsko je v porovnání s hodnotami okolních MAS relativně nízký, totéž platí i při porovnání s Moravskoslezským krajem a celou ČR. Nejnižší hodnoty dosahují obce Služovice (28,5), Sudice (31,0), Hněvošice (31,3). Naopak relativně vysokou hodnotu má například Děhylov (38,8).

Podíl nezaměstnaných osob i se v jednotlivých obcích MAS Hlučínsko značně liší. Některé obce regionu mají velmi nízké hodnoty, které se pohybují kolem 5% (Bohuslavice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina), naopak nejvyšší hodnoty v obcích v severním výběžku sledovaného území přesahují 10% (Sudice, Rohov, Třebom dokonce až 20,9%). K obcím s vysokou nezaměstnaností patří i Kravaře (11,3%). Při celkovém hodnocení je důležité se zaměřit i na srovnání s údaji z ostatních regionů. Průměrný podíl nezaměstnanosti za celou MAS Hlučínsko je 8,4%, což je velmi příznivá hodnota vzhledem k tomu, že celokrajský průměr je 10,5% a celorepublikový 8,2%.

Dlouhodobá nezaměstnanost (neschopnost najít si práci déle než 1 rok) je považována za vážný ekonomický a sociální problém, neboť pro nezaměstnaného je pak případný návrat do práce velmi obtížný (např. z důvodu ztráty pracovních návyků, frustrace z dlouhodobého hledání zaměstnání a následné rezignace, změně životního stylu, atd.). I tento parametr je pro mnohé obce velmi pozitivní. Celkový průměr pro MAS Hlučínsko (1,6%) je jen mírně nižší než celorepublikový průměr (1,9), v porovnání s hodnotou pro Moravskoslezský kraj (3,0%) dokonce výrazně nižší. Mezi obce, které dosahují nejnižších hodnot (pod 1%) patří Bohuslavice, Píšť, Vřesina. Na druhém konci jsou obce Kravaře, Třebom a Závada (2,4; 3,9 a 2,4%).

Při hodnocení nezaměstnanosti je důležitý pohled na vývoj tohoto ukazatele v čase. Podíl nezaměstnaných osob (podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání k počtu obyvatel ve věku 15-64 let) se ve všech obcích od roku 2008 jednoznačně zvýšil, což je v souladu s celorepublikovým i krajským trendem. V roce 2013 byl podíl nezaměstnaných nejvyšší za sledované období v 15 obcích MAS. V ostatních obcích bylo maxima dosaženo v roce 2010 (v 7 obcích), v roce 2009 (v 5 obcích) a ve dvou obcích v roce 2011. Při porovnání let 2008 a 2013 došlo k dramatickému zvýšení nezaměstnanosti ve Velkých Hošticích (o 139 %), Oldřišově (o 103,7 %), Bělé (o 99,5 %), Darkovicích

(94,3%), Chuchelné (o 88,8 %), Hněvošicích (o 86,1 %), Strahovicích (o 84,7 %) a Sudicích (o 83,2 %). V uvedených obcích je nárůst vyšší než celorepubliková hodnota. Relativně stabilní míru nezaměstnanosti vykazují Markvartovice (nárůst o 12,4%), Šilheřovice (15,6 %), Bohuslavice (22,5 %) a Třebom (o 24,7 %). Třebom ovšem patří k obcím s nejvyšší nezaměstnaností v MAS obecně, v roce 2011 zde dosahoval podíl nezaměstnaných osob 20,9 %.

Tabulka 29: Hlavní ekonomické ukazatele obcí

Obec	Počet podnikatelských subjektů se zjištěnou aktivitou (2013) ČSÚ	Počet aktivních podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel ČSÚ	Příjem po konsolidaci na jednoho obyvatele (2011) MF, EKOTOXA⁵	Počet uchazečů – celkem (2013) MPSV	Počet uchazečů na počet obyvatel (%) (2013)
Bělá	61	91	15202	43	6,44
Bohuslavice	189	112	15813	67	3,99
Bolatice	464	104	14626	276	6,21
Darkovice	131	98	15184	69	5,14
Děhylov	74	109	9816	30	4,42
Dobroslavice	73	97	14922	33	4,37
Dolní Benešov	402	98	14589	225	5,47
Hať	285	112	13651	118	4,63
Hlučín	1 502	107	27459	810	5,77
Hněvošice	112	109	8142	71	6,89
Chlebičov	101	92	29366	67	6,13
Chuchelná	104	82	13993	79	6,24
Kobeřice	340	104	12441	229	6,98
Kozmice	179	95	9509	99	5,26
Kravaře	820	122	28954	540	8,02
Ludgeřovice	559	117	10260	208	4,35
Markvartovice	206	107	18303	78	4,04
Oldřišov	138	101	12467	96	7,04
Píšť	197	94	15955	92	4,37
Rohov	70	115	16059	47	7,74
Služovice	85	104	21818	51	6,22
Strahovice	75	83	9489	69	7,59
Sudice	89	136	14658	64	9,77
Šilheřovice	197	124	13804	66	4,14
Štěpánkovice	305	96	14158	187	5,90
Třebom	18	83	34499	33	15,14
Velké Hoštice	221	122	10315	115	6,35
Vřesina	180	114	11555	60	3,80
Závada	77	132	9626	39	6,69
MAS Hlučínsko	7 254	107	18243	3961	5,85
Moravskoslezský kraj	129 575	106	25199	91 837	7,52
ČR	1 470 929	140	26 933	608 262	5,79

Zdroj: ČSÚ 2013, EKOTOXA 2014

⁵ Podíl celkových konsolidovaných příjmů obce připadající na 1 obyvatele.

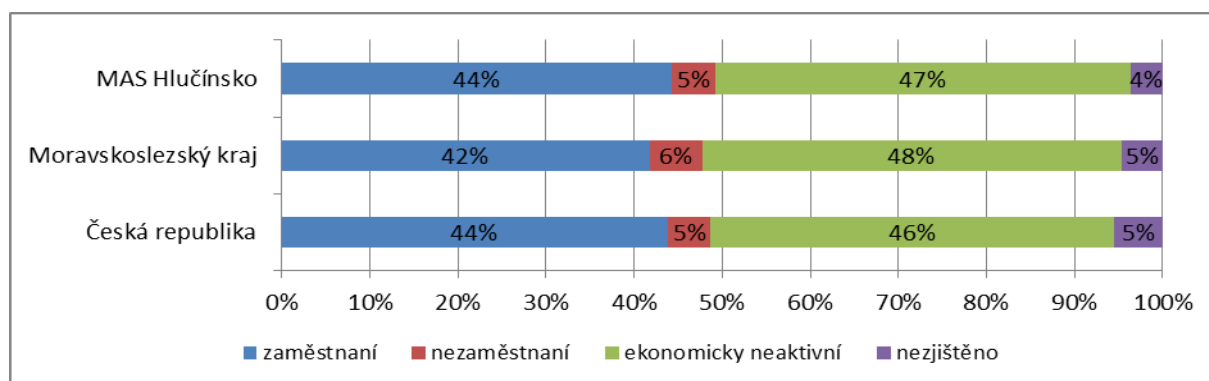
Nejvyšší počty aktivních podnikatelských subjektů jsou evidovaných v Hlučíně, Kravařích a Ludgeřovicích, což jsou zároveň obce s nejvyšším počtem obyvatel. Převedeme-li tento ukazatel na relativní hodnoty (vztažené na 1000 obyvatel), zjistíme, že se pohybují od 82, resp. 83 v Chuchelné, Strahovicích a Třebomí až po 136 v Sudicích. K dalším obcím s vysokou hodnotou tohoto indexu patří i Bohuslavice, Hať, Kravaře, Ludgeřovice, Šilheřovice, Velké Hoštice a Závada. Průměrná hodnota v MAS Hlučínsko je 107 aktivních podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel, v intencích stavu Moravskoslezského kraje, pod úrovní hodnoty České republiky (tam to však dosti ovlivňují hodnoty velkých měst).

Příjem po konsolidaci na jednoho obyvatele je značně variabilní, pohybuje se v rozmezí 8 142,- Kč (Hněvošice) po 34 499,- Kč (Třebom). K dalším obcím s vysokým příjmem po konsolidaci patří Chlebičov (29 366,- Kč), Kravaře (28 954,- Kč) a Hlučín (27 459,- Kč).

Počet uchazečů o práci samozřejmě úzce souvisí s celkovým počtem obyvatel v obci a ekonomickou aktivitou. Při přepočtu počtu uchazečů na počet obyvatel, kdy dojdeme k údajům, které již lze srovnávat, vidíme, že situace v MAS Hlučínsko je srovnatelná se situací v celé ČR a dokonce výrazně lepší než v Moravskoslezském kraji. Mezi obce s vysokou hodnotou tohoto ukazatele patří Třebom, Sudice, Kravaře. Na druhé straně jsou Vřesina, Bohuslavice, Markvartovice a Šilheřovice, které vykazují nejnižší hodnoty.

Při přepočtu počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo jsou hodnoty nejvyšší v Kobeřicích a Kozmicích (200 a 92). Tento parametr v sobě kombinuje nabídku pracovních míst zároveň s počtem nezaměstnaných. Indikátor takto shrnuje požadavky zaměstnavatelů a odvětvové potřeby trhu práce. Pro lepší pochopení podnikatelského a zaměstnaneckého prostředí v oblasti MAS se zaměříme ještě na analýzu několika dalších ukazatelů.

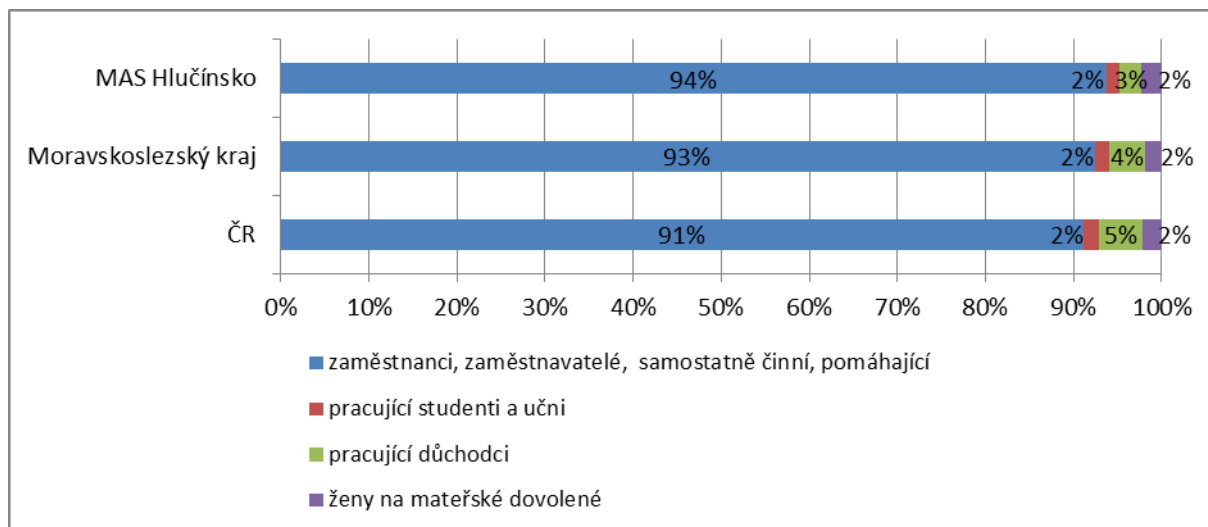
Graf 4: Ekonomická aktivita – podíl jednotlivých skupin

Zdroj: ČSÚ 2011

V MAS Hlučínsko je ve srovnání s MSK i s celou ČR mírně vyšší podíl ekonomicky aktivních obyvatel (zaměstnaní + nezaměstnaní) k celkovému počtu obyvatel. Ve věkové skupině ekonomicky aktivních obyvatel je zde opět vyšší podíl zaměstnaných jedinců (44,2%) než v MSK i ČR (41,8% a 43,9%).

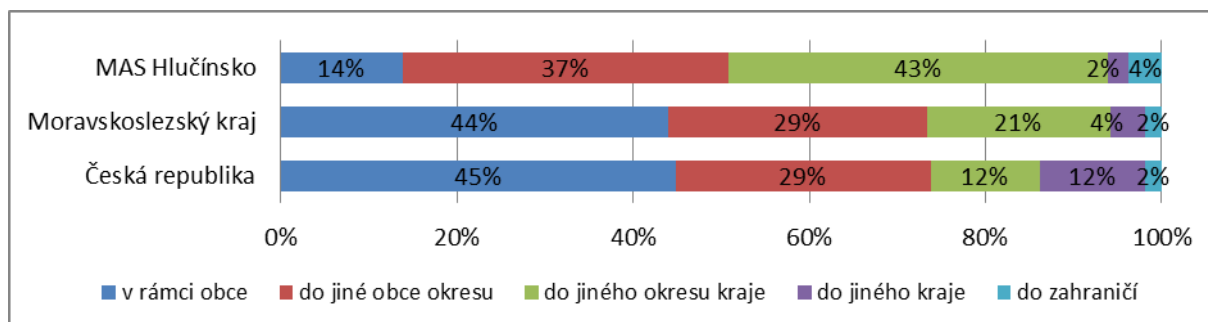
Graf 5: Struktura zaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ 2011

Při bližším pohledu na strukturu zaměstnaných obyvatel jednoznačně vyplývá převaha zaměstnanců, zaměstnavatelů a OSVČ. Podíl pracujících studentů je v podstatě srovnatelný s hodnotami v Moravskoslezském kraji či České republice. Zajímavá je kategorie pracujících důchodců, která v MAS Hlučínsko hraje mnohem menší roli než ve srovnávaných oblastech (v MAS Hlučínsko je podíl pracujících důchodců na všech zaměstnaných 2,5%, zatímco v MSK 4,1% a v ČR 5,0%). Podíl žen na mateřské dovolené je zde stejný jako ve srovnávaných oblastech.

Graf 6: Dojíždění za prací

Zdroj: ČSÚ 2011

Podíl obyvatel vyjíždějících za prací je v jednotlivých obcích relativně vysoký, odpovídá průměrným hodnotám v ČR i v Moravskoslezském kraji. Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí v jednotlivých obcích MAS Hlučínsko od 29 – 57 % pracujících. K obcím s nejnižším procentuálním podílem obyvatel vyjíždějících za prací patří Rohov, Kravaře, Třebom. Naopak nejvíce obyvatel vyjíždí za hranice katastrálního území své obce z Chlebičova, Dobroslavic a Bohuslavic.

Co se týká typu výjezdu za zaměstnáním, je zde situace odlišná od stavu v Moravskoslezském kraji. V MAS Hlučínsko je velice výrazný podíl obyvatel vyjíždějících za prací do jiného okresu – zde hraje roli blízkost Ostravy (jiný okres) jako významného zdroje pracovních příležitostí zejména pro východní část území MAS, obyvatelé ze západní části MAS směřují za prací častěji do Opavy. Naopak nízký je počet obyvatel, kteří dojíždějí pouze v rámci své obce, což je pravděpodobně dáno tím, že se v MAS nevyskytují velká města a ani vyšší podíl velkých firem. Obyvatelé jednotlivých menších obcí proto musí za prací dojíždět, byť se často nejedná o daleké dojíždění (je však již klasifikováno jako dojíždění mimo katastr obce).

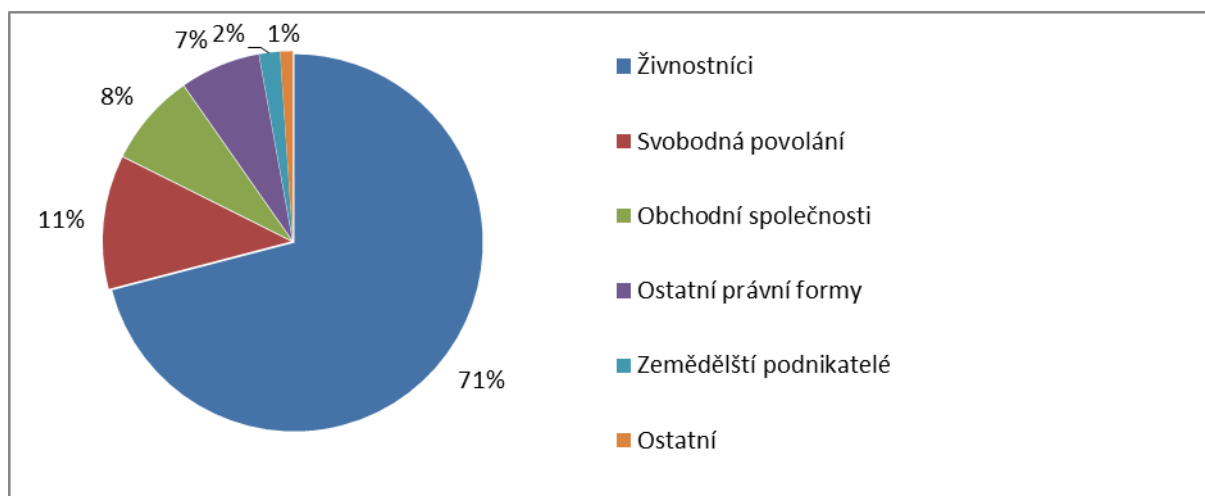
Nejčastěji se jedná o dojíždění do Ostravy a Opavy, případně do větších obcí s významnými zaměstnavateli v regionu – Bolatice, Dolní Benešov, Chuchelná, Hlučín; či mimo něj – Bohumín. V popisované oblasti má svůj význam také práce v zahraničí – Německo a Rakousko.

Vysoký podíl obyvatel dojíždějících za práci úzce souvisí s výbornou dopravní obslužností v regionu – ze všech obcí lze dojíždět na třísměnný, popř. dvousměnný provoz.

2.7.1 Podnikatelské subjekty

V obcích MAS Hlučínsko, zejm. ve třech městech a obcích s průmyslovou zónou, najdeme několik větších firem, celkově však převažují významně drobní živnostníci a menší firmy.

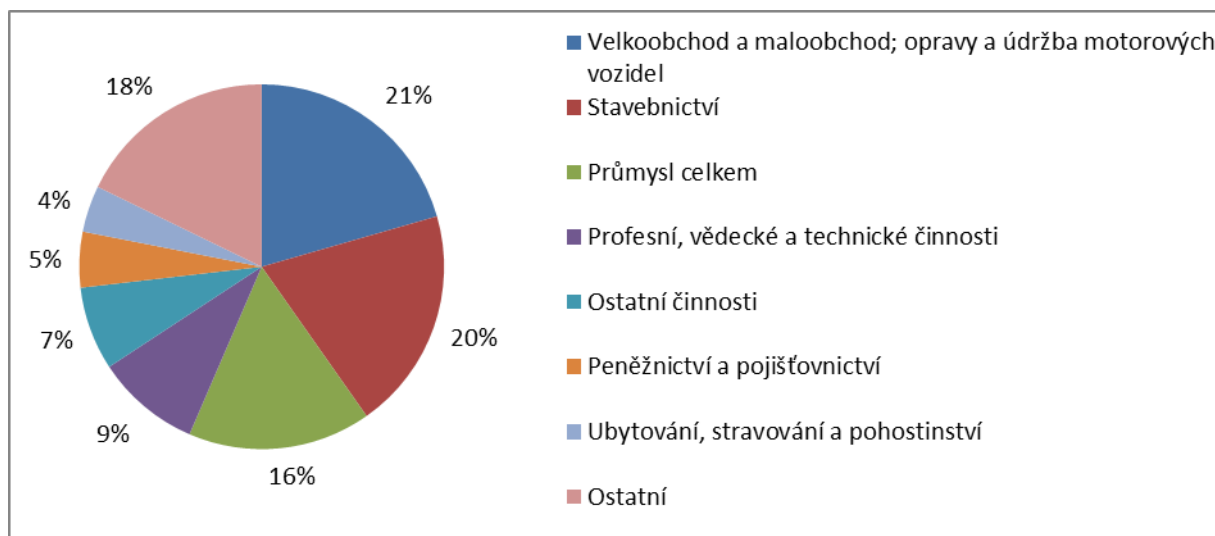
Graf 7: Podnikatelské subjekty podle právní subjektivity

Zdroj: MOS 2013

Při pohledu na strukturu podnikatelských subjektů podle právní subjektivity je zřejmé, že drtivou většinu tvoří živnostníci (71%), následují svobodná povolání, obchodní společnosti a ostatní právní formy.

Graf 8: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti

Zdroj: MOS 2013

U podnikatelských subjektů registrovaných v obcích MAS Hlučínsko je převažující činností velkoobchod, maloobchod, údržba motorových vozidel (21%), další významnou kategorií je podnikání v oboru stavebnictví (20%) a průmyslu (16%).

Jelikož však statistická data podnikatelů podle jednotlivých oblastí podnikání zahrnují i ty podnikatelské subjekty, které nejsou aktivní (např. mají přerušenu činnost) nebo mají více činností podnikání, uvádíme přesnější seznam významných subjektů v rámci obce, a případně krátkou specifikaci jejich činnosti.

V jednotlivých obcích MAS se vyskytují nejčastěji následující obory podnikání: stavebnictví (široká škála profesí), obrábění kovů, ubytování a pohostinství, služby. Zemědělství se omezuje pouze na několik málo subjektů, často nástupnických firem po původních JZD, které hospodaří na drtivě většině zemědělské půdy, a SHR, jež hospodaří zpravidla na menších rozlohách zemědělské půdy.

Přehled podnikatelských subjektů seřazený dle obcí je uveden v příloze.

2.7.2 Těžba nerostných surovin

Problematice nerostných surovin se věnuje kapitola zaměřená na životní prostředí. Vedle řady opuštěných a vytěžených dobývacích prostor se v území nachází několik lokalit, které jsou v současnosti předmětem těžby:

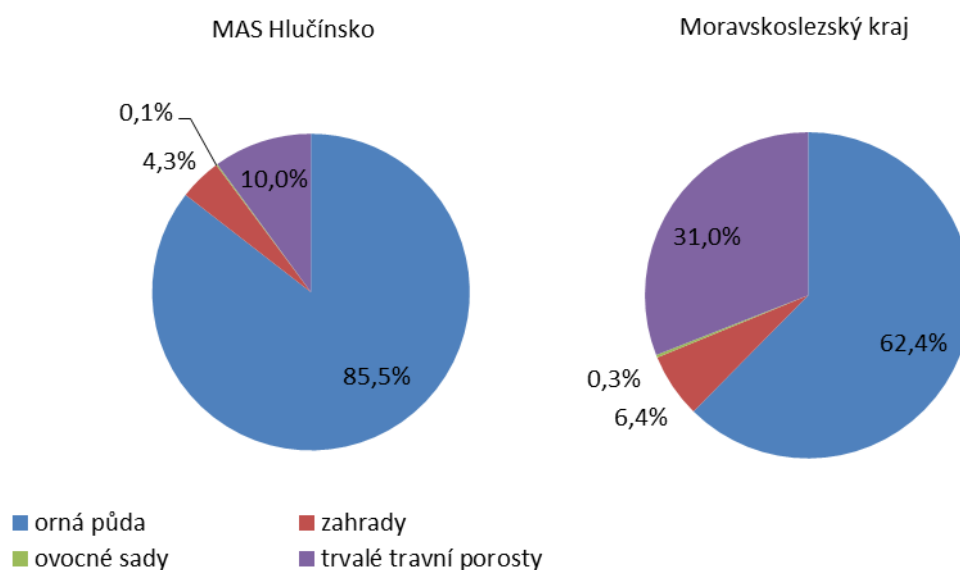
- sádrovec – Kobeřice (GYPSTREND s.r.o.)
- štěrkopísky – Dolní Benešov, Hlučín a Bohuslavice
- cihlářská hlína – Hlučín

2.7.3 Zemědělství

Zemědělství se vždy významně podílelo a nadále podílí na vytváření venkovského prostoru. I když je jeho ekonomická role v současnosti na venkově mnohem nižší než v minulosti, jsou zemědělské subjekty stále významnými podnikateli a vytváří v zemědělské i nezemědělské činnosti celou škálu výrobků a služeb, pracovní místa i potenciál dalšího rozvoje regionu.

O charakteru zemědělství napoví přehled kultur v dané oblasti.

Graf 9: Porovnání zemědělských kultur v MAS Hlučínsko a Moravskoslezském kraji

Zdroj: ČSÚ 2014

V MAS Hlučínsko dosahuje podíl zemědělské půdy 70 % z celkové plochy území. Z toho je dominantní orná půda – v 60% z celkové plochy, 85,5% ze zemědělské půdy, v některých katastrech (zejména na severozápadě území) tvoří téměř 100% plochy zemědělské půdy. Následují trvalé travní porosty na desetině plochy zemědělské půdy a zahrady, které zabírají 4,3% plochy zemědělské půdy. Ovocné sady se nacházejí pouze v Hati (24 ha), Hněvošicích, Kozmicích, Oldřišově a Strahovicích, kde zaujímají shodně po 1 ha. V současnosti nemají z hlediska zemědělského podnikání žádný velký význam. Při porovnání s Moravskoslezským krajem je v MAS Hlučínsko výrazně vyšší podíl orné půdy (85,8% v MAS a 62,4% v MSK), což svědčí o tom, že zdejší podmínky jsou vhodné pro zemědělství.

Od charakteru zemědělských kultur se také odvíjí zaměření zemědělské činnosti zdejších zemědělských subjektů na zejména na rostlinnou a méně pak na živočišnou výrobu.

Rostlinná výroba je zaměřená na hlavní zemědělské komodity – obilniny – zejm. pšenici a ječmen, cukrovou řepu, řepku, kukuřici. Malé plochy jsou určeny pěstování brambor a máku. Pěstování zeleniny, které v minulosti patřilo k tradičnímu odvětví, nemá již v současnosti téměř žádný význam a probíhá jen ojediněle. Velký vliv na útlumu zelinářství mají levné dovozy zeleniny od blízkých polských pěstitelů.

Živočišná výroba byla na mnoha zemědělských farmách v průběhu minulých 25 let utlumena, v případě několika z nich dokonce zcela zrušena. Převažují chovy krav s tržní produkcí mléka, drůbeže (brojlerová kuřata, krůty). Na několika farmách jsou chovy pštrosů. V předchozích letech zcela zanikly chovy prasat. Důvodem byla opět špatná konkurence schopnost levným dovozům ze zahraničí.

Téměř celá zemědělská produkce je prodávána ve formě prvotní suroviny, u živočišné výroby formou jatečných zvířat a mléka. Zpracování zemědělské výroby přímo zemědělskými subjekty zde prakticky neexistuje. Další zpracovatelů zemědělské výroby je zde také velmi málo a jsou často závislí na surovinách pocházejících mimo region (řeznictví, pekárny atd.). Region je tak zcela závislý na dovozech potravin a z hlediska potravinové bezpečnosti se stal velmi rizikovým.

Také drobní pěstitelé a chovatelé, jejichž činnost často probíhá na nepodnikatelské úrovni, zaznamenali v posledních 20 letech značný útlum. V posledních několika letech se zároveň objevují pozitivní příklady chovatelů. Zde se jedná o drobné chovy drůbeže, králíků, koz, ovcí a hovězího dobytka.

I když jde z hlediska ekonomické aktivity o drobné chovatele, je možné v tomto ohledu hledat potenciál dalšího rozvoje podnikatelské činnosti, zejm. vzhledem ke zpracovatelské činnosti – výroba mléčných výrobků, sýrů atp.

Pro rozvoj prodeje a zpracování ze dvora jsou jak malí, tak větší zemědělci často limitováni chybějícími prostory pro zpracování, které by odpovídaly přísným hygienickým normám, také administrativou a nedostatkem kapitálu pro rozvoj vlastního podnikání. Podpora takového podnikání by zároveň napomohla ke snížení nezaměstnanosti, rozvoji lokálních trhů a produkci lokálních potravin.

Cílem udržitelného rozvoje venkova je podporovat místní prodej. Proto by i ve strategických cílech MAS neměly chybět zřízení a podpora místního zpracování a prodeje potravin, jiných výrobků a služeb, např. formou prodeje ze dvora, bedýnkového prodeje, regionálního trhu, inzerce.

Dalším významným druhem využití území jsou lesní porosty, které pokrývají dohromady 18% území MAS.

Významní podnikatelé v zemědělství byli zahrnuti do přehledu ekonomických subjektů, uvedeném výše. Z hlediska zaměření strategie si uvedme hlavní problémy, potřeby a požadavky, které vplynuly z komunitního plánování.

2.7.4 Agroturistika

O něco příznivější než u zpracování zemědělské produkce je situace v agroturistice. Na Hlučínsku se naskytá několik možností strávení volného času na venkově při tradičních aktivitách, využívání služeb nebo produktů těchto zařízení.

Bělá	Pstruží farma
Hlučín	Dětský ranč
Štěpánkovice	Hřebčín Albertovec
Rohov	Hostinec U Komárků a pivovar

2.7.5 Řemesla

Řemesla patřila na venkově vedle zemědělství k hlavním aktivitám obyvatelstva. Vedle klasických řemesel spojených zejm. se stavebnictvím, která se s rozvojem techniky zdokonalují a proměňují, se provozovala řada řemesel, která z hlediska současného pokroku označujeme jako tradiční. Jejich udržování nebo obnovování nejenže zachovává dlouholetou tradici, kontinuitu a může být zdrojem příjmu, nýbrž také může přispívat k turistické atraktivitě obce i regionu.

2.7.6 Prezentace místní produkce

Regionální značení vzniklo na podporu produktů a služeb, které charakterizují region, vycházejí z jeho tradic a bohatství nebo vypovídají o šikovnosti jeho obyvatel. V oblasti Moravskoslezského kraje již existuje několik regionálních značek – Opavské Slezsko, Jesenicko, Moravské Kravařsko, Beskydy. Oblast Hlučínska dosud zůstala mimo tyto aktivity. Zapojení regionu do tohoto celorepublikového značení bude mít pozitivní vliv na prodej a propagaci lokálních výrobků a služeb místních firem. Zároveň může být motivací pro další zájemce o podnikání v tradičních odvětvích.

Jak již bylo zmíněno, jsou podnikatelské aktivity podmíněny a omezeny mnoha faktory. Některé mají konkrétní charakter odvislý od dané lokality nebo specifik podnikatelské činnosti. To bylo také předmětem workshopu v Darkovičkách pořádaném v rámci komunitního plánování. Nedostatky jsou vyjádřeny v následujícím výčtu:

- Nedostatek kapitálu
- Vysoké vstupní náklady – nižší konkurenceschopnost (zejm. oproti dovozům z Polska)
- Nedostatek ploch a nevyhovující prostory pro podnikání
- Značná byrokracie a neuspokojivá legislativa
- Nedostatek kvalifikované pracovní síly pro specializované obory
- Nedostatečně rozvinutý turistický ruch – venkovská turistika a agroturistika
- Slabá podpora partnerství napříč podnikáním a ze strany obcí a měst regionu
- Nedostatečné surovinové vybavení regionu
- Málo dotačních programů pro záměry podnikatelů
- Nedostatečná propagace regionu
- Útlum tradičních lidových řemesel

K odstranění předešlých nedostatků a vyřešení problémů, které omezují podnikání na Hlučínsku, by měla napomoci následující opatření:

- Modernizace zázemí a technického vybavení podniků
- Rozšíření nabízených služeb
- Výroba a prodej zemědělských produktů ze dvora (např. mléčné výrobky a maso)

- Rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a ekologického
- Zapojení do regionálních a nadregionálních projektů, které zvýší povědomí o oblasti i podnikatelské činnosti
- Podpora a prezentace tradičních lidových řemesel
- Spolupráce napříč hranicemi (zapojení do přeshraniční spolupráce)
- Zvýšení propagace a informovanosti o podnikatelích a jejich aktivitách
- Zapojení do systému regionálních značek
- Podpora profesního vzdělávání k požadavkům trhu práce
- Snížení administrativní náročnosti při získávání dotací

2.7.7 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší podíl ekonomicky aktivních obyvatel ve srovnání s MSK. • Nižší podíl nezaměstnaných osob i dlouhodobě nezaměstnanostních ve většině obcí MAS (8,4%) oproti průměru MSK (10,5%). • Velký počet malých firem a řemeslníků. • Rozvinuté podnikání v oblasti služeb a stavebnictví. • Rozvíjející se průmyslové zóny v některých obcích. • Tradiční firmy s celosvětovým významem • Dobré podmínky pro zemědělství. • Dobré podmínky pro krátkodobou a příměstskou turistiku z velkých center. • Střední a velké zemědělské farmy se stabilizovanou ekonomikou a se zmodernizovaným vybavením. • Podpora podnikání samosprávou, mikroregiony a Sdružením obcí Hlučínska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoké hodnoty podílu nezaměstnaných osob v severním výběžku sledovaného území, přesahují 10% (Sudice, Rohov, Třebom). • Obecně se zvyšující nezaměstnanost v období od roku 2008. • Vysoký podíl obyvatel vyjíždí za zaměstnáním mimo region. • Postupný úbytek podnikatelů v zemědělství. • Nedostatečná nabídka prostor pro drobné podnikání. • Velmi nízká míra zpracování zemědělské výroby zemědělskými subjekty. • Vyšší vstupní náklady v porovnání se sousedním polským územím nižší konkurenceschopnost dovozům. • Nedostatek kvalifikované pracovní síly pro specializované obory. • Nedostatečně rozvinutá venkovská turistika a agroturistika. • Nedostatečné surovinové vybavení regionu • Nedostatečná propagace výrobků a služeb regionu, chybějící regionální značka. • Útlum tradičních lidových řemesel. • Nedostatek kapitálu a nižší konkurenceschopnost zejména u malých a středních podnikatelů. • Komplikovaná struktura majetkové držby, nedořešené majetkoprávní vztahy k půdě omezují rozvoj podnikání.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora místního prodeje, podpora zpracování a prodeje potravin, formou prodeje ze dvora, bedýnkového prodeje, regionálního trhu, inzerce. • Podpora obnovy tradičních řemesel – zachování kontinuity, příspěvek k turistické přitažlivosti regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stagnace celosvětové ekonomiky s přímým vlivem na strojírenské obory v regionu. • Nestabilní zemědělská politika. • Neblahý vliv makroekonomických ukazatelů (recese) na podnikání a zaměstnanost v oblasti. • Odliv firem (zejm. významnějších zaměstnavatelů) a zbývající kvalifikované

<ul style="list-style-type: none"> • Zavedení regionální značky – podpora a propagace lokálních výrobků a služeb místních firem. • Přeshraniční spolupráce. • Rekvalifikace a dalšího vzdělávání dle požadavků trhu práce. • Rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a ekologického zemědělství • Spolupráce podnikatelů, obcí v rozvojových aktivitách v rámci mikroregionů a MAS s využitím dotačních titulů. • Vymezení nových ploch a využití brownfieldů pro podnikání. • Zlepšení spolupráce mezi podnikateli, obecní samosprávou a školami při přípravě studentů na budoucí povolání. • Příchod nových investorů do regionu. • Diverzifikace zemědělství – např. energetické využití biomasy, technické plodiny, služby. • Decentralizované podnikání v oborech využívajících informační technologie a práci z domu – nezávislost na blízkosti center. 	<p>pracovní síly z oblasti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zánik malých a středních firem. • Nedostatek financí na rozvoj podnikání. • Klesající kvalita a absence služeb v důsledku klesající kupní síly v oblasti. • Obtížná zaměstnatelnost lidí s nízkou kvalifikací nebo s nízkou motivací pracovat s následkem rušení pracovních míst nebo dokonce celé výroby. • Sezónnost produkce, výkyvy trhu. • Modernizace znamenající další snižování pracovních míst a zvyšování nezaměstnanosti. • Zhoršující se dopravní a technická infrastruktura s negativním vlivem na výrobu a odbyt produkce místních podniků.
---	---

2.8 Životní prostředí

2.8.1 Základní geografické charakteristiky

Geomorfologicky náleží zájmové území do celku Opavská pahorkatina a podcelku Hlučínská pahorkatina. Ve tvarovém rázu krajiny jsou zastoupeny prvky rovinného a pahorkatého reliéfu. Základní rysy povrchových tvarů byly vtisknuty tomuto území činností kontinentálního ledovce a v době po jeho definitivním ústupu erozí a sedimentací. Povrch tvoří z velké části kvartérní uloženiny, tj. glaciáluální štěrky a písky, smíšený materiál morén a různě vyvinutý plášť eolických hlín, především nevápnitých sprašových hlín.

Horninové podloží je budováno čtvrtohorními říčními fluviálními uloženinami údolní nivy řeky Opavy. Převažují nivní uloženiny, povodňové hlíny, spodní souvrství nivy je tvořeno štěrky a písky.

2.8.2 Klimatické podmínky

Podle E. Quitta (1971) řadíme MAS Hlučínsko do klimatické oblasti MT 10 – mírně teplá oblast, kterou lze slovně charakterizovat dlouhým létem, teplým a mírně suchým, krátkým přechodným obdobím s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátkou zimou mírně teplou a velmi suchou, s krátkým trváním sněhové pokrývky. Kvantitativní hodnoty pro klimatickou oblast MT 10 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 30: Vybrané klimatické charakteristiky mírně teplé oblasti MT 10

	Klimatická oblast	MT 10
	Počet letních dnů:	40 – 50
	Počet mrazivých dnů:	110 – 130
	Průměrná teplota v lednu:	-2 až -3°C
	Průměrná teplota v červenci:	17 – 18°C
	Srážkový úhrn ve vegetačním období:	400 – 450 mm
	Srážkový úhrn v zimním období:	200 – 250 mm
	Počet dnů se sněhovou pokrývkou:	50 – 60

2.8.3 Nerostné bohatství

V území se nachází několik ložisek nerostných surovin (a s nimi souvisejících chráněných ložiskových území a dobývacích prostorů). Jedná se např. o těžené ložisko sádrovce v Kobeřicích a Hněvošicích, které je unikátní v rámci celé ČR. Dále jde o ložiska cihlářské suroviny (Bolatice, Hněvošice, Hlučín) a štěrkopísku (Kravaře, Třebom, Bolatice, Bělá, Chuchelná, Dolní Benešov, Zábřeh, Darkovice, Bohuslavice, Závada, Vřesina, Ludgeřovice, Oldřišov). Velká část z nich je již vytěžena, stále se těží štěrkopísku např. u Dolního Benešova a Bohuslavic. Ve východní části území zasahují ložiska uhlí a zemního plynu z Ostravska, Těsně za hranicí MAS v Petřkovicích, kde bylo na úpatí Landeku v roce 1780 poprvé v této oblasti nalezeno kamenného uhlí.

Těžba nerostných surovin představuje významný zásah do krajiny, v dlouhodobém horizontu však může přispět k jejímu významnému oživení např. z hlediska rekreace jako vodní plocha (viz příklad Hlučínské Štěrkovny), jako hodnotný přírodní prvek podporující biodiverzitu (např. pískovny, odkryv

v Kravařích apod.) a celkově zvyšuje rozmanitost krajiny. Problematické bylo v minulosti zavážení některých vytěžených prostor odpadem a nepřiměřené snahy o rekultivace.

2.8.4 Příroda a krajina

Příroda a krajina Hlučínska je i přes převážně zemědělský charakter z přírodního hlediska poměrně zajímavá a najdeme zde celou řadu přírodně hodnotných lokalit a chráněných území. Nachází se zde několik maloplošně zvláště chráněných území a lokalit evropské sítě soustavy Natura 2000, dále geologicky cenné lokality, menší lesní komplexy, přírodně hodnotné lokality v nivě řeky Opavy a tradiční venkovské krajinné prvky jako zahrady, aleje, liniová zeleň nebo skupiny stromů.

2.8.5 Koeficient ekologické stability

Z hlediska ekologické stability se jedná o krajinu spíše méně stabilní. Koeficient ekologické stability vyjadřuje podíl ekologicky významnějších ploch (lesy, pastviny, mokřady, rybníky, sady, louky atd.) k plochám s nízkou ekologickou stabilitou (zastavěná plocha, orná půda, chmelnice, vinice atp.). Dle koeficientu ekologické stability rozdělujeme území na:

- KES do 0,39: území nestabilní
- KES 0,40 – 0,89: území málo stabilní
- KES 0,90 – 2,99: území mírně stabilní
- KES 3,00 – 6,19: území stabilní
- KES 6,20 a výše: území relativně přírodní

Celkově je koeficient ekologické stability na území MAS Hlučínsko 0,4, což je významně pod průměrem celé ČR (1,1) a průměrem Moravskoslezského kraje (1,3). Také v sousedním MAS Opavsko je koeficient ekologické stability vyšší (1,0). Je to dáno především nižší výměrou lesa a vyšším podílem orné zemědělské půdy a menší segmentací krajiny na většině území MAS Hlučínska.

Mezi obce s krajinou ekologicky stabilní patří Bělá, Dobroslavice, Chuchelná, Šilheřovice, Vřesina a Závada, tedy obce spíše v zalesněnější severovýchodní části území. Naopak nejnižší ekologická stabilita je v obcích v západní části území Chlebičov, Oldřišov, Rohov, Sudice, Štěpánkovice a Třebom, kde výrazně převažuje podíl orné půdy a chybí více větších i menších krajinných prvků.

Tabulka 31: Koeficient ekologické stability krajiny

<i>Obec</i>	<i>KES</i>	<i>Obec</i>	<i>KES</i>	<i>Obec</i>	<i>KES</i>
Bělá	0,92	Chlebičov	0,09	Služovice	0,28
Bohuslavice	0,63	Chuchelná	1,10	Strahovice	0,14
Bolatice	0,48	Kobeřice	0,33	Sudice	0,07
Darkovice	0,21	Kozmice	0,51	Šilheřovice	1,11
Děhylov	0,62	Kravaře	0,37	Štěpánkovice	0,11
Dobroslavice	1,59	Ludgeřovice	0,83	Třebom	0,10
Dolní Benešov	0,53	Markvartovice	0,27	Velké Hoštice	0,28
Hať	0,33	Oldřišov	0,06	Vřesina	1,54
Hlučín	0,43	Píšť	0,67	Závada	1,28
Hněvošice	0,30	Rohov	0,06	MAS Hlučínsko	0,4

Zdroj: ČSÚ 2013

2.8.6 Zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000

V území se nachází řada lokalit chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny. Jsou zajímavé nejen z pohledu přírodního, ale také z pohledu rekreačního a vzdělávacího. Jedná se o tato území:

Tabulka 32: Chráněná území v MAS Hlučínsko

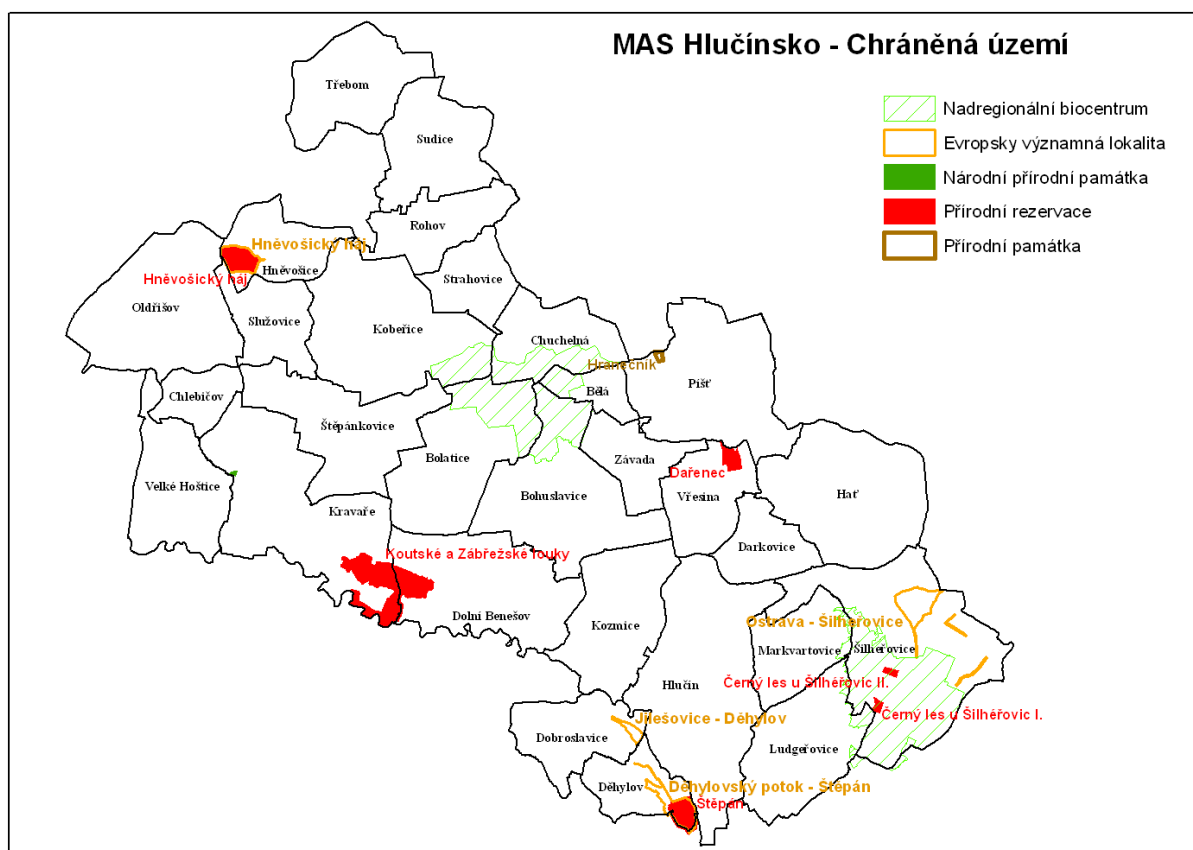
Název	Obec	Rozloha (ha)	Kategorie ochrany	Stručný popis
Koutské a Zábřežské louky	Kravaře, Zábřeh u Hlučína	197,3	PR	Předmětem ochrany je komplex nivních luk, mokřadů, rozptýlené zeleně se zbytky mrtvých ramen a periodicky zaplavovaných tůň.
Odkryv v Kravařích	Kravaře	1,3	NPP	Jedinečný profil sálského zalednění, které zde zanechalo souvkové hlíny a štěrkopísky.
Hněvošický háj	Hněvošice	67,7	PR	Přirozená lipová doubrava s prvky karpatské květeny, refugium místní fauny listnatých lesů nižších poloh.
Černý les u Šilheřovic I	Šilheřovice	8,0	PR	Bukový prales typický pro Oderskou nížinu.
Černý les u Šilheřovic II	Šilheřovice	7,7	PR	Pozůstatek původních podmáčených dubových bučin v lokalitě zvané Komora, doklad vývoje lesních ekosystémů v Ostravské pánvi a Hlučínské pahorkatině.
Dařanec	Vřesina u Opavy	32,9	PR	Dubová bučina tvořící pozůstatek přirozené lesní a bylinné skladby glaciálu plošin Hlučínské pahorkatiny.
Štěpán	Děhylov	47,0	PR	Původní rybník a mokřady s tůňmi v nivě řeky Opavy, obklopené fragmenty lužních lesů jilmových doubrav a mokřadními olšinami.
Hranečník	Píšť	4,93	PP	Rozvolněný porost stárnoucí kmenoviny borovice lesní s několika desítkami hnízd volavky popelavé.
Děhylovský potok – Štěpán	Děhylov	80,2	EVL	Předmětem ochrany kučka ohnivá, vážka jasnokvrná a piskoř pruhovaný.
Jilešovice - Děhylov	Dobroslavice	20,7	EVL (PR)	Předmětem ochrany modrásek bahenní.
Ostrava - Šilheřovice	Šilheřovice	101,4	EVL (PR)	Golfové hřiště a přilehlé aleje u obce Šilheřovice. Předmětem ochrany páchník hnědý.
Heřmanský stav - Odra - Poolší	Šilheřovice	3100,8	PO	Předmětem ochrany bukáček malý, ledňáček říční a slavík modráček.

Zdroj: Data ÚAP, AOPK, KÚ MSK

Pozn.: PO – ptačí oblast, EVL – evropsky významná lokalita, PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka, NPP – národní přírodní památka

Poloha chráněných lokalit je zobrazena na následujícím obrázku. Celkově je podíl zvláště chráněných území v MAS Hlučínsko nižší než v rámci ČR nebo Moravskoslezského kraje, což je však z velké části dané tím, že v MAS Hlučínsko se nenachází žádné velkoplošně zvláště chráněné území. Podíl CHÚ je srovnatelný s MAS Bohumínsko a vyšší než v sousední MAS Opavsko.

Obrázek 2: Chráněná území v MAS Hlučínsko

Na obrázku jsou také zaznamenána nadregionální biocentra, která jsou z hlediska přírodních hodnot další významnou strukturou v území, jakožto hlavní součást územního systému ekologické stability. Územní systém ekologické stability (ÚSES) je významnou, avšak doposud pouze z malé části využívanou možností, jak zlepšit stav krajiny. Malá preference realizace biokoridorů je zapříčiněna např. problematickou a roztříštěnou vlastnickou strukturou, nerealizovanými komplexními pozemkovými úpravami a nedostatkem finančních prostředků.

Avšak v prostředí MAS Hlučínsko je právě v územním systému ekologické stability veliký potenciál, jak zajistit ochranu a rozvoj krajinné zeleně. Navíc realizace ÚSES může pomoci zajistit lepší prostupnost území pro živočichy, snížit riziko eroze a zvýšit diverzitu krajiny.

2.8.7 Památné stromy

Na území MAS se nachází několik cenných stromů, co do svého stáří nebo mohutnosti. Několik z nich bylo vyhlášeno památnými stromy. Jedná se o tyto:

Tabulka 33: Památné stromy na území MAS Hlučínsko

Obec	Strom	Obec	Strom
Kravaře	Lípa malolistá u fary	Hlučín	Buk lesní červenolistý
Oldřišov	Metasekvoj čínská	Hlučín	Javor mléc u Domu dětí a mládeže v Hlučíně
Bohuslavice	Dominikův dub		
Bohuslavice	Struhalův dub	Hlučín	Lípa malolistá u Kromrového mlýna
Dobroslavice	Lípa velkolistá u Sýkorů	Ludgeřovice	Janova lípa

<i>Obec</i>	<i>Strom</i>	<i>Obec</i>	<i>Strom</i>
Hlučín	Buk lesní v parčíku u polikliniky	Šilheřovice	Tisovec u hájenky

Zdroj: Data ÚAP

Velmi cenné jsou také solitéry nebo výsadby ovocných stromů v zahradách, sadech a alejích. V monitoringu provedeném v letech 2012-2013 v rámci projektu „Ovocnářské vzdělávání na Hlučínsku“ byly zmapovány a hodnoceny staré a krajové odrůdy, které byly zaznamenány do mapové databáze na webové stránce (ovoce.hlucinsko.eu). Na základě projektu byly nebo jsou realizovány další navazující projekty, jako jsou Genofondový sad ve Vřesině a další genofondové plochy v obcích Oldřišov, Závada a Hať. Tyto projekty mohou napomoci uchovat cenný genofond místních odrůd pro příští generace a jsou aplikovatelné i v dalších obcích při plánovaných výsadbách.

2.8.8 Obecní a krajinná zeleň

V minulých desetiletích docházelo vedle architektonických proměn obcí, jejich veřejných prostor také ke změnám, které postihly zeleň. Mnoho veřejných prostranství prochází v posledních letech rekonstrukcí, jejíž součástí je často i revitalizace zeleně. Je na místě, aby se při tom dbalo na takovou skladbu vysazovaných stromů a keřů, která bude respektovat tradiční venkovský charakter těchto prostor.

Zajímavý prvek zeleně tvoří parková zeleň v okolí zámků. Jedná se např. o zámky v Kravařích, Velkých Hošticích, Dolním Benešově, Chuchelné, Šilheřovicích, Hlučíně nebo Oldřišově. Zámecké zahrady, parky a zeleň na veřejných prostranstvích patří obecně mezi nejvíce vnímané jevy mezi obyvateli jednotlivých obcí, kdy je důležitý nejen stav samotné zeleně, ale také související mobiliář a další vybavenost. Veřejná prostranství (nejen parky) reflektují místní obyvatel zejména ve spojitosti s užitkovostí takového prostoru pro volnočasové aktivity, rekreaci, cykloturistiku, pobyt pro rodiny s dětmi atd.

Stav zeleně mimo obce poznamenalo především ve druhé polovině 20. století hospodaření jednotných zemědělských družstev. V této době byly utvořeny velké celky a došlo k necitlivým zásahům do krajiny scelováním pozemků a rušením remízků, mezí a menších lesních porostů. Tato opatření mají dodnes za následek značně narušené odtokové poměry a vodní režim v krajině, znečištění vod a degradaci půdy, likvidaci stanovišť rostlin a živočichů, kteří měli přirozený ekosystém zemědělskou krajinu.

Uvedené zásahy do zemědělské krajiny společně s intenzivním hospodařením, nadměrnou chemizací postupně nastartovaly proces ztráty přirozené úrodnosti půdy, výrazné snížení schopnosti retence vody v krajině, snížení biologické rozmanitosti a snížení početnosti druhů vázaných na zemědělskou krajinu. Obnova krajinné zeleně může kromě řešení nastíněných problémů přispět i k adaptaci na změny klimatu, a to především lepším zadržením vody v krajině a ochranou před extrémními výkyvy počasí.

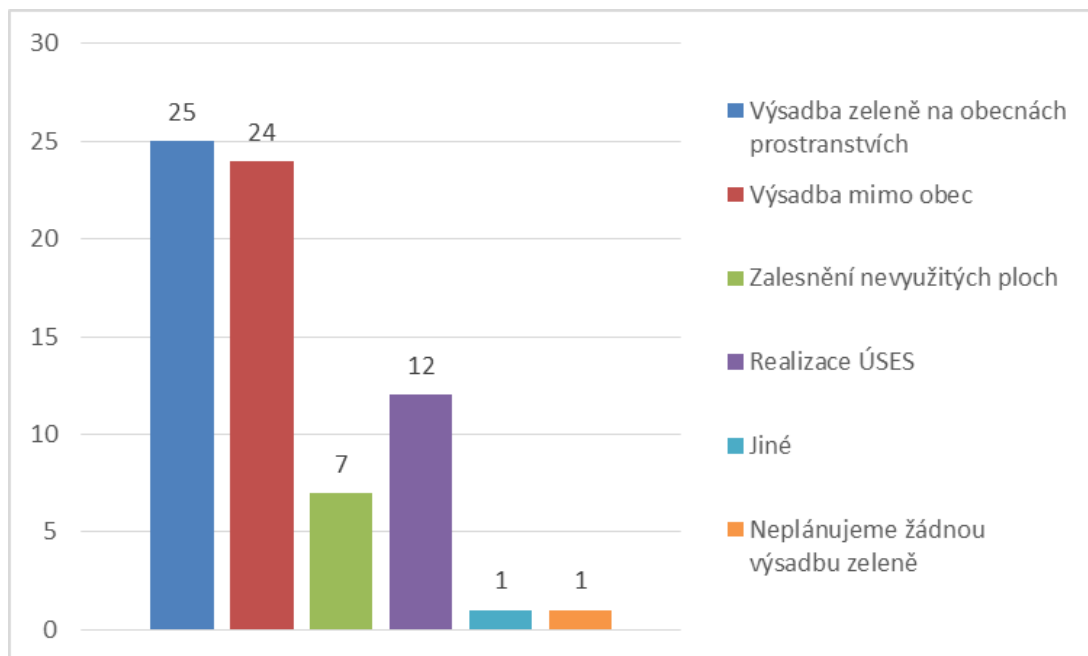
Péče o stávající krajinné prvky a zakládání nových je přínosné zejména v katastrofách obcí s velkou mírou zornění, velkými bloky zemědělské půdy a malým podílem stabilních krajinných prvků.

V rámci dotazníkového šetření mezi starosty byl zjišťován stav zeleně v jednotlivých obcích. 5 obcí označilo stav zeleně v obcích za bezvadný a 23 za uspokojivý. Pouze v jedné obci (Dobroslavice) byl stav zeleně označován jako neuspokojivý. Obce zeleň průběžně obnovují a dosazují, a především na veřejných prostranstvích, parcích a liniovou zeleň podél komunikací a cyklostezek.

Obce byly dále dotazovány na jejich záměry v oblasti výsadeb zeleně. Velká většina z nich plánuje provádět další výsadby zeleně na obecních prostranstvích a také v krajině mimo obec. Relativně

vysoký zájem je také o výsadby související s územním systémem ekologické stability. Část obcí plánuje zalesnění nevyužívaných ploch.

Graf 10: Plánované výsadby zeleně v obcích MAS Hlučínsko

Zdroj:
Dotazní

kové šetření 2014

2.8.9 Ovzduší

Kvalita ovzduší je úzce spojena s průmyslovou výrobou, dopravou a lokálními topeništi. Oblast MAS Hlučínsko se nachází v sousedství ostravské průmyslové oblasti a současně u hranic s Polskem a je tedy vystavena intenzivnímu přenosu znečišťujících látek z těchto oblastí, čímž je negativně ovlivňována kvalita zdejšího ovzduší.

Tomu odpovídá i vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. Z datového modelu ČHMÚ vyplývá, že v území jsou překračovány imisní limity pro ochranu zdraví lidí pro polévatý prach (PM_{10}) a benzo(a)pyren (polycyklické aromatické uhlovodíky). Jsou dodržovány imisní limity pro roční průměr u PM_{10} , avšak jsou překračovány imisní limity pro denní koncentrace. Výše překročení klesá od východu na západ se vzdáleností od Ostravy. Situace v MAS Hlučínsko je mírně lepší než situace na Ostravsku a Karvinsku, avšak v rámci ČR patří mezi více znečištěné regiony. Toto je dobře patrné na následujících přehledkách.

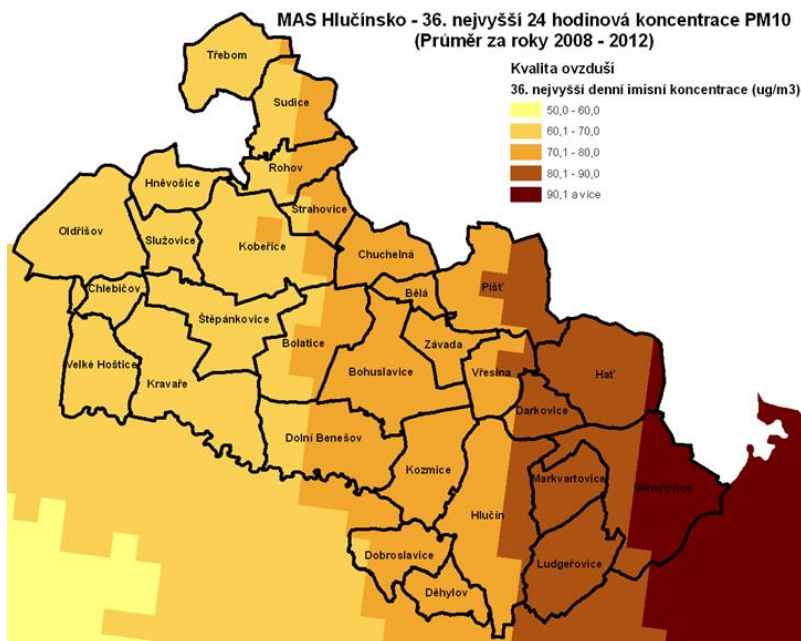
Na většině území jsou také překročeny imisní limity pro přízemní ozon, což je ovšem dlouhodobě celorepublikový problém. Ostatní imisní limity jsou dodržovány, což je významný pokrok např. oproti období na počátku devadesátých let.

Na území MAS Hlučínsko se nenachází žádná stanice imisního monitoringu, je tedy nutné vycházet především z těchto modelů a empirické zkušenosti místních obyvatel. Nejbližší měřicí stanice se nacházejí v Opavě, Bohumíně a Ostravě. Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina obcí nezajišťuje pro své obyvatele pravidelné informování o kvalitě ovzduší, výjimečně (např. Kravaře) je informování zajištěno např. na webových stránkách odkazem na Český hydrometeorologický ústav. To je řešeno nepravidelně především za významně nepříznivých rozptylových podmínek.

Ačkoliv je území MAS Hlučínsko velmi ovlivňováno zdroji z Ostravska, lokálně je kvalita ovzduší dána také vytápěním v rodinných domech. V téměř všech obcích je zajištěna plynofikace, přičemž vytápění

plynem je často kombinováno (z důvodu úspory finančních prostředků) s vytápěním uhlím, biomasou nebo elektřinou. Problémem z hlediska znečištění ovzduší je zejména nekvalitní spalování uhlí, případně spolu spalování domovního odpadu. Obnovitelné zdroje energie jsou (s výjimkou dřeva) k vytápění využívány pouze v malé míře. Zde je prostor ke zlepšení, kdy jednotlivé obce mohou podporou ekologických způsobů vytápění a zateplování výrazně přispět ke zlepšení kvality ovzduší. Další zdrojem znečištění ovzduší je doprava. Nejvíce se jedná o silnice I/46 (výhledově zpracována přeložka v obci Služovice) a zejména pak v okolí silnice I/ 56. Pozornost je třeba věnovat také čištění cest. Doprava je také zdrojem hlukového znečištění – viz dále.

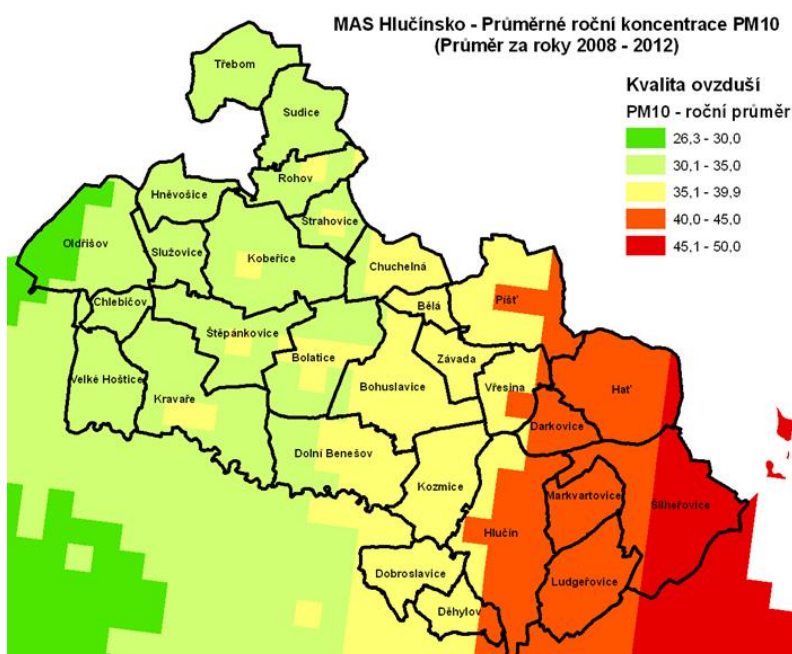
Obrázek 3: Překračování imisních limitů pro polétavý prach (PM_{10}) – 24 hodinové koncentrace

Přehledka znázorňuje 36. průměrnou nejvyšší denní imisní koncentraci v čtvercové síti 1krát 1 km. Maximální možný počet překročení hodnoty $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pro denní koncentrace polétavého prachu je 35 krát za rok. Pokud je 36. nejvyšší hodnota nižší než $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, znamená to, že imisní limit byl dodržen. Dle obrázku tedy došlo k překročení imisního limitu na celém území MAS Hlučínsko.

Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 4: Překračování imisních limitů pro polétavý prach (PM_{10}) – roční průměr

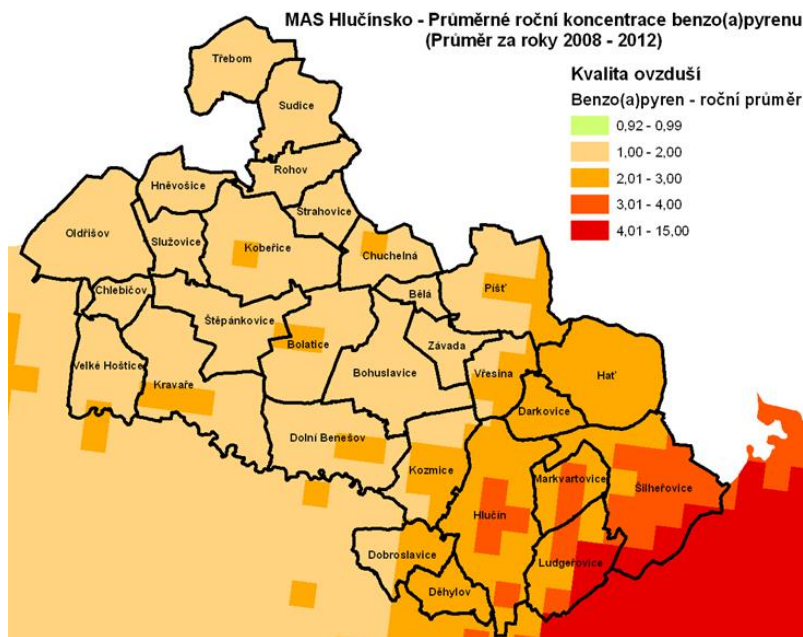

Roční imisní limit pro imisní koncentrace polétavého prachu je $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Přehledka znázorňuje roční průměry imisních koncentrací v čtvercové síti 1krát 1 km za období 2008-2012. Z přehledky je patrné, že dlouhodobě dochází k překračování tohoto imisního limitu ve východní části MAS Hlučínsko (červená a oranžová barva).

Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 5: Překračování imisních limitů pro benzo(a)pyren – roční průměr

Roční imisní limit pro imisní koncentrace benzo(a)pyrenu je $1 \text{ ng}/\text{m}^3$. Přehledka znázorňuje roční průměry imisních koncentrací v čtvercové síti 1krát 1 km za období 2008-2012. Z přehledky je patrné,

že dlouhodobě dochází k překračování tohoto imisního limitu na celém území MAS Hlučínsko, situace je lepší v západní části území s rostoucí vzdáleností od Ostravy.

Zdroj: ČHMÚ

Na obecní úrovni jsou možnosti řešení omezené. Spočívají především v environmentální osvětě, realizaci úspor energie, modernizaci spalovacích zařízení (kotle), případně výsadbách zeleně do vhodných lokalit.

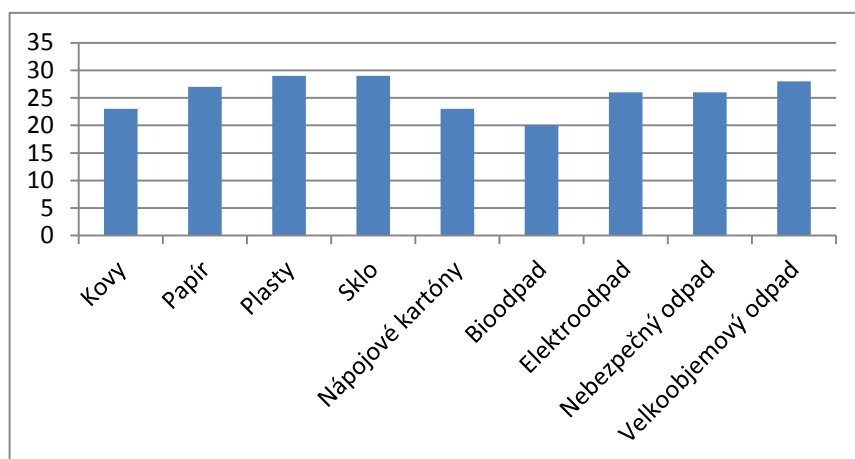
2.8.10 Odpady

Třídění odpadů v obcích již dosáhlo přijatelné úrovně, je zajištěno třídění základních druhů komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, velkoobjemový odpad, nebezpečný odpad, elektroodpad apod.). Obce dále zajišťují sběr komunálního odpadu, který je ve většině případů zajišťován v intervalu 1krát za 2 týdny, případně 1krát týdně. Svoz odpadů zajišťují v nejvíce případech společnosti Marius Pedersen a.s. a OZO Ostrava s.r.o. - provozovna Ostrava Přívoz a AVE CZ.

Do systému sběru komunálního odpadu je také ve většině obcí (dle dotazníkového šetření) zapojena řada menších firem nevýrobního charakteru (tj. působících např. v oblasti služeb apod.).

Z následujícího grafu je patrné, že je v obcích MAS zajištěna separace většiny základních druhů odpadů.

Graf 11: Počet obcí zajišťujících sběr dané suroviny

Zdroj: Dotazníkové šetření 2013

Dle Strategie území správního obvodu ORP Kravaře v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti a krizového řízení jsou problémem černé

sklárky a odpad podél cest. Jedná se o celoplošný jev, černé sklárky i odpad podél cest se v nepravidelných intervalech vyskytuje ve většině obcí. V rámci dotazníkového šetření byl problém černých skládek uváděn u 11 obcí.

Až na výjimky panuje v řešených obcích (Kravaře, Bolatice, Chuchelná, Kobeřice, Rohov, Strahovice, Sudice, Štěpánkovice, Třebom) spokojenost se službami svozových firem. Sběrné dvory a sběrná místa se nacházejí v řešeném území SO ORP Kravaře v dostatečné míře. Pouze v Kobeřicích by rádi transformovali stávající sběrné místo na sběrný dvůr. Rozšířit sběrný dvůr chtějí také v Bolaticích, o vybudování sběrného místa či sběrného dvoru usilují také v Sudicích. Také v Třebomi není sběrný dvůr či sběrné místo, což však není vnímáno jako nedostatek.

Všechny obce v řešeném území se shodují na tom, že je potřeba řešit doposud stále otevřenou problematiku likvidace biologicky rozložitelného odpadu.

Dle obdobné strategie pro SO ORP Hlučín byly identifikovány tyto významnější problémy:

- výskyt černých skládek (malého rozsahu)
- nepořádek v okolí sběrných míst a přistavených kontejnerů na velkoobjemový odpad
- nedisciplinovanost občanů v oblasti třídění odpadů

V rámci strategie pro území SO ORP Kravaře byla řešena také možnost spolupráce mezi obcemi. Byly uváděny možnosti, které je možno zobecnit na celé zájmové území:

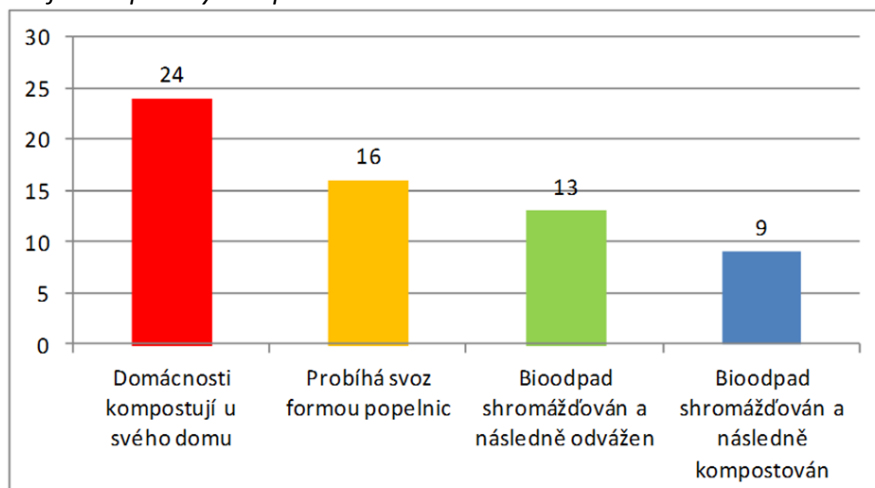
- sběr a likvidace bioodpadů (spolupráce na likvidaci biologicky rozložitelného odpadu)
- spolupráce při plnění kvót pro odvoz elektroodpadu (odpadla by nutnost skladování)
- založení společné právnické osoby na zpracování a prodej dřevěného odpadu (výroba peletek, briket), recyklace plastů (ve spolupráci s PF Chuchelná)
- společná poptávka u svozových firem (sdružené nákupy na svoz odpadu - slevy), e-aukce na odpady
- systém elektronické evidence např. na rodiny - pokles množství komunálního odpadu díky efektivnějšímu třídění
- společný nákup sběrného vozu a svážení komunálního odpadu z obcí SOH (možná úspora finančních prostředků)

Nakládání s bioodpadem

Separace bioodpadu dosahuje nižší úrovně než u výše zmíněných druhů odpadu. Díky venkovskému charakteru území s rodinnými domy funguje z významné míry likvidace bioodpadu domácím kompostováním. Přesto je v řadě obcí stále značný podíl bioodpadu v komunálním odpadu, což zvyšuje náklady na jeho odvoz a separaci. Některé obce zajišťují sběr a odvoz bioodpadu prostřednictvím hnědých popelnic.

V rámci dotazníkového šetření na obcích bylo uváděno, že nejčastější způsob kompostování je přímo na zahradě u domu, kdy se bioodpad nedostane vůbec do veřejného systému nakládání s odpady. Jedná se o optimální a nejméně nákladný způsob. Další způsoby nakládání s bioodpadem jsou uváděny v následujícím grafu.

Graf 12:: Způsoby kompostování na úrovni obcí

Zdroj: Dotazníkové šetření 2014

Dle výše uvedené strategie se v SO ORP Kravaře neneviduje čistě zařízení pro nakládání s BRO. V obcích se řeší především likvidace zeleně a dalšího odpadu z okolí domů zahrad a veřejných prostranství. Tento druh odpadů je buď svážen na vytyčená místa v obcích a následně odvážen v pravidelných intervalech svozovou společností, nebo je ukládán na určené místo. Tzv. zelený odpad ze zahrad do určených míst dováží jen občané dané obce, příp. je takto vytyčených míst v jedné obci vícero a pracovníci technických služeb jej svážejí následně na jedno místo.

SO ORP Hlučín má k dispozici dvě velké kompostárny (jedna v obci Markvartovice a druhá mimo SO ORP Hlučín v Ostravě Hrušově) a další dvě menší kompostárny v Hlučíně a Markvartovicích. Mnoho obyvatel chová drobné zvířectvo a vlastní kompostéry, proto je velká část biologicky rozložitelného odpadu (BRO) zužitkována. Současně je ze strany obyvatel využívána také možnost placeného svozu BRO svozovými společnostmi s následným odvozem na výše uvedené kompostárny. Pro SO ORP Hlučín je kapacita kompostáren dostatečná a v dobré dojezdové vzdálenosti.

Několik obcí v minulých letech poskytlo svým občanům domácí kompostéry pořízené v rámci projektu OPŽP.

Malá část bioodpadu pochází z kalů z čištění komunálních odpadních vod. Dalším zdrojem jsou odpady pocházející ze zpracování dřeva a odpady spojené se zemědělstvím (rostlinnou i živočišnou výrobou).

2.8.11 Ekologické zátěže a brownfields

Ekologické zátěže a brownfields patří často k dlouhodobým problémům. V nemálo případech jsou dědictvím z minulosti, jejich řešení pak také znesnadňují vlastnické spory nebo nedostatek financí na jejich likvidaci či rekultivaci. Z více hledisek (ekonomické, estetické, environmentální) je žádoucí využití těchto ploch, ať už v podobě rekultivace, revitalizace, rekonstrukce objektu a zejména pak nalezení vhodného využití.

Mezi staré ekologické zátěže řadíme především uzavřené, technicky nevyhovující skládky odpadů, které vznikly v minulosti nebo byly provozovány na základě zvláštních podmínek, a také nevyužívané plochy dřívějších výrobních podniků.

Je třeba dodat, že evidence starých ekologických zátěží a brownfields je neúplná a nejednotná, evidenci vede více subjektů, metodika je často rozdílná. Proto je nutné v jednotlivých případech aktuální stav ověřit, což bylo v rámci zpracování analytické části provedeno u starostů jednotlivých obcí. Níže je uveden přehled starých ekologických zátěží a brownfields dle dat z územně analytických podkladů SO ORP Opava, Kravaře a Hlučín.

Tabulka 34: Staré ekologické zátěže a brownfields v území MAS Hlučínsko

Obec	Název a základní charakteristika	Obec	Název a základní charakteristika
Dobroslavice	Bývalý zemědělský areál	Markvartovice	Skládka Markvartovice Bývalý teletník
Dolní Benešov	MSA, a.s. Benzina, s.r.o. ČS PHM Dolní Benešov	Závada	Kaménka
Oldřišov	Masospol – bývalý vepřín Bývalá družstevní pískovna	Hať	Selvická ulice
Velké Hoštice	Pekliska	Hlučín	Pod cihelnou Skládka Hlučín, Za loukou
Chlebičov	Skládka	Ludgeřovice	Bývalá pískovna Skládka Ludgeřovice
Bohuslavice	Na Palarni – velký dvůr a bývalý lihovar Skládka Bohuslavice	Kobeřice	Olšina – skládka TKO Rozestavěné nákupní středisko
Darkovice	U hřiště	Rohov	Skládka TKO
Bolatice	Skládka TKO v Borové Zemědělský areál Opavice a.s.	Služovice	Bývalý obchod na Vrbce
Kravaře	Kravaře – Kouty – Olšina – skládka TKO	Sudice	Bývalý zemědělský areál Bývalá evangelická škola
Strahovice	Za Točnou - Skládka TKO	Třebom	U mlýna - Skládka TKO
Štěpánkovice	U ulice Jasanová, poblíž „U Bartošovce“ - Skládka TKO	Závada	Bývalý státní statek

Zdroj: Data ÚAP (SO ORP Opava, Hlučín, Kravaře), dotazníkové šetření

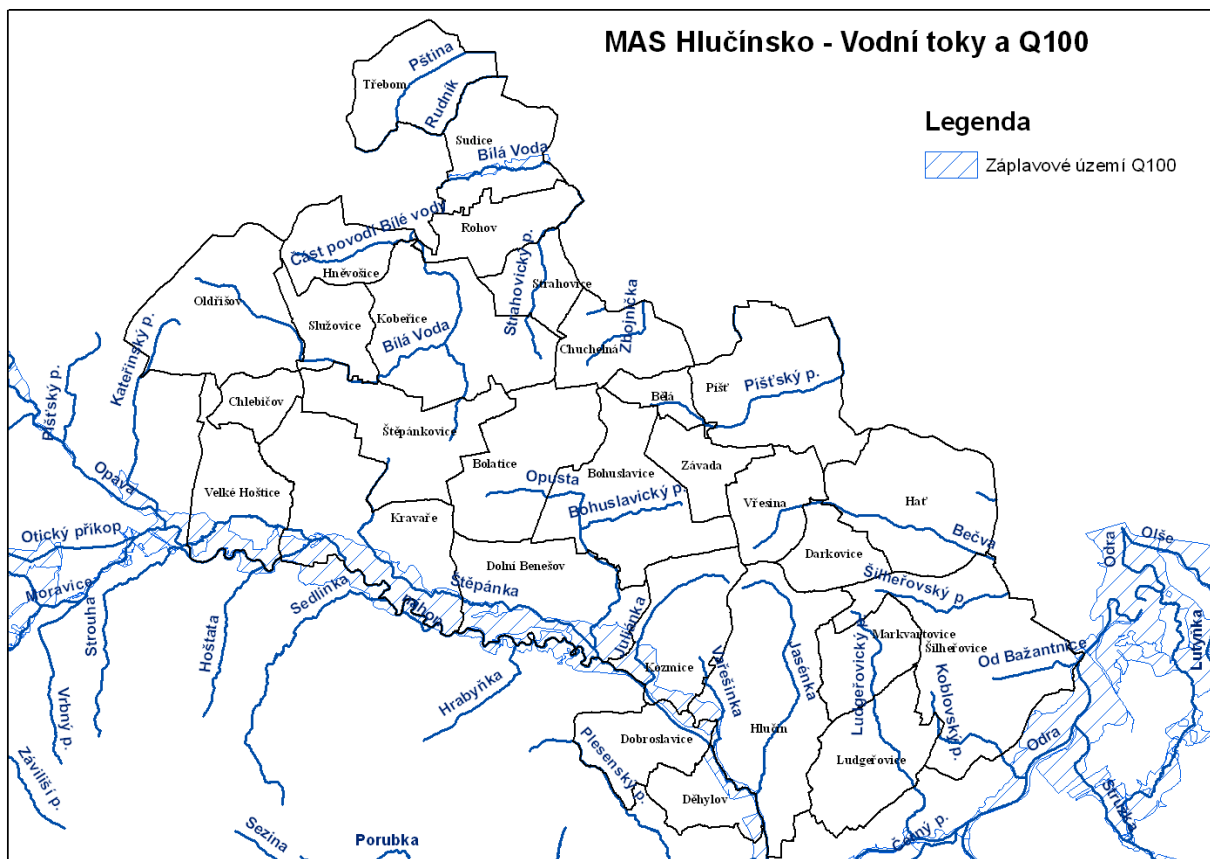
2.8.12 Vodní hospodářství

Nejvýznamnějším tokem na území MAS Hlučínsko je bezpochyby řeka Opava, která tvoří část jižní hranice území. Řeka pramení v Hrubém Jeseníku a v Ostravě se vlévá do řeky Odry. Dále se zde nacházejí méně významné vodní toky, jako jsou např. Opusta, Bohuslavický potok, Bílá Voda, Šilheřovský potok, Strahovický potok, Vřesinka, Jasénka, Ludgeřovický potok a řada dalších menších vodotečí, z nichž část ústí do řeky Opavy a část odtéká směrem do Polska.

Dále se zde nachází několik významnějších vodních ploch, a to především Šterkovna v Hlučině, rybníky Nezmar, Přehyně, Bezedno, Rakovec, Chobot, Bobrov, Kamenec a Paškův rybník okolo Dolního Benešova, Chobot, Bobrov a Lihovarský rybník v Bohuslavicích, Poštovní rybník v Dobroslavicích nebo Štěpán v Děhylově. Dále se zde nachází řada dalších menších vodních ploch, především rybníků (Hněvošice, Markvartovice, Ludgeřovice, Kobeřice, Kozmice, Oldřišov atd.) a nádrží (Hať, Píšť).

Tyto vodní plochy mají jak význam vodohospodářský, tak pro produkci ryb a zejména v případě Šterkovny také rekreační, kdy tato vodní plocha je atraktivní lokalitou pro návštěvníky z Opavska a Ostravska. Celkový podíl vodních ploch v území je 2,3 % a je srovnatelný se situací v ČR (2,1 %) i se situací v Moravskoslezském kraji (2,1 %).

Obrázek 6: Vodní toky a záplavové území Q_{100} v MAS Hlučínsko

Zdroj: VÚV

Znečištění vod

Jakost vod je sledována celorepublikově, ovšem pouze na významnějších tocích. V rámci MAS Hlučínsko je sledován tok řeky Opavy, kdy jakost vody je v celém tomto úseku zařazena do III. třídy jako mírně znečištěná voda. Oproti období devadesátých let se jedná o významný posun, neboť v r.

1992 byla jakost vody v Opavě hodnocena jako velmi silně znečištěná. Dle Plánu oblasti povodí Odry je většina vodních toků hodnocena jako riziková a nevyhovující. Např. Opusta je řazena mezi nejvíce znečištěné toky v povodí Odry, kdy je zařazena do V. třídy jako velmi silně znečištěná vlivem vysokého organického znečištění a vysokým obsahem amoniakálního dusíku a nerozpuštěných látek. Špatná kvalita je způsobena plošným znečištěním a vypouštěním komunálních odpadních vod. Obdobná situace je např. u Bílé vody, kde je negativní stav způsoben komunálním znečištěním a znečištěním důlními vodami ze sádrovcových dolů v Kobeřicích.

Výzkumný ústav vodohospodářský zjišťuje stav povrchových vod. Dle těchto údajů je chemický stav vodních toků v severní části území dobrý, naopak v jižní části území je stav zhoršený. Je to dáno jednak krátkou délkou toků v severní části území, jednak přítomností řeky Opavy v jižní části území a výskytem větších sídel v jižní části území podél toků (Opava, Kravaře, Dolní Benešov, Hlučín).

V odpovědích dotazníkového šetření je uváděno znečištění povrchových vod cca u 1/3 obcí – tento problém je uváděn u Bohuslavic, Darkovic, Hať, Hlučína, Chlebičova, Kobeřic, Kravař, Markvartovic a Strahovic.

Jako hlavní zdroje znečištění vod je v dotazníkovém šetření uváděno vypouštění znečištěných odpadních vod ze septiků a žump (Bohuslavice, Darkovice, Hať, Hlučín, Hněvošice, Kobeřice), zemědělská činnost (Darkovice, Hať, Hlučín, Strahovice, Vřesina, Kobeřice), chybějící kanalizace (Ludgeřovice, Markvartovice, Kobeřice) a další.

Povodňové ohrožení

Povodně dělíme na povodně vznikající rozlivem vod ve vodních tocích (tj. především za jarního tání a dlouhotrvajících srážek) a dále na bleskové povodně, kdy větší množství srážek spadne v relativně krátkém čase na malém území.

Problematika povodní z řeky Opavy trápí zájmové území pouze okrajově. Kolem řeky Opavy je vymezeno záplavové území Q_{100} (rozliv stoleté vody) a aktivní zóna záplavového území. Nachází se na územích obcí Velké Hoštice, Kravaře, Dolní Benešov, Kozmice, Dobroslavice, Děhylov a Hlučín. Obyvatelé a nemovitosti jsou však více ohroženi pouze v Kravařích a Velkých Hošticích, v ostatních obcích nezasahuje záplavové území stoleté vody do obydlené zástavby.

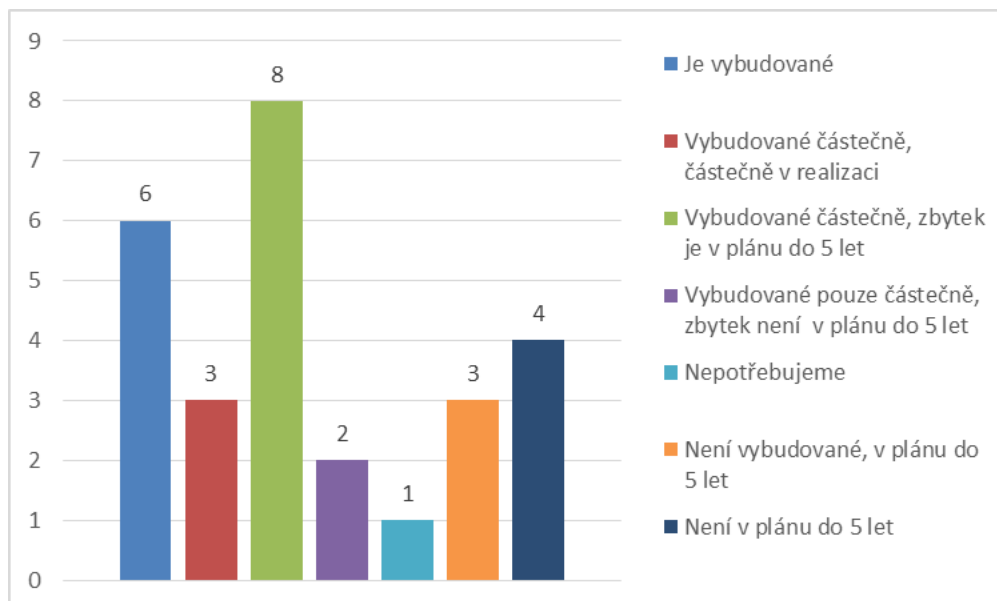
Za přívalových srážek během bleskových povodní se povodňové riziko může týkat i menších toků. Tato situace je v podstatě nepředvídatelná a může se objevit prakticky kdekoliv. Zde dochází jak k ohrožení nemovitostí, tak mnohem častěji k nevratnému odnosu půdy a k půdní erozi. K tomuto typu povodní dochází nepravidelně a není možné je předvídat. Riziko takovýchto povodní je dle dotazníkového šetření zmiňováno ve většině obcí.

Část obcí v zájmovém území řeší ochranu před povodněmi komplexně a mají zpracovány studie řešící tuto problematiku (Šilheřovice, Vřesina, Bohuslavice, Chuchelná a další), případně protipovodňová opatření plánují (Hlučín, Dobroslavice) nebo již ochranná opatření realizovali. Mezi stávajícími protipovodňovými opatřeními jsou uváděny suché poldry (např. Bělá, Bolatice, Hať, Ludgeřovice, Píšť, Bohuslavice), hráze (Velké Hoštice, Dolní Benešov, Markvartovice), retenční nádrže (Hať, Vřesina) nebo plocha rozlivu (Ludgeřovice). Nejedná se o úplný výčet.

Unikátní je v tomto případě obec Bolatice, kde byly vybudovány suché poldry, které zajišťují komplexní ochranu před povodněmi z přívalových srážek a kde byla vybudována naučná stezka k tomuto tématu.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že alespoň částečně vybudované protipovodňové zabezpečení (ať už dokončené, realizované nebo částečně vybudované) mají dvě třetiny obcí. Menší část obcí protipovodňové zabezpečení nemá a některé jej plánují – viz graf a záměry obcí v oblasti ŽP.

Graf 13:: Stav protipovodňových opatření v obcích MAS Hlučínsko

Zdroj: Dotazníkové šetření 2013, 2014

Z hlediska vodní eroze na zemědělské půdě jsou (dle dostupných dat – EKOTOXA 2014) nejvíce ohrožené zemědělské obce v severozápadní části území MAS Opavsko a dále v Děhylově a Dobroslavicích. Souvisí to se sklonitostí pozemků, plochami orné půdy, typem půd a dalšími charakteristikami půd a pokryvu. Přednostně v těchto územích mají protierozní opatření nejvyšší význam.

V územních plánech jednotlivých obcí, komplexních pozemkových úpravách nebo v Plánu oblasti povodí Odry jsou navržena protierozní opatření – např.:

- revitalizace Opusty v Bohuslavicích,
- protierozní opatření a retenční nádrž v Kobeřicích,
- hráze podél řeky Opavy v Kravařích, protipovodňová a protierozní opatření v Rohově,
- záchytný příkop ve Strahovicích,
- suchý poldr a odvodný příkop ve Štěpánkovicích,
- zkapacitnění koryta a retenční nádrže v Hati,
- suché vodní nádrže v Bohuslavicích a Děhylově,
- retenční nádrž v Třebomi,
- vybudování suchého poldru na vodoteči Jasénka v Hlučíně
- ochranné hráze, rekonstrukce hráze a revitalizace území okolí Hlučínského jezera s cílem zajistit ochranu na stoletou vodu.
- suché poldry v Šilheřovicích,
- vybudování rybníků k chovu ryb ve Vřesině a Zavadě.

S povodňovou problematikou souvisí také čištění vodních toků, které je záležitostí Povodí Odry. Funguje zde vzájemná spolupráce s obcemi, které se občas zúčastňují čištění a údržby nebo jsou aktivní především po záplavách.

2.8.13 Hlukové znečištění

Nadměrný hluk je zdrojem stresu a ruší spánek, což se může společně podílet na snížení imunity, vyšší náchylnosti k infekčním chorobám a rozvoji některých civilizačních onemocnění (např. alergie). Dlouhodobý hluk také způsobuje zvýšený krevní tlak. Nadměrná hlučnost může způsobovat pokles ceny nemovitostí a změny sociální struktury obyvatelstva v dané lokalitě.

Zcela převažujícím zdrojem nadlimitní hlukové zátěže je silniční doprava, která způsobuje značnou hlukovou zátěž obyvatelstva. Většina obcí hlukové znečištění neměří nebo jinak nezjišťuje. Měření (jednorázové nebo pravidelné) je uváděno v Bolaticích, Kozmicích, Kravařích a Ludgeřovicích, tj. obcích na dopravních tazích s vyšší intenzitou dopravy. O výsledcích měření jsou obyvatelé obcí informováni.

Nejvíce obtěžováno hlukem je zastavěné území Kravař podél průtahu silnice I/56 a silnice II/467 (ve směru na Štítinu). Dle výsledku sčítání dopravy 2010 projíždí Kravařemi po silnici I/56 8.590 vozidel denně, po silnici II/467 v průjezdu Kravařemi 3.240 vozidel denně. Vyšší dopravní zátěž (3.460 vozidel) a stísněné podmínky průtahu silnice II/467 Štěpánkovice a Kobeřicemi také způsobují nadměrné obtěžování hlukem v obytném území. U silnice I/46 je zátěž 1.300 (Sudice-Rohov) až 2.300 (Kobeřice) vozidel denně.

Méně negativně je ovlivňováno také obytné území Kravař podél železniční trati 317 Opava - Kravaře – Hlučín. V rámci dotazníkového šetření bylo zmíněno také hlukové znečištění v Hněvošicích a Služovicích z provozu na silnici I/46 a Dolním Benešově, předpokládat se dá také u dalších obcí podél silnice I/56. Výhledově je zde plánována přeložka této komunikace.

Popsané problémy jsou často velmi obtížně řešitelné, východiskem může být realizace obchvatů, instalace protihlukových stěn a doplňkově vhodná výsadba izolační zeleně mezi komunikacemi a zástavbou.

2.8.14 Zemědělská půda a lesy

Zemědělská půda tvoří ve většině obcí největší podíl z celkové výměry katastru, v obcích Darkovice, Kravaře, Rohov, Strahovice, Štěpánkovice, Třebom, Oldřišov, Chlebičov a Velké Hoštice tvoří dokonce více než 80 % plochy obce. Málo svažitý reliéf a kvalitní úrodná půda je bezpochyby silnou stránkou Hlučínska. V obcích s vysokým podílem zemědělské půdy a malou členitostí stabilních krajinných prvků je (z ekologického hlediska i důvodu podpoření rekreačních funkcí krajiny) důležité věnovat zvýšenou pozornost novým výsadbám a dbát o údržbu zbývající krajinné zeleně.

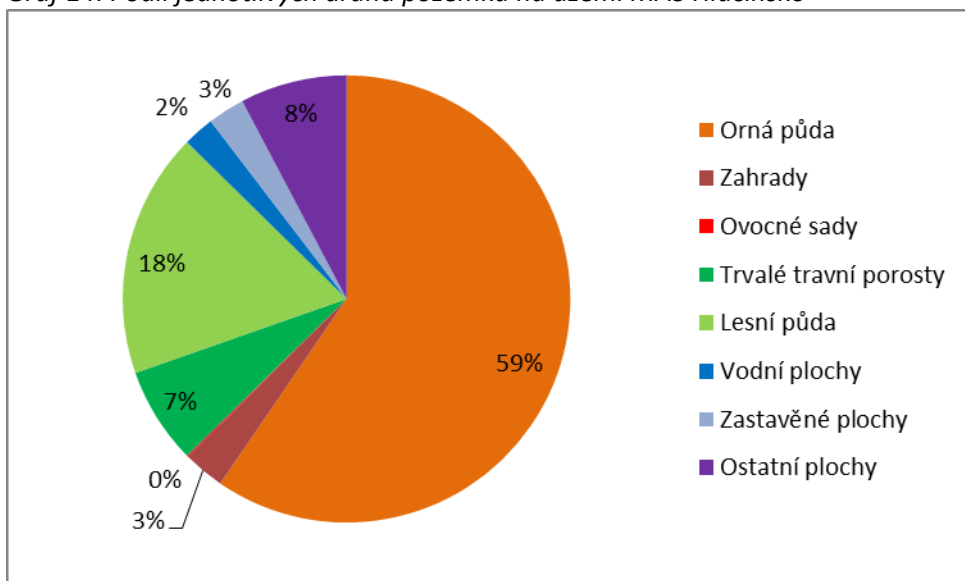
Největší podíl lesních pozemků (nad 40 %) se nachází na území obcí Dobroslavice, Šilheřovice, Vřesina, Závada a Chuchelná, tzn. v severovýchodní části území. Naopak minimum lesních pozemků je na území obcí Dolní Benešov, Kravaře, Rohov, Strahovice, Sudice, Štěpánkovice, Třebom, Chlebičov, Oldřišov a Velké Hoštice. Celkově je lesnatost v MAS Hlučínsko na 17 %, což je výrazně méně, než je průměr Moravskoslezského kraje (36 %), České republiky (34 %) a sousední MAS Opavsko (35 %).

Tabulka 35: Podíl jednotlivých druhů pozemků na území obcí

<i>Obec</i>	<i>Podíl ZP z celkové výměry (%)</i>	<i>Podíl orné půdy ze ZP (%)</i>	<i>Podíl TTP ze ZP (%)</i>	<i>Podíl zastavěných a ostatních ploch (%)</i>	<i>Podíl vodních ploch (%)</i>	<i>Podíl lesních pozemků (%)</i>
Bělá	58,8	75,0	19,6	8,1	2,9	30,3
Bohuslavice	62,3	91,1	5,8	4,7	3,1	29,9
Darkovice	81,4	87,9	8,9	11,1	1,3	6,2
Děhylov	70,9	73,3	21,3	9,8	10,9	8,5
Dobroslavice	36,5	70,3	18,6	13,0	7,7	42,8
Dolní Benešov	64,1	73,3	22,2	18,2	16,3	1,3
Hať	75,1	88,1	5,6	9,1	1,0	14,8
Hlučín	66,0	74,9	15,3	20,7	1,3	12,0
Kozmice	64,9	78,8	16,7	14,9	0,9	19,3
Ludgeřovice	55,5	75,9	10,8	12,5	0,8	31,3
Markvartovice	79,2	83,7	9,3	12,3	1,0	7,5
Píšť	66,1	81,1	15,8	6,1	0,8	27,0
Šilheřovice	41,0	92,7	4,1	9,4	1,2	48,4
Vřesina	38,1	85,8	6,3	6,7	0,3	54,9
Závada	42,9	89,2	7,6	5,6	1,4	50,0
Bolatice	63,6	91,6	2,7	9,3	0,1	27,1
Chuchelná	43,0	88,4	5,7	9,6	1,1	46,4
Kobeřice	71,8	88,7	7,6	11,4	1,1	15,7
Kravaře	82,0	72,6	22,8	13,3	2,5	2,2
Rohov	90,2	95,3	3,0	8,1	1,4	0,4
Strahovice	89,5	89,2	7,6	7,8	0,9	1,8
Sudice	93,0	94,2	4,4	5,5	0,7	0,8
Štěpánkovice	89,8	89,6	6,9	9,7	0,5	0,1
Třebom	93,0	92,8	6,1	4,6	1,5	1,0
Hněvošice	78,6	88,5	7,7	7,1	0,7	13,6
Chlebičov	88,3	91,3	4,1	11,1	0,4	0,3
Oldřišov	90,2	97,8	0,8	6,5	0,5	2,8
Služovice	72,9	95,1	2,2	8,6	0,5	18,0
Velké Hoštice	86,8	80,1	17,5	8,9	2,8	1,5
MAS Hlučínsko	69,6	85,5	10,0	2,7	2,3	17,7

Zdroj: ČSÚ 2014

Graf 14: Podíl jednotlivých druhů pozemků na území MAS Hlučínsko

Zdroj: ČSÚ 2014

Zemědělská půda je ohrožována erozí, především vodní erozí, ke které dochází zejm. za vydatnějších srážek (dlouhotrvajících i přívalových dešťů), jak již bylo uvedeno v části věnované vodnímu režimu v krajině. V rámci dotazníkového šetření bylo riziko eroze uváděno minimálně u dvou třetin obcí, konkrétně u obcí Bělá, Bolatice, Darkovice, Hať, Hlučín, Kobeřice, Ludgeřovice, Markvartovice, Oldřišov, Petřkovice, Rohov, Služovice, Strahovice, Sudice, Šilheřovice, Štěpánkovice, Třebom, Vřesina a Dobroslavice.

Splachy ornice z polí mohou souviset se svažitým terénem, se scelením pozemků do velkých lánů (nejvíce v západní části území), odstraněním polních cest a remízků, zorněním původních lučních porostů a pastvin i pěstováním monokultur (řepka, kukuřice) a snižováním humusu v půdě způsobeném nedostatečným hnojením organickými substráty. Často zmiňovaným požadavkem je také v tomto případě obnova a zejména údržba a zpevnění polních cest a případná výsadba alejí podél nich.

S tématem okrajově souvisí také revitalizace pozemků po těžbě nerostných surovin, konkrétně se jedná o sádrovcový důl v Kobeřicích a pískovnu v Závadě.

2.8.15 Záměry obcí v oblasti životního prostředí

V rámci přípravy analytické části bylo mezi starosty všech obcí provedeno dotazníkové šetření, které se mimo jiné zabývalo jejich záměry v oblasti životního prostředí. Tabulka níže uvádí přehled hlavních záměrů za jednotlivé obce v příštích letech.

Záměry se v největší míře týkají protipovodňových a protierozních opatření (např. suché poldry), výstavby zařízení pro nakládání s odpady (sběrné dvory, kompostárny), revitalizace brownfields nebo výsadeb zeleně.

Tabulka 36: Přehled potřeb obcí v oblasti životního prostředí v příštím období

Obec	Potřeba
Bělá	Revitalizace obecní stoky
	Protierozní opatření
	Protipovodňová opatření - suché poldry
Bohuslavice	Výstavba sběrného dvora
	Odbahnění rybníků v obci
	Výstavba suchých poldrů
	Rekonstrukce centra obce - úprava prostor
	Revitalizace brownfieldů - velký dvůr a lihovar
	Revitalizace brownfieldu letiště Bohuslavice - doplnění zeleně
	Rekonstrukce břehů Bohuslavického potoka
Bolatice	Protipovodňové opatření na ul. Svobody - kanalizace na odvod dešťových vod
Dobroslavice	Vybudování ČOV
Chlebičov	Protipovodňová a protierozní opatření - suchý poldr
Chuchelná	Protipovodňová opatření
Kobeřice	Areál Kačáku
	Protipovodňová opatření v krajině (suché poldry atd.)
	Protipovodňové úpravy v intravilánu obce
Ludgeřovice	Sběrný dvůr
Markvartovice	Zpevnění svahu - opěrné zdi
Oldřišov	Odbahnění Selského rybníka
	Dosadba parku - 2. a 3. etapa
	Kompostárna
Píšť	Protipovodňová ochrana - odbahnění retenčního rybníka č. VIII
	Revitalizace Píšťského potoka - 4 km
	Sběrný dvůr
	Protipovodňová ochrana - vybudování a technická úprava protipovodňových poldrů
Rohov	Protipovodňové opatření - suché poldry
Služovice	Protipovodňová opatření a zvýšení ochrany před přivalovými dešti + kanalizace
	Odbahnění rybníků
	Značení atraktivit obce
Strahovice	Komplexní pozemkové úpravy
Šilheřovice	Revitalizace koryta potoka
Vřesina	Protierozní opatření – poldry
	Provedení KPÚ
	Revitalizace potoka a přírodě blízká protipovodňová opatření
Závada	Komplexní pozemkové úpravy
	Vybudování rybníka
	Protipovodňová opatření a vybudování rybníku pod Selským lesem

2.8.16 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Dobře fungující a postupně se zlepšující systém odpadového hospodářství v obcích. • Rekultivované skládky TKO – snížená rizikovitost • Dostatek kvalitní zemědělské půdy pro zemědělskou výrobu. • Kvalitní péče o zeď a veřejná prostranství v obcích. • Realizovány výsadby v krajině – zejm. aleje. • V územních plánech je navržena a připravena řada opatření na ochranu před povodněmi a erozí. • Realizována řada opatření přispívajících ke snížení vypouštěného komunálního znečištění do vodních toků. • Bylo vybudováno několik protipovodňových a protierozních opatření. • Několik maloplošně zvláště chráněných území a území Natura 2000. 	<ul style="list-style-type: none"> • Znečištění ovzduší způsobené lokálními topeništi v topné sezóně (nedokonalé spalování, spoluspalování komunálního odpadu), dopravou a zdroji znečištění z Ostravska. • Znečištění vodních toků odpadními vodami a zemědělskými hnojivy. • Nízká ekologická stabilita krajiny, v zemědělské krajině chybí stabilizační prvky, není realizován územní systém ekologické stability. • Není kompletně vyřešeno nakládání s bioodpadem – sběr a likvidace. • Nedostatečné třídění odpadů ze strany občanů, černé skládky a odpady podél cest. • Ohrožení zemědělské půdy vodní erozí, nízká retenční schopnost krajiny a náchylnost k povodňovému ohrožení za přívalových srážek. • Staré ekologické zátěže a brownfields v některých obcích.
<i>Příležitosti</i>	<i>Ohrožení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí. • Budování protierozních opatření. • Realizace výsadeb v obcích, ve volné krajině, realizace ÚSES. • Využití opatření k realizaci kanalizací a ČOV. • Realizace komplexních pozemkových úprav a vyřešení vlastnických vztahů v krajině. • Zvyšující se environmentální povědomí obyvatel. • Dotace na pořízení kvalitnějších kotlů a energeticky úsporná opatření. • Modernizace automobilů a snížení zátěže na ŽP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezení využití území vlivem neřešení problematiky starých ekologických zátěží a brownfields. • Riziko povodní a zvýšené eroze zemědělské půdy • Rostoucí množství vyprodukovaného odpadu, vytváření černých skládek. • Zhoršená kvalita vod v důsledku nerealizace ČOV. • Nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku používání nešetrných technologií spalování a spoluspalování komunálního odpadu • Zdražování energií s následkem přechodu domácností na levnější fosilní paliva s větším negativním dopadem na životní prostředí • Nárůst automobilové dopravy zvyšující emise prachu a hluk • Negativní projevy klimatických změn – extrémní změny teplot, povodně, sucha, silné větry, kalamity.

2.9 Potenciály a potřeby území

2.9.1 Potenciály

Obyvatelstvo

- Celkově populačně stabilizované území z hlediska vývoje počtu obyvatelstva.
- Vysoký podíl obyvatel narozených v území - vyšší sociální stabilita území a identifikace obyvatel s územím.
- Mírně kladné migrační saldo – oblast je atraktivní pro obyvatelé z okolí.
- Neobydlené byty mohou být rekonstruovány k bydlení či podnikání nebo využívány k rekreaci.
- Vyšší vzdělání jako možnost rozvoje podnikání, inovací, sebezaměstnání a získání práce v oblasti nebo v nedalekých centrech Opavě a Ostravě.

Vybavenost obcí a služby

- Příležitosti pro konání vzdělávacích aktivit, poptávka i zkušenosti s pořádáním – obce, neziskové organizace.
- Vybudovaná a fungující zařízení a služby umožňující naplnění potřeb, volnočasového vyžití atd.
- Vybavenost pro společenské, kulturní a sportovní aktivity ve většině obcí – společenské místnosti, kulturní dům nebo sál, hřiště, dětské hřiště a klubovny spolků.
- Připravené záměry obcí směřující k budování sportovní a kulturní vybavenosti.
- Síť školských zařízení jako center základního a celoživotního vzdělávání a volnočasových aktivit.
- Fungující osvětová činnost v obcích MAS a celoživotní vzdělávání.

Zdravotní a sociální péče a služby

- Fungující základní lékařská péče větších obcích, specializovaní lékaři ve městech.
- Fungující služby pro seniory v obcích.
- Připravenost obcí a poskytovatelů nabízet sociální a zdravotní služby – zpracované záměry a projekty.
- Rozvoj dalších služeb v rámci existující terénní sociální služby.

Život v obcích

- Činnost spolků, společné aktivity s obcí, pořádané společenské, kulturní a sportovní aktivity.
- Nabídka aktivit středisek volného času, církevních center a dalších organizací.
- Udržované náboženské a další tradice a zvyky.
- Folklor.
- Aktivity zaměřené na péči a prezentaci místního dědictví.
- Rozvinutá péče o místní dědictví (oprava a údržba památek, péče o krajinu).
- Pestré aktivity interpretace místního dědictví (expozice Muzea Hlučínska, výstavy, naučné stezky, publikace atd).
- Fungující Sdružení obcí Hlučínska pořádající řadu společenských, kulturních a vzdělávacích akcí.
- Rozvinutá přeshraniční česko-polská spolupráce na úrovni spolků, obcí, svazků obcí a MAS.

Technická infrastruktura

- Rozvinutá technická infrastruktura ve velkých sídlech je dobrým východiskem pro rozvoj bydlení a podnikání.

Dopravní infrastruktura

- Dobrá dopravní obslužnost, zejména pro obce v blízkosti Opavy a Ostravy, důležitá komunikace spojující tato krajská centra.
- Vyhovující dopravní obslužnost hromadnou dopravou v pracovních dnech a v obcích na hlavních úsecích a trasách nadregionálních linek.
- Rozvoj cyklo dopravy, realizované a připravené záměry budování cyklostezek.

Podnikání a zaměstnanost

- MAS Hlučínsko představuje v rámci Moravskoslezského kraje specifickou oblast z hlediska pozitivních hodnot v oblasti nezaměstnanosti. Průměrný podíl nezaměstnanosti i dlouhodobé nezaměstnanosti za celou MAS Hlučínsko je výrazně nižší než celokrajský průměr a v podstatě dosahuje hodnot celorepublikového průměru.
- Je zde vysoký podíl obyvatel dojíždějících za prací, který úzce souvisí s výbornou dopravní obslužností v regionu.
- Příznivý je zde také poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury.

2.9.2 Potřeby

Obyvatelstvo

- Udržení a zvyšování podmínek pro spokojený život, zejm. u následujících skupin obyvatelstva:
  - mladé rodiny – bydlení, školství, zaměstnání, dopravní dostupnost, volnočasové aktivity, služby
  - kvalifikovaní lidé v produktivním věku - bydlení, zaměstnání, dopravní dostupnost, volnočasové aktivity, služby
  - senioři – zdravotní a sociální služby, specifické nároky na bydlení, dopravní dostupnost, volnočasové aktivity
  - tělesně postižení – zdravotní a sociální služby, specifické nároky na bydlení, dopravní dostupnost, volnočasové aktivity
- Přizpůsobení občanské vybavenosti, služeb a kvality bydlení
- Rekonstrukce bytového fondu vedoucí ke zvýšení kvality a atraktivity bydlení, nižší ekologické a ekonomické náročnosti.
- Vymezení rozvojových ploch určených k bydlení v ÚPD.
- Zamezení migrace formou vytvoření a udržení pracovních míst, např. podporou drobného podnikání, rozvojem tradičních řemesel, vyhledáváním inovativních řešení, sebezaměstnání, práce z domu, atd.
- Upevňování identifikace obyvatel s územím, posilování sounáležitosti, udržování tradic, mezigeneračního soužití.

Vybavenost obcí a služby

- Doplnění základní občanské vybavenosti – nejvíce postrádány kulturní domy, společenské sály, hostinec se stravováním, sběrný dvůr.
- Oprava budov občanské vybavenosti (obecní domy, školy atd.) s ohledem na kvalitu provozu a snížení energetické náročnosti, multifunkčnost (obecní samospráva, lékařské ordinace, společenské sály, klubovny, další služby).
- rozšíření kapacit mateřských škol či vybudování stálých přípravných programů pro děti od dvou let věku
- Zajištění kvalitní a dostupné předškolní a školní výchovy a zlepšení dostupnosti z malých obcí.

- Doplnění vybavení školských zařízení jako předpoklad zvýšení kvality výuky a úrovně vzdělání žáků.
- Zkvalitnění výuky formou zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků.
- Poskytování dalšího vzdělávání, zejm. jako pomoc při rozjezdu podnikatelských aktivit, rekvalifikace, pro aktivní trávení volného času.
- Zvýšení nabídky volitelných předmětů, kroužků pro žáky ZŠ jako předpoklad zvýšení zájmu o řemeslné a technické obory s pozitivním dopadem na zaměstnanost a vyšší nabídku služeb, zároveň jako prevence proti sociálním patologickým jevům.
- Zajištění co největší propojenosti výuky s firmami v regionu, potenciálními zaměstnavateli.
- Další rozvoj celoživotního vzdělávání a zlepšení jeho dostupnosti všem zájemcům v regionu.
- Rozvoj spolupráce škol navzájem, s rodiči, s místními samosprávami, neziskovým sektorem jako předpoklad kvalitního a praktického vzdělávání.
- Opravy a dlouhodobá péče o místní památky, jejich využití v prezentaci regionu.
- Vybudování a opravy sportovních zařízení (hřiště, tenisové kurty, dětská hřiště), zlepšení zázemí pro pořádání sportovních akcí a podpory zdravého životního stylu.
- Vybudování nových cyklotras a cyklostezek, in-line drah atd., opravy současných zařízení.
- Realizace různých forem interpretace místního dědictví, prezentace regionu a environmentální výchovy.
- Vybudování a rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení, popř. zřízení multifunkčních objektů.
- Řešení nevyužívaných budov v majetku obce (bývalé školy, obecní úřady, kina atd.) a jejich další využití pro život v obci – zejména pro zdravotní, sociální služby, činnost spolků, místních živnostníků atd., s preferencí multifunkčního využití.

Zdravotní a sociální péče a služby

- Zajištění a udržení sítě zdravotních a sociálních služeb.
- Doplnění nabídky sociálních služeb na úrovni obcí a MAS. (např. vybudování domovů pro seniory, asistenční a pečovatelská služba, sociálně-terapeutická dílna, denní stacionář pro děti, domov pro osoby se zdravotním postižením, dům na půl cesty, chráněné bydlení, azylové ubytování, raná péče, nízkoprahové zařízení, rozvoz obědů, potravin do domu atd.)
- Budování malokapacitních zařízení v menších obcích – jak pro děti (miniškoly, mateřská centra) i pro zdravotně postižené a seniory.
- Oprava budov zdravotních a sociálních služeb s ohledem na kvalitu provozu a snížení energetické náročnosti.
- Zřízení sociálního bydlení a startovacích bytů.
- Začlenění osob trpících sociálním vyloučením, chudobou do společnosti (sociální podnikání, rekvalifikace, sociální služby, poradenská činnost).
- Rovnoměrné financování provozu sociálních služeb.
- Rozšíření plošné dostupnosti terénní sociální služby do všech obcí MAS, doplnění nabídky služeb (pomoc při chodu domácností, rozvážka jídel a další služby).
- Rozšíření služeb a plošné působnosti sociální prevence (rodinné poradny, prevence sociálně patologických jevů, finanční poradenství, zařízení pro děti a mládež – nízkoprahová centra, volnočasové aktivity).
- Rozvoj volnočasových a vzdělávacích aktivit pro seniory v městských i venkovských obcích (činnost klubů seniorů, univerzita třetího věku, vzdělávací kurzy, zájezdy pro seniory, besedy a přednášky, zpravodaje pro seniory atd.).
- Rozvoj volnočasových a vzdělávacích aktivit pro zdravotně postižené v městských i venkovských obcích.
- Posilování mezigeneračního soužití – společné aktivity dětí, mládeže a seniorů.

- Posílení informovanosti a poradenství (o sociálních a zdravotních službách, zdravý životní styl, sociálně-právní poradenství, dluhové poradenství, poradenství pro osoby se zdravotním postižením).
- Odstraňování bariér u veřejných budov, vyhledávat a odstraňovat problémová místa na komunikacích.
- Podpora spolupráce mezi organizacemi.
- Zlepšení mobility znevýhodněných skupin obyvatelstva – v zajištění dopravy pro zdravotně postižené občany, rozšíření nízkopodlažních spojů.
- Rozvíjení zájmu o práci v sociálních službách, rozvíjení dobrovolnictví a udržování sousedské výpomoci.

Život v obcích

- Obnova, rozvíjení a podpora tradičních a nových společenských, kulturních a sportovních aktivit spolků.
- Vybudování a rekonstrukce vhodných prostor pro pořádání akcí, klubovou a zájmovou činnost.
- Pořízení potřebného vybavení pro pořádání akcí, klubovou a zájmovou činnost.
- Přilákání a zapojení veřejnosti, zejm. mládeže do činnosti tradičních spolků, nabídka dalších aktivit.
- Rozvíjení spolupráce mezi spolky navzájem, s místní samosprávou, podnikatelským sektorem, školami a dalšími subjekty.
- Rozšíření nabídky volnočasových a sportovních aktivit zaměřených na zdravý životní styl, pro děti ženy, seniory a zdravotně postižené.
- Rozvíjení environmentálního a regionálního vzdělávání zaměřeného na všechny věkové skupiny. (založení a provoz centra pro environmentální a regionální vzdělávání)
- Posílení mezigeneračních aktivit a soužití formou společných aktivit (např. ruční a řemeslné práce, besedy, výlety, workshopy atd.).
- Podpora vedoucích kroužků na školách a ve střediscích volného času a při pořádání akcí zaměřených na mládež (turnaje, závody, tábory, kurzy atd.).
- Rozvíjení společné prezentace volnočasových aktivit na úrovni obce, mikroregionu, MAS za účelem zapojení širší veřejnosti, přilákání místních i přespolních zájemců, propagace o aktivitách v obci, regionu.
- Podpora (finanční či materiální) místních spolků, jejich spolkové i společenské činnosti.
- Rozvoj a podpora dobrovolnictví a aktivit, které nedokáže řešit samospráva, a dosud se jim nevěnují spolky v obcích.

Technická infrastruktura

- Vyřešení zásobování vodou tam, kde je problematické – zdroje vody, vodovody, vodojemy.
- Zajištění čištění odpadních vod.
- Zvýšení využívání alternativních ekologických zdrojů energie oproti fosilním palivům, kogenerační jednotky.
- Snížení energetické náročnosti a dopadů na životní prostředí – zateplení budov, revitalizace bytových domů, modernizace topenišť atd.
- Rekonstrukce veřejného osvětlení.
- Rekonstrukce místního rozhlasu.
- Zajištění bezpečnosti v obcích – kamerové systémy.

Dopravní infrastruktura

- Vybudování přeložek silnic I/56 a I/46.
- Opravy komunikací a dopravních staveb – místních komunikací, chodníků, křižovatek, mostů, zastávek hromadné dopravy atd.
- Opatření na zvýšení bezpečnosti chodců – chodníky, přechody pro chodce, osvětlení, radary a retardéry atd..
- Zajištění údržby silnic po celý rok.
- Vybudování cyklostezek, zlepšení stavu cyklotras (včetně doprovodné infrastruktury - značení, mapy, stojany, atd).
- Zachování a zlepšování rozsahu hromadné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti a fungování dopravních integrovaných systémů.

Podnikání a zaměstnanost

- Zřízení a podpora místního zpracování a prodeje potravin, jiných výrobků a služeb, např. formou prodeje ze dvora, bedýnkového prodeje, regionálního trhu, inzerce. Podpora takového podnikání by zároveň napomohla ke snížení nezaměstnanosti, rozvoji lokálních trhů a produkci lokálních potravin.
- Podpora a obnova tradičních lidových řemesel – zachování kontinuity, příspěvek k turistické přitažlivosti regionu.
- Modernizace zázemí a technického vybavení podniků.
- Rozšíření nabízených služeb.
- Rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a ekologického zemědělství.
- Zapojení do regionálních a nadregionálních projektů, které zvýší povědomí o oblasti i podnikatelské činnosti.
- Zapojení podnikatelů do přeshraniční spolupráce.
- Zvýšení propagace a informovanosti o podnikatelích a jejich aktivitách
- Zapojení do systému regionálních značek
- Podpora profesního vzdělávání k požadavkům trhu práce.
- Snížení administrativní náročnosti při získávání dotací
- Nabízení zaměstnání na částečný úvazek (pro dlouhodobě nezaměstnané, matky s dětmi, studenty, apod.).
- Spolupráce podnikatelských, neziskových a statutárních subjektů v rozvojových aktivitách.
- Vymezení nových ploch a využití brownfieldů pro podnikání.
- Zlepšení spolupráce mezi podnikateli a školami při přípravě studentů na budoucí povolání.
- Příchod nových investorů do regionu.
- Dořešení majetkoprávních vztahů k půdě.
- Vznik podnikatelských inkubátorů a pracovního prostoru pro setkávání, inovace a rozvoj podnikání.
- Vzdělávání pro zvýšení konkurenceschopnosti, rekvalifikace, marketing, projektový management, spolupráce partnerů (zájemci, podnikatelé, samospráva) při vzdělávání.
- Diverzifikace zemědělství – např. energetické využití biomasy, technické plodiny, služby.
- Rozvoj decentralizovaného podnikání v oborech využívajících informační technologie a práci z domu – nezávislost na blízkosti center.
- Zaměření na výrobky a služby s vysokou přidanou hodnotou.

Životní prostředí

- Realizace výsadeb krajinné zeleně – výsadby alejí podél cest, obnova remízků, realizace územního systému ekologické stability
- Obnova a revitalizace krajinných struktur – např. polních cest, mezí, vodních ploch, studánek, pramenů
- Zachování místního genofondového bohatství ovocných dřevin a jejich výsadby
- Obnova zeleně na veřejných prostranstvích včetně doprovodného mobiliáře
- Nakládání s odpady
- Zlepšení efektivity třídění, sběru a svozu odpadu – zřizování sběrných dvorů
- Zlepšení sběru a zpracování bioodpadu – kompostování na úrovni domácností, obcí, firem nebo mikroregionů.
- Likvidace a zamezení tvorby černých skládek.
- Opatření ke zlepšení kvality ovzduší
  - postupná modernizace kotlů
  - realizace úsporných opatření
  - realizace obchvatů
  - výsadby izolační zeleně podél cest a výrobních areálů
  - čištění komunikací
  - environmentální osvěta
- Dořešení starých ekologických zátěží – prověření aktuálního stavu, stabilizace a revitalizace
- Zajištění využití brownfields
- Řešení protihlukových opatření - realizace obchvatů, instalace protihlukových stěn a doplňkově vhodné výsadby izolační zeleně mezi komunikacemi a zástavbou.
- Podpora využívání alternativních zdrojů energie, využití biomasy při vytápění domácností a veřejných budov.
- Zvýšení angažovanosti občanů v otázkách ochrany životního prostředí, rozvíjení environmentálního vzdělávání všech věkových skupin.
- Zlepšení čištění odpadních vod – vybudování splaškových kanalizací se zakončením v čistírnách odpadních vod, decentralizované čištění odpadních vod
- Realizace protipovodňových a protierozních opatření
  - technická opatření na tocích
  - přírodě blízká protipovodňová opatření na tocích a v povodích,
  - realizace protierozních opatření na zemědělské půdě – remízky, záchytné příkopy a další agrotechnická opatření
- Šetrné hospodaření na zemědělské půdě:
  - omezení znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělství,
  - předcházení kontaminaci půd a dalších negativních dopadů zemědělského hospodaření (poškození okolních porostů, polních cest atd.).
- Šetrné lesní hospodaření s ohledem na produkční i mimoprodukční funkce lesa.
- Realizace komplexních pozemkových úprav a vyřešení vlastnických vztahů v krajině jako předpoklad realizace opatření v krajině.

2.10 Strategické a další dokumenty s účinností na území MAS

V souladu s metodickými pokyny vychází a opírá se Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hlučínsko o strategie místního, krajského, národního a evropského významu, které byly zmapovány před zahájením prací, zároveň vychází ze souběžně zpracovávaných Strategii území správních obvodů ORP Hlučín, Kravaře a Opava. Rovněž byly zohledněny územně plánovací dokumentace měst a obcí a Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje a Operační programy na období 2014-2020.

Dokumenty evropského významu

Evropa 2020

Evropská strategie pro mládež (EU Youth Strategy)

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020

Dokumenty celostátního významu

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky 2014+

Státní politika v elektronických komunikacích - Digitální Česko

Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012 až 2020

Národní inovační strategie ČR 2012-2020

Exportní strategie ČR pro období 2012 až 2020

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014–2020

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020

Státní energetická koncepce ČR 2010-2030

Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020

Akční plán pro biomasu v ČR 2012-2020

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020

Marketingová koncepce cestovního ruchu 2013 -2020

Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+

Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020

Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v České republice

Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020

Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014 – 2020

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018

Politika ochrany klimatu ČR 2009-2020

Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020

Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky

Plán odpadového hospodářství ČR

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020)

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR pro léta 2013 – 2020

Dopravní politika pro období 2014-2020

Dokumenty krajské úrovně

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2020

Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010-2020

Strategie absorpce venkovských oblastí 2014

Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje

Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje

Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje

Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Plán dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území Moravskoslezského kraje

Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje

Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje

Dokumenty úrovně ORP

Strategie území správního obvodu ORP Hlučín

Strategie území správního obvodu ORP Kravaře

Strategie území správního obvodu ORP Kravaře Opava

Územně analytické podklady ORP Kravaře, Hlučína a Opava

Dokumenty mikroregionů, měst a obcí

Sociální služby Sdružení obcí Hlučínska

Střednědobý plán sociálních služeb a souvisejících aktivit pro Hlučínsko 2014-2017

Analýza soc. služeb města Kravaře

Koncepce rozvoje cestovního ruchu města Kravaře

Strategický plán města Kravaře

Strategický plán města Hlučína

Strategické dokumenty obcí

Strategie rozvoje polsko-české spolupráce v Euroregionu Silesia na léta 2014–2020

Další podpůrné dokumenty

Sociálně ekonomický potenciál kulturního, resp. kreativního průmyslu v ČR

Koncepce státní podpory sportu v České republice

Politika územního rozvoje České republiky

Plán oblasti povodí Odry

3. Strategická část

3.1. Vymezení vize a strategických cílů

MISE

Definování MISE vyjadřuje principy, kterými se aktéři budou řídit při rozvoji území, a které byly použity při tvorbě návrhové části ve všech jejích úrovních – strategických, specifických cílech i opatřeních:

- Trvale udržitelný rozvoj ve všech svých třech aspektech – ekonomickém, sociálním a environmentálním.
- Spolupráce a dlouhodobá partnerství mezi aktéry v území, jak na úrovni oborové, tak mezioborové.
- Inovativnost při řešení potřeb a rozvíjení potenciálu území.
- Tradice Hlučínska – poklad, který si musíme hýčkat.

Vize

Hlučínsko – region se svébytnou historií, upravenými obcemi a udržovanými tradicemi, příjemné a tvůrčí prostředí k životu, práci a trávení volného času. Pracovní a zodpovědní lidé, kteří vědí, odkud a kam jdou.

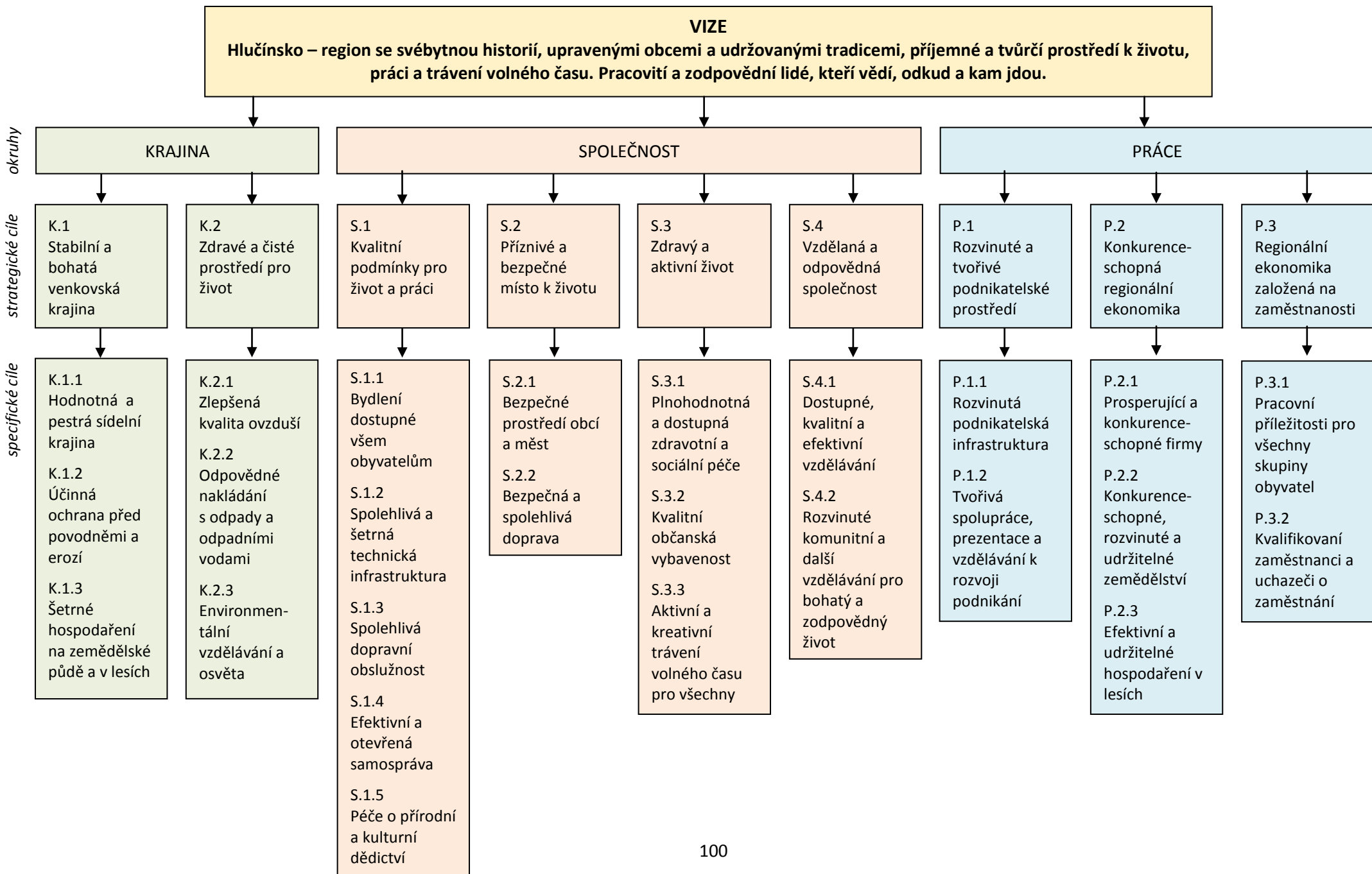
V souladu s principy udržitelného rozvoje ve všech třech pilířích (environmentální, sociální a ekonomický) byly vytvořeny tři okruhy: KRAJINA – SPOLEČNOST – PRÁCE.

V těchto okruzích byly vytvořeny **strategické** a **specifické cíle** na základě potenciálů a potřeb, jež vzešly z analýzy území, jejich silných a slabých stránek, možných budoucích potenciálů a hrozeb. Stanovené strategické a specifické cíle a **opatření** jsou v souladu s ostatními strategiemi, jež geograficky zasahují území MAS Hlučínsko, zároveň vzešly z komunitně vedené tvorby strategie, kdy se na všech úrovních tohoto procesu zapojují místní aktéři – při analýze problémů, potenciálů a potřeb, při stanovování cílů, volbě opatření a stanovení jejich priorit.

Tabulka 37: Stanovení strategických a specifických cílů

<i>Okruh</i>	<i>Strategický cíl</i>	<i>Specifický cíl</i>
Krajina	K.1 Stabilní a bohatá venkovská krajina	K.1.1 Hodnotná a pestrá sídelní a volná krajina
		K.1.2 Účinná ochrana před povodněmi a erozí
		K.1.3 Šetrné hospodaření na zemědělské půdě a v lesích
	K.2 Zdravé a čisté prostředí pro život	K.2.1 Zlepšená kvalita ovzduší
		K.2.2 Odpovědné nakládání s odpady
		K.2.3 Environmentální vzdělávání a osvěta
Společnost	S.1 Kvalitní podmínky pro život a práci	S.1.1 Bydlení dostupné všem obyvatelům
		S.1.2 Spolehlivá a šetrná technická infrastruktura
		S.1.3 Spolehlivá dopravní obslužnost
		S.1.4 Efektivní a otevřená samospráva
		S.1.5 Péče o přírodní a kulturní dědictví
	S.2 Příznivé a bezpečné místo k životu	S.2.1 Bezpečné prostředí obcí a měst
		S.2.2 Bezpečná a spolehlivá doprava
	S.3 Zdravý a aktivní život	S.3.1 Plnohodnotná a dostupná zdravotní a sociální péče
		S.3.2 Kvalitní občanská vybavenost
		S.3.3 Aktivní a kreativní trávení volného času pro všechny
	S.4 Vzdělaná a odpovědná společnost	S.4.1 Dostupné, kvalitní a efektivní vzdělávání
		S.4.2 Rozvinuté komunitní a další vzdělávání pro bohatý a zodpovědný život
Práce	P.1 Rozvinuté a tvořivé podnikatelské prostředí	P.1.1 Rozvinutá podnikatelská infrastruktura
		P.1.2 Tvořivá spolupráce, prezentace a vzdělávání k rozvoji podnikání
	P.2 Konkurenceschopná regionální ekonomika	P.2.1 Prosperující a konkurenceschopné firmy
		P.2.2 Konkurenceschopné, rozvinuté a udržitelné zemědělství
		P.2.3 Efektivní a udržitelné hospodaření v lesích
	P.3 Regionální ekonomika založená na zaměstnanosti	P.3.1 Pracovní příležitosti pro všechny skupiny obyvatel
P.3.2 Kvalifikovaní zaměstnanci a uchazeči o zaměstnání		

Obrázek 7: Návaznost strategických a specifických cílů

3.2. Návrh opatření strategie

Okruh KRAJINA

Strategický cíl

K.1 Stabilní a bohatá venkovská krajina

Specifický cíl

K.1.1 Hodnotná a pestrá sídelní a volná krajina

Problémem krajiny Hlučínska je nízká míra ekologické stability krajiny. Ta je dána vysokou mírou zornění a relativně malým množstvím krajinných prvků. Tento neuspokojivý stav je z velké míry způsoben intenzivním zemědělským hospodařením v druhé polovině 20. století, kdy došlo k řadě necitlivých zásahů do krajiny, jako bylo scelování pozemků, rušení remízků, mezí a menších lesních porostů s celou řadou negativních doprovodných důsledků, např. úbytek biodiverzity.

Současně je potřebné průběžně řešit také kvalitu zeleně na veřejných prostranstvích v obcích, která zde plní také celou řadu funkcí, od estetické přes rekreační po příznivé působení na kvalitu ovzduší a zvýšení kvality života v sídlech.

Obnova krajinné zeleně přispěje k postupnému řešení uvedených problémů a bude mít řadu dalších pozitivních dopadů, jako je lepší zadržetí vody v krajině a ochrana půdy pře erozí (viz další specifické cíle).

Navržená opatření budou zaměřena na obnovu chybějících krajinných prvků v extravilánu obcí, mezi něž patří výsadby alejí podél cest, obnova remízků a mezí a realizace územního systému ekologické stability (biocentra, biokoridory a doplňující interakční prvky) vymezeného v územních plánech obcí.

Dále bude podporována revitalizace dalších krajinných struktur, např. polních cest, menších vodních ploch, studánek a pramenů a obnova a výsadby zeleně na obecních prostranstvích včetně doprovodného mobiliáře. Důležitým předpokladem pro realizaci uvedených opatření je vyřešení vlastnických vztahů, optimálně celoplošně formou komplexních pozemkových úprav.

Důležitým inovativním prvkem bude obnova místního genofondového bohatství ovocných dřevin, které mohou být využity pro realizaci daných opatření v krajině a sídlech.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Obnova a výsadba zeleně na obecních prostranstvích včetně doprovodného mobiliáře.**
- **Obnova krajinných prvků ve volné krajině.**
- **Realizace územního systému ekologické stability.**
- **Realizace opatření dle schválených komplexních pozemkových úprav.**

Specifický cíl

K.1.2 Účinná ochrana před povodněmi a erozí

Povodně se dělí na povodně vznikající rozlivem vod ve vodních tocích a dále na bleskové povodně, kdy větší množství srážek spadne v relativně krátkém čase na malém území. Zatímco povodněmi na tocích jsou ohroženi obyvatelé pouze některých obcí a lokalit v blízkosti vodních toků, bleskové povodně jsou jevem celoplošným. Kromě ohrožení nemovitostí a lidských životů je bezprostředně souvisejícím negativním jevem také nevratná eroze půdy.

Významnou příčinou tohoto stavu je snížená retenční schopnost krajiny, která byla způsobena z velké míry nešetrným zemědělským hospodařením v 2. polovině 20. století (viz také výše), kdy byly narušeny odtokové poměry v krajině a vodní režim.

Pro zlepšení současného stavu budou podporována přírodě blízká protipovodňová a protierozní opatření na zemědělské půdě, přírodě blízká protipovodňová a protierozní opatření na vodních tocích v krajině. Mezi přírodě blízká opatření patří např. suché poldry, revitalizace koryt vodních toků, odvodné příkopy s doprovodnými remízky a mezemi, liniová opatření přispívající k zadržení vody v krajině a revitalizace vodních ploch. Technická opatření na vodních tocích budou podporována pouze v intravilánu obcí.

Realizace uvedených opatření přispěje i k adaptaci na změny klimatu (hrozba sucha a povodní), a to především lepším zadržením vody v krajině.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Realizace přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření na zemědělské půdě.**
- **Realizace přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření na vodních tocích.**
- **Realizace technických opatření na vodních tocích v intravilánu obcí.**

Specifický cíl

K.1.3 Šetrné hospodaření na zemědělské půdě a v lesích

Zemědělská půda je ohrožována erozí, především vodní erozí, ke které dochází zejm. za vydatnějších srážek (viz výše). Splachy ornice z polí souvisí se způsobem zemědělského hospodaření, kdy pozemky jsou sceleny do velkých lánů, na kterých jsou pěstovány monokultury, byla odstraněna řada polních cest a remízků a zorněna řada původních lučních porostů a pastvin. S tím souvisí i další negativní doprovodné jevy, jako je znečištění vod a pokles biodiverzity.

Současně je v území nízký podíl lesů, které kromě funkce hospodářské plní také dalších funkce, jako jsou rekreační, protierozní, stabilizační apod.

Opatření budou zaměřena na podporu environmentálně šetrných způsobů hospodaření na zemědělské půdě a v lesích. Jejich cílem bude posílení přirozených funkcí krajiny, omezení znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělství, předcházení kontaminaci půd a dalších negativních dopadů zemědělského hospodaření (poškození okolních porostů, polních cest) a opatření k adaptaci na změnu klimatu. Podporováno bude ekologické zemědělství.

Dále bude podporováno šetrné lesní hospodaření s ohledem na produkční i mimoprodukční funkce lesa a na vhodných lokalitách zalesňování vhodnými, nejlépe původními druhy dřevin.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Podpora environmentálně šetrných způsobů hospodaření na zemědělské půdě.**
- **Podpora environmentálně šetrných způsobů hospodaření v lesích.**

Strategický cíl

K.2 Zdravé a čisté prostředí pro život

Specifický cíl

K.2.1 Zlepšená kvalita ovzduší

Ačkoliv je ovzduší v MAS Hlučínsko velmi ovlivňováno zdroji z Ostravska, lokálně je kvalita ovzduší negativně ovlivňována spalováním nekvalitních paliv při vytápění rodinných domů, a to i přes celoplošnou plynofikaci území, a to díky vysoké ceně zemního plynu. Dalším méně významným problémem jsou emise z automobilové dopravy v sídlech (která je tak zdrojem hlukového znečištění) a lokálně také plošné znečištění ze zemědělství a průmyslu.

Způsobem, jak současnou nevyhovující situaci zlepšit, je snižování energetické náročnosti objektů (v tomto případě především veřejných budov - zateplování) a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie, jako jsou např. solární kolektory, tepelná čerpadla a biomasa. Dále budou podporována opatření přispívající ke snížení emisí z lokálního vytápění domácností, jako jsou především modernizace současných nevyhovujících spalovacích zařízení.

Dále budou podporovány ve vhodných lokalitách výsadby izolační zeleně oddělující zdroj znečištění od obytné zástavby. Doplňkovým opatřením je předcházení sekundární prašnosti čištěním komunikací.

(Pozitivní vliv budou mít také případné výstavby obchvatů měst a obcí, které jsou však řešeny v rámci jiné části strategie. Současně je nutno zohlednit také pozitivní dopady Zelené úsporám).

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Realizace opatření ke snížení spotřeby energie ve veřejných objektech.**
- **Modernizace lokálních topenišť.**
- **Výsadby izolační zeleně.**
- **Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie.**

Specifický cíl

K.2.2 Odpovědné nakládání s odpady a odpadními vodami

Ačkoliv se jakost vod v území MAS Hlučínsko v období posledních 20 let zlepšila, stále je stav vodních toků hodnocen jako nevyhovující. Špatná kvalita je kromě plošného znečištění ze zemědělství způsobena především vypouštěním nedostatečně vyčištěných komunálních odpadních vod.

Systém nakládání s odpady je funkční, zbývá dořešit zejména oblast nakládání s bioodpadu a místy doplnit vybavenost obcí. Frekventovaným problémem jsou dále černé skládky a odpad podél cest.

Pro zajištění dalšího rozvoje je potřeba dořešit ekologické zátěže a brownfields v území, které jsou dědictvím z minulosti. Řadíme mezi ně především uzavřené, technicky nevyhovující skládky odpadů, které vznikly v minulosti a také nevyužívané plochy dřívějších výrobních podniků.

V rámci tohoto cíle budou podporována opatření se zaměřením na rekonstrukci a dobudování kanalizačních soustav se zakončením na čistírnách odpadních vod, a to včetně decentralizovaného čištění odpadních vod.

Dále budou podporována opatření směřující ke zlepšení systému sběru a svozu, třídění a využití komunálního odpadu - především bioodpadu, jako je např. vybudování chybějících sběrných míst, kompostáren a zajištění podmínek pro domácí kompostování. Řešena bude také likvidace černých skládek a stabilizace, sanace a následně vhodné využití lokalit se starými ekologickými zátěžemi a obnova využití brownfields.

Podporovány budou projekty vzájemné spolupráce mezi obcemi a dalšími subjekty při zajišťování efektivnějšího sběru, svozu a využití komunálního odpadu.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Výstavba a rekonstrukce kanalizačních řádů a čistíren odpadních vod.**
- **Zlepšení systému sběru a svozu, třídění a využití komunálního odpadu, vybudování a úprava sběrných míst.**
- **Zlepšení nakládání s bioodpadem.**
- **Likvidace černých skládek.**
- **Stabilizace, sanace a následné vhodné využití lokalit se starými ekologickými zátěžemi.**

Specifický cíl

K.2.3 Environmentální vzdělávání a osvěta

Environmentální osvěta bude využita zejména jako podpora při naplňování výše uvedených cílů, a to zejména oblastech nakládání s odpady, ochrany ovzduší a ochrany přírody. Nejefektivnějším způsobem je průběžná dlouhodobá environmentální výchova a osvěta na školách. Cílem je také zvýšení angažovanosti občanů v otázkách ochrany životního prostředí a rozvíjení environmentálního vzdělávání všech věkových skupin jako efektivní forma prevence negativních jevů v území.

Podporovány budou aktivity EVVO na školách, pro širokou veřejnost a činnost místních organizací zabývajících se ochranou životního prostředí a péčí o krajinu, a to např. formou vydávání informačních materiálů a pořádáním vzdělávacích akcí.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Podpora environmentálního vzdělávání a osvěty na školách.**
- **Podpora environmentálního vzdělávání a osvěty pro širokou veřejnost.**
- **Podpora místních organizací zabývajících se ochranou životního prostředí a péčí o krajinu.**

Okruh SPOLEČNOST

Strategický cíl

S.1 Kvalitní podmínky pro život a práci

Specifický cíl

S.1.1 Bydlení dostupné všem obyvatelům

Předpokladem pro spokojený život v městech a obcích Hlučínska je dostatek a odpovídající kvalita bydlení. Z demografického vývoje ve většině obcí vyplývá zvyšování počtu obyvatel a s tím související poměrně velká poptávka po výstavbě nových domů, na což také reagují obce vymezením nových ploch pro výstavbu. Také v následujících letech bude potřeba podporovat zajištění ploch určených k bydlení a jejich vybavení technickou infrastrukturou. Při výstavbě nových bytů i při rekonstrukci starých domů a bytů je nezbytné se vedle kvality a atraktivity bydlení zaměřit na snížení ekonomické a energetické náročnosti. Důležitým cílem je rovněž při rekonstrukcích a výstavbách bytů zajistit bezproblémovou dostupnost znevýhodněným skupinám obyvatel, jako jsou např. zdravotně

postižení, senioři, matky samoživitelky, mladé manželské páry, dále také osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené – lidé s nízkými příjmy, lidé na hranici chudoby atd.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Výstavba a obnova bytového fondu s ohledem na vyšší kvalitu, atraktivitu bydlení a na snížení ekonomické a energetické náročnosti.**
- **Vymezení rozvojových ploch určených k bydlení a jejich vybavení technickou infrastrukturou.**
- **Zřízení bezbariérového bydlení pro seniory a zdravotně postižené, sociálního bydlení a startovacích bytů.**

Specifický cíl

S.1.2 Spolehlivá a šetrná technická infrastruktura

Stav a rozvoj technické infrastruktury podmiňuje kvalitu života v obcích, jejich podnikatelský a rekreační potenciál. Velmi často přímo ovlivňuje stav životního prostředí, což je nejvíce patrné u nakládání s odpadními vodami a topení, u zastaralých sítí veřejného osvětlení atd. Jak ukázala analýza současného stavu, stav technické infrastruktury je v jednotlivých obcích na různé úrovni. Opatření tohoto specifického cíle jsou proto směřována k následujícím činnostem: vyřešení zásobování vodou tam, kde je problematické – zdroje vody, vodovody, vodojemy; optimální řešení odkanalizování a čištění odpadních vod (centralizované nebo decentralizované); výstavby a opravy veřejného osvětlení a místního rozhlasu ve městech a obcích regionu. Vzhledem k špatnému stavu ovzduší zejména v zimních měsících, přetrvávajícímu nedokonalému spalování zejm. fosilních paliv a nedostatečného prosazování úsporných opatření je důležité se v dalších opatřeních zaměřit na využívání alternativních zdrojů energie, snížení energetické náročnosti a dopadů na životní prostředí – zateplení budov, revitalizace bytových domů, modernizace topenišť atd.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Zajištění bezproblémového zásobování pitnou vodou (zdroje vody, vodovody, vodojemy).**
- **Budování a rekonstrukce kanalizací a čistíren odpadních vod.**
- **Využívání alternativních zdrojů energie.**
- **Snížení energetické náročnosti budov a využití úsporných technologií.**
- **Modernizace topenišť veřejných a soukromých budov.**
- **Výstavba a rekonstrukce veřejného osvětlení.**
- **Výstavba a rekonstrukce místního rozhlasu.**

Specifický cíl

S.1.3 Spolehlivá dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost území MAS je díky reliéfu, husté sídelní struktuře, je poloze mezi městy Opavou a Ostravou, velikosti a spádovosti obcí na dobré úrovni. Platí to i pro hromadnou dopravu, s výjimkou okrajových obcí v severní části území. Zejména pro dostupnost školských zařízení, služeb lékařské a sociální péče, lékáren a úřadů je dostatečná hustota spojů hromadné dopravy a jejich návaznost důležitá – zejm. pro některé skupiny obyvatel – žáky škol, seniory, tělesně postižené, nemocné, matky s dětmi atd. Opatření v této prioritě proto směřuje k zachování a zlepšování rozsahu hromadné dopravy, k zajištění dopravní obslužnosti a fungování dopravních integrovaných systémů. Pro pohodlné cestování veřejnou dopravou je vhodné zajistit také ochranu před nepříznivým počasím na zastávkách.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- Zachování rozsahu hromadné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti a fungování dopravních integrovaných systémů.
- Rekonstrukce a výstavba nových autobusových zastávek.

Specifický cíl

S.1.4 Efektivní a otevřená samospráva

Rozvinutá zastupitelská demokracie

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Používání komunitních metod při rozhodování o rozvoji obcí a měst regionu.
- Rozvíjení neziskového sektoru, dobrovolnictví.
- Vytváření sítí spolupráce na různých úrovních při řešení problémů ve městech a obcích.

Specifický cíl

S.1.5 Péče o přírodní a kulturní dědictví

Přestože Hlučínsko nepatří mezi regiony s mnoha známými památkami republikového významu, mají zdejší přírodní i kulturní památky velký význam nejen pro prezentaci regionu vůči turistům, ale především pro uchování a prohlubování místní identity, udržování tradic a zvyků. Naplňování tohoto cíle má proto dvě roviny – na jedné straně je péče a obnova památek, péče o hodnotné přírodní lokality, uchování tradičních staveb příštím generacím, na straně druhé pak péče a udržování duchovního dědictví, a různé způsoby jeho interpretace (publikace, výstavy, CD, exkurze atd.), s nimiž jsou v regionu již dobré zkušenosti. K dalšímu rozvoji a naplnění cílů mohou přispět projekty českopolské spolupráce, které se v minulosti již několikrát osvědčily. Vedle samotné péče a interpretace kulturního a přírodního dědictví je potřeba rozvíjet doprovodnou infrastrukturu – tzn. pěší stezky, cyklostezky, cyklotrasy, hippostezky a naučné stezky, zařízení pro pěší turisty a cykloturisty a služby turistického ruchu – občerstvení, ubytování, půjčovny turistického a sportovního vybavení atd.

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Opravy a péče o místní památky, jejich využití v prezentaci regionu.
- Péče o přírodní hodnoty území, údržba a obnova krajinných prvků.
- Péče o duchovní dědictví – folklor, pověsti a pohádky, tradice a zvyky, dialekt, tradiční řemesla atd.
- Realizace různých forem interpretace místního dědictví a prezentace regionu.
- Realizace českopolských projektů zaměřených na prezentaci místního dědictví, tradic a venkovský turismus, příklady dobré praxe.
- Budování značených pěších stezek, cyklostezek, cyklotras, hippostezek a naučných stezek a zařízení pro pěší turisty a cykloturisty.
- Rozšíření a rekonstrukce infrastruktury a služeb turistického ruchu.

Strategický cíl

S.2 Příznivé a bezpečné místo k životu

Specifický cíl

S.2.1 Bezpečné prostředí obcí a měst

Bezpečnost ve městech a obcích je stále více vnímána jako problém, který získává v posledních letech na aktuálnosti. Nejen ve větších sídlech narůstají počty kriminálních činů a přestupků, případů krádeží, vandalismu, napadení, ohrožení psy atd., přibývání případů závislosti na alkoholu a drogách. Vedle zmíněných společenských problémů zde v některých obcích stále trvá ohrožení povodněmi – zejména na tocích řek a potoků, ale také bleskovými povodněmi, které obvykle zasahují erozně ohrožené plochy orné půdy a přilehlé obytné části obcí. Sílící potřeba řešení těchto problémů je v rámci tohoto cíle řešena opatřením zaměřeným na vytvoření bezpečnostních systémů, které mají odhalit přestupky a kriminální činy a varovných systémů, jež mají občany informovat o hrozícím nebezpečí. Z hlediska sílícího trendu je nezbytné se v opatřeních zaměřit na prevenci sociopatologických jevů (závislosti na alkoholu a drogách), kriminální činnosti, vandalismu, preferenci zdravého životního stylu na školách i pro širokou veřejnost.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Budování bezpečnostních a varovných systémů**
- **Prevence sociopatologických jevů (závislosti na alkoholu a drogách), kriminální činnosti, vandalismu.**

Specifický cíl

S.2.2 Bezpečná a spolehlivá doprava

Jak vyplývá z analýzy, je cestní síť v území dostatečná a odpovídá potřebám. Byly vyjádřeny nároky pouze na její doplnění o místní komunikace u nově budovaných domů. Je však nutné, aby se opatření nadále zaměřovala na zkvalitňování stavu silnic I., II. a III. třídy, místních komunikací, křižovatek, mostů, budování odstavňových a parkovacích ploch, dále také komunikací pro chodce – chodníků, přechodů, semaforů a dalších bezpečnostních prvků. Další z priorit je rozvoj cyklo dopravy, prostřednictvím realizací cyklostezek a zlepšování stavu cyklotras, včetně doprovodné infrastruktury - značení, mapy, stojany, atd. Z hlediska bezpečnosti, čistoty ovzduší a hluku je pro obce ležící na silnicích I/56 a I/46 prioritou vybudování přeložek tahů, které procházejí intravilány obcí. Poslední opatření je zaměřeno na čištění komunikací a odklizení listí v podzimních, resp. sněhu v zimních měsících. V rámci tohoto opatření bude možné pořízení vybavení na zametání a čištění cest a odklizení sněhu.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Výstavby a opravy komunikací a dopravních staveb.**
- **Vybudování přeložek frekventovaných silnic**
- **Zvýšení bezpečnosti chodců - budování a opravy chodníků, přechodů pro chodce, osvětlení a dalších bezpečnostních prvků atd.**
- **Zvýšení bezpečnosti cyklistů - budování a opravy cyklostezek, cyklotras (včetně doprovodné infrastruktury - značení, mapy, stojany, atd).**
- **Zajištění údržby silnic po celý rok.**

Strategický cíl

S.3 Zdravý a aktivní život

Specifický cíl

S.3.1 Plnohodnotná a dostupná zdravotní a sociální péče

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Zajištění a udržení ordinací praktických a specializovaných lékařů.
- Udržení a doplnění nabídky pobytových sociálních služeb fungujících na úrovni obcí a správních celků
- Rozvoj stávajících a vznik nových terénních sociálních služeb.
- Budování malokapacitních zařízení pro pomoc mladým rodinám s dětmi, pro zdravotně postižené a seniory.
- Oprava budov zdravotnických a sociálních služeb s ohledem na zvýšení kvality provozu a snížení energetické náročnosti.
- Zřízení sociálního bydlení a startovacích bytů.
- Rozvíjení služeb sociální prevence.
- Zvýšení informovanosti o sociálních a zdravotních službách, osvětová činnost zaměřená na zdravý životní styl, boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

Specifický cíl

S.3.2 Kvalitní občanská vybavenost

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Výstavba nových a rekonstrukce stávajících prostor občanské vybavenosti, s ohledem na kvalitu provozu, snížení energetické náročnosti a na bezbariérový přístup.
- Úprava stávajících budov občanské vybavenosti, a nevyužívaných budov pro multifunkční využití.
- Pořízení vybavení pro pořádání společenských, kulturních a sportovních akcí, klubovou a zájmovou činnost.

Specifický cíl

S.3.3 Aktivní a kreativní trávení volného času pro všechny

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Rozvíjení a podpora tradičních a nových společenských, kulturních a sportovních aktivit spolků.
- Rozšíření nabídky volnočasových a sportovních aktivit zaměřených na zdravý životní styl.
- Zajištění volnočasových, vzdělávacích a osvětových aktivit pro seniory v městských i venkovských obcích.

- Podpora stávajících a nových aktivit a personálního zajištění pro práci s dětmi a mládeží. (na školách, ve střediscích volného času a v jiných zařízeních a organizacích)
- Zajištění volnočasových, vzdělávacích a osvětových aktivit pro zdravotně postižené v městských i venkovských obcích.
- Realizace společenských, kulturních a vzdělávacích aktivit upevnování identifikace obyvatel s územím, posilování sounáležitosti, udržování tradic, mezigeneračního soužití.
- Realizace aktivit meziobecní, regionální, nadregionální a přeshraniční spolupráce na úrovni obcí, škol neziskových a podnikatelských subjektů.

Strategický cíl

S.4. Vzdělaná a odpovědná společnost

Specifický cíl

S.4.1 Dostupné, kvalitní a efektivní vzdělávání

Poměrně hustá síť předškolních a školních zařízení na území MAS Hlučínsko se v současnosti ve většině případů potýká s dvěma opačnými problémy – nedostatečná kapacita mateřských škol vzhledem k počtu přihlášených dětí na straně jedné a nízký počet žáků základních škol na straně druhé. V prvním případě je potřeba provést opatření směřující k navýšení kapacity školek – rozšíření, rekonstrukce budov atd., případně zřídit zařízení pro malé děti. V případě základních škol je zejména potřeba prosazovat opatření vedoucí ke zkvalitnění výuky – zvyšování kvalifikace učitelů, modernizace učeben vedoucí ke zlepšení výuky, rekonstrukce a výstavby školních hřišť a tělocvičen atd. Některé mateřské a základní školy působí nadále v budovách s vysokými energetickými nároky. Tento stav napomůže zlepšit zateplení budov, výměna oken, rekonstrukce sítí atd.

S kvalitou a systémem školství částečně souvisí také problém malého uplatnění absolventů na trhu práce. Je proto nutné zaměřit efektivní opatření na spolupráci škol s budoucími možnými zaměstnavateli, vytvářet a nabízet žákům škol možnosti realizace, rozvíjet formou kroužků kreativní i manuální dovednosti. Škola nesmí zůstat izolována, je nutné, aby byly podporovány a rozvíjeny společné aktivity ZŠ, SŠ, VOŠ a VŠ, výzkumných ústavů, obcí a soukromých subjektů.

Specifický cíl budou naplňovat tato **opatření**:

- **Zajištění dostupné a kvalitní předškolní výchovy (navýšení kapacit).**
- **Vybudování stálých přípravných programů pro děti od dvou let věku.**
- **Zajištění dostupné a kvalitní školní výuky.**
- **Opravy budov poskytujících vzdělání s ohledem na zvýšení kvality provozu a snížení energetické náročnosti.**
- **Doplnění vybavení školských zařízení pro zvýšení úrovně výuky.**
- **Zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků.**
- **Zajištění a rozvíjení spolupráce mezi školami a podnikatelskými a neziskovými subjekty jakožto budoucími zaměstnavateli absolventů.**
- **Tvorba společných projektů ZŠ, SŠ, VOŠ a VŠ, výzkumných ústavů, obcí a soukromých subjektů.**

Specifický cíl

S.4.2 Rozvinuté komunitní a další vzdělávání pro bohatý a zodpovědný život

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Poskytování rekvalifikací a dalšího vzdělávání pro získání zaměstnání, rozjezd podnikatelských aktivit a aktivní trávení volného času.
- Podpora stávajících a vytváření nových kroužků na školách, střediscích volného času a jiných zařízeních věnujících se práci s dětmi a mládeží.
- Podpora současné a rozvoj nové nabídky celoživotního vzdělávání, dalšího vzdělávání a zájmových kroužků pro lidi v produktivním věku a pro seniory.
- Rozvíjení environmentálního a regionálního vzdělávání zaměřeného na všechny věkové skupiny. (založení a provoz centra pro environmentální a regionální vzdělávání).

Okruh PRÁCE

Strategický cíl

P.1 Rozvinuté a tvořivé podnikatelské prostředí

Specifický cíl

P.1.1 Rozvinutá podnikatelská infrastruktura

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Příprava ploch a objektů pro podnikání a doprovodnou infrastrukturu.
- Přestavba nevyužívaných ploch a budov (brownfields) pro podnikatelské účely.
- Vytváření podpůrné infrastruktury a podmínek pro rozvoj agroturistiky a venkovskou turistiky.
- Dořešení majetkoprávních vztahů k pozemkům.

Specifický cíl

P.1.2 Tvořivá spolupráce, prezentace a vzdělávání k rozvoji podnikání

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- Vytváření prostoru pro pracovní setkávání, inovace, kreativitu a rozvoj podnikání, zakládání podnikatelských inkubátorů.
- Podpora společné spolupráce a prezentace podnikatelského, neziskového a veřejného sektoru regionu
- Vzdělávání a poradenství, zejm. v oblasti obchodních dovedností, marketingu, projektového managementu.
- Rozvíjení mezinárodní spolupráce mezi podnikateli, zejm. se zaměřením na sousední polský trh.
- Rozvíjení spolupráce podnikatelského sektoru se základními a středními školami za účelem zvýšení pracovního uplatnění absolventů.

Strategický cíl

P.2 Konkurenceschopná regionální ekonomika

Specifický cíl

P.2.1 Prosperující a konkurenceschopné firmy

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- **Zavádění nových technologií, modernizace a rozvíjení podnikání, zejm. v oblasti výroby, služeb a řemesel.**
- **Podpora stávajících a nově vznikajících malých a středních podniků.**
- **Obnova a rozvíjení tradičních řemesel a činností.**
- **Zavedení regionálního značení na podporu místních výrobků a služeb.**
- **Zahájení a rozvoj služeb trávení volného času, rekreace a venkovského turismu.**
- **Zahájení a rozvoj podnikání s obnovitelnými zdroji energie.**

Specifický cíl

P.2.2 Konkurenceschopné, rozvinuté a udržitelné zemědělství

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- **Zřízení a podpora zpracování a odbytu místní zemědělské produkce.**
- **Modernizace zemědělské činnosti.**
- **Diverzifikace zemědělství a poskytování služeb zemědělci.**
- **Podpora začínajících a mladých zemědělců.**
- **Rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a ekologického zemědělství.**
- **Dořešení majetkoprávních vztahů k půdě.**

Specifický cíl

P.2.3 Efektivní a udržitelné hospodaření v lesích

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- **Prosazování udržitelného hospodaření v lesích s ohledem na mimoprodukční funkce lesa.**
- **Zavádění moderních a šetrných lesnických technologií a zpracování lesnických produktů.**

Strategický cíl

P.3 Regionální ekonomika založená na zaměstnanosti

Specifický cíl

P.3.1 Pracovní příležitosti pro všechny skupiny obyvatel

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

- **Podpora tvorby pracovních míst pro kvalifikované pracovníky a absolventy vysokých škol.**
- **Podpora zaměstnání na částečný úvazek (zejm. pro matky s dětmi, studenty, dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené).**
- **Podpora a rozvoj sociálního podnikání ve městech na venkově.**

Specifický cíl

P.3.2 Kvalifikovaní zaměstnanci a uchazeči o zaměstnání

Specifický cíl budou naplňovat tato opatření:

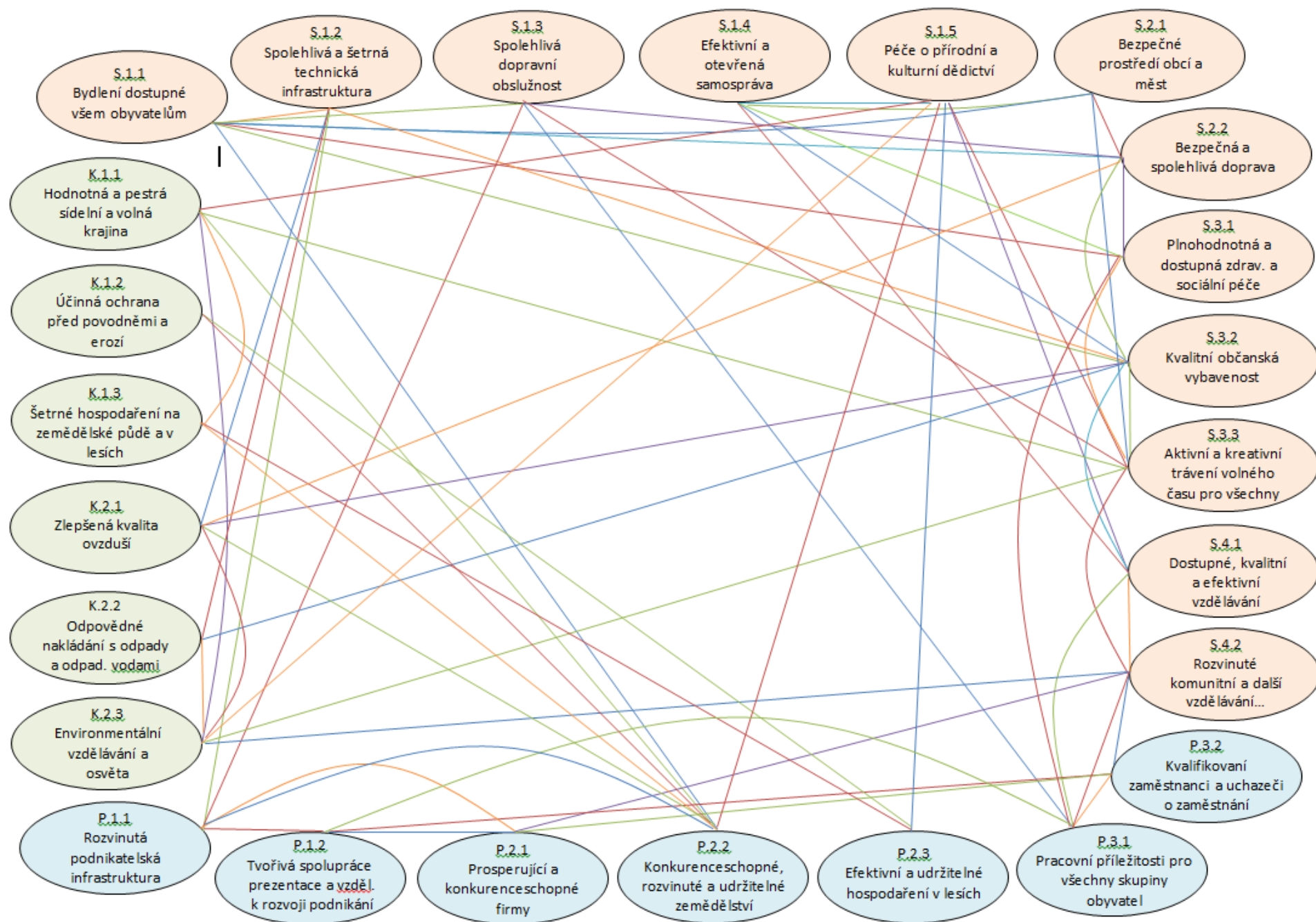
- **Vzdělávání a rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců podle současných požadavků trhu práce.**
- **Poradenství pro nezaměstnané, znevýhodněné skupiny (tělesně postižení, matky na rodičovské dovolené) a sociálně vyloučené.**

3.3. Provázanost cílů

Z předchozího přehledu je patrné, že navržené strategické a specifické cíle a opatření jsou mezi sebou v mnoha případech provázány – svými postupy, zaměřením a ve svých důsledcích se navzájem posilují a doplňují, tzn. že jsou integrovanými nástroji strategie. Příkladem mohou být rekonstrukce nevyužívaných obecních budov a jejich adaptace na multifunkční zařízení s obecním úřadem, společenským sálem, knihovnou, ordinací lékaře, klubovnou spolků atd. Kromě cílů zaměřených na rozvíjení občanské vybavenosti jsou zároveň naplněny požadavky na zdravotní služby, snižování energetické náročnosti budov. V některých případech se integrace odehrává v rovině doplnění jiného cíle a opatření – např. v případě budování kanalizací a ČOV vzniká nejen jedna z částí technické infrastruktury, nýbrž se zlepší i stav povrchových vod, navíc se zvyšuje atraktivita obce pro bydlení a podnikání. Provázanost je zajištěna i napříč jednotlivými okruhy – environmentálním vzděláváním se nejen zlepšuje úroveň znalostí žáků, nýbrž i jejich možné budoucí pracovní zaměření a v neposlední řadě stav životního prostředí a krajiny. Jednotlivá opatření tak ve svých důsledcích často integrují více cílů. Jelikož není možné popsat všechny případy propojenosti, tzn. příklady integrace, byla zvolena metoda schématu, kde jsou naznačeny vazby mezi jednotlivými specifickými cíli, ať již na úrovni jednotlivých okruhů (KRAJINA, SPOLEČNOST, PRÁCE) nebo mezi nimi.

Obrázek 8: Návaznost strategických a specifických cílů

3.4. Hierarchie cílů

V rámci komunitně zpracovávané strategie rozvoje, jejích jednotlivých částí – definice problémů, potenciálů a potřeb jednotlivými aktéry v území – občané, zástupci obcí, podnikatelského a neziskového sektoru, při tvorbě návrhu opatření byly těmito aktéry určovány priority rozvoje. Prostřednictvím dotazníkového šetření, rozhovorů a komunitního plánování vzešly následující oblasti, kterým aktéři v území dali různou míru důležitosti. Jelikož probíhalo určování priorit již v průběhu celého komunitně vedeného místního rozvoje, nebyly aktéry hodnoceny jednotlivé cíle, ale oblasti rozvoje. Každá z těchto priorit proto odpovídá jednomu nebo více specifickým cílům (a následným opatřením), která jsou často vymezena v různých strategických, někdy i v různých okruzích. Tato skutečnost opět svědčí o vzájemné provázanosti strategických a specifických cílů i opatření.

